

Lohjan kaupunki | Ympäristötoimi | Kaavoitus | JA | 9.6.2015

LOHJAN KAUPUNKI
LOJO STAD

1 Suunnittelun lähtökohdat

L33 PORLA
7. KAUPUNGINOSA MYLLYLAMPI

KORTTELIN 403 JA KATUALUEEN ASEMAKAAVAN MUUTOS

YMPÄRISTÖTOIMEN KAAVOITUKSEN YHTEYSTIEDOT

Lohjan kaupunki
Ympäristötoimi/ Kaavoitus
PL 71, 08101 Lohja
p. 019 3690 (vaihde)

Käyntiosoite:
Kaupungintalo Monkola
Karstuntie 4
08100 LOHJA

Sähköposti:
ymparistotoimi@lohja.fi
etunimi.sukunimi@lohja.fi

Asemakaava-arkkitehti Juha Anttila, puh. 044 374 0144
Kaavoituspäällikkö Leena Iso-Markku, puh. 044 374 0147
Kaavoitussihteeri Margit Hietämäki, puh. 044 369 4454

SISÄLLYSLUETTELO

SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

Alueen yleiskuvaus	4
Pinnanmuodostus	6
Maisemarakenne	6
Maaperä ja rakennettavuus	8
Vesistöt ja vesitalous	9
Säähavaintoasema	10
Kasvillisuus ja eläimistö	11
Yhdyskuntarakenne	19
Väestö	19
Työpaikat ja palvelut	19
Virkistys	20
Liikenne	23
Rakennettu kulttuuriympäristö	24
Tekninen huolto ja erityistoiminnot	27
Ympäristöhäiriöt	27
Maanomistus	27

SUUNNITTELUTILANNE

Valtakunnalliset aluidenkäyttötavoitteet	29
Maakuntakaava	29
Lohjan maankäytön rakennemalli	31
Taajamaosayleiskaava	33
Keskustan osayleiskaava	34
Voimassaolevat asemakaavat	36
Rakennusjärjestys	36
Pohjakartta	36
Tonttijako	36
Rakennuskiellot	36
Suojelupäätökset	36

ALUEEN SUUNNITTELUN VAIHEITA	41
------------------------------	----

SELVITYKSET JA INVENTOINNIT	100
-----------------------------	-----

KIRJALLISUUTTA	101
----------------	-----

ALUEEN YLEISKUVAUS

Asemakaavan muutosalue sijaitsee Lohjan keskustan lounaispuolella Myllylammen kaupunginosassa, Lohjanjärven Aurlahden rannalla, noin 200 m päässä Lohjan Keskustan pääkadusta, Laurinkadusta.

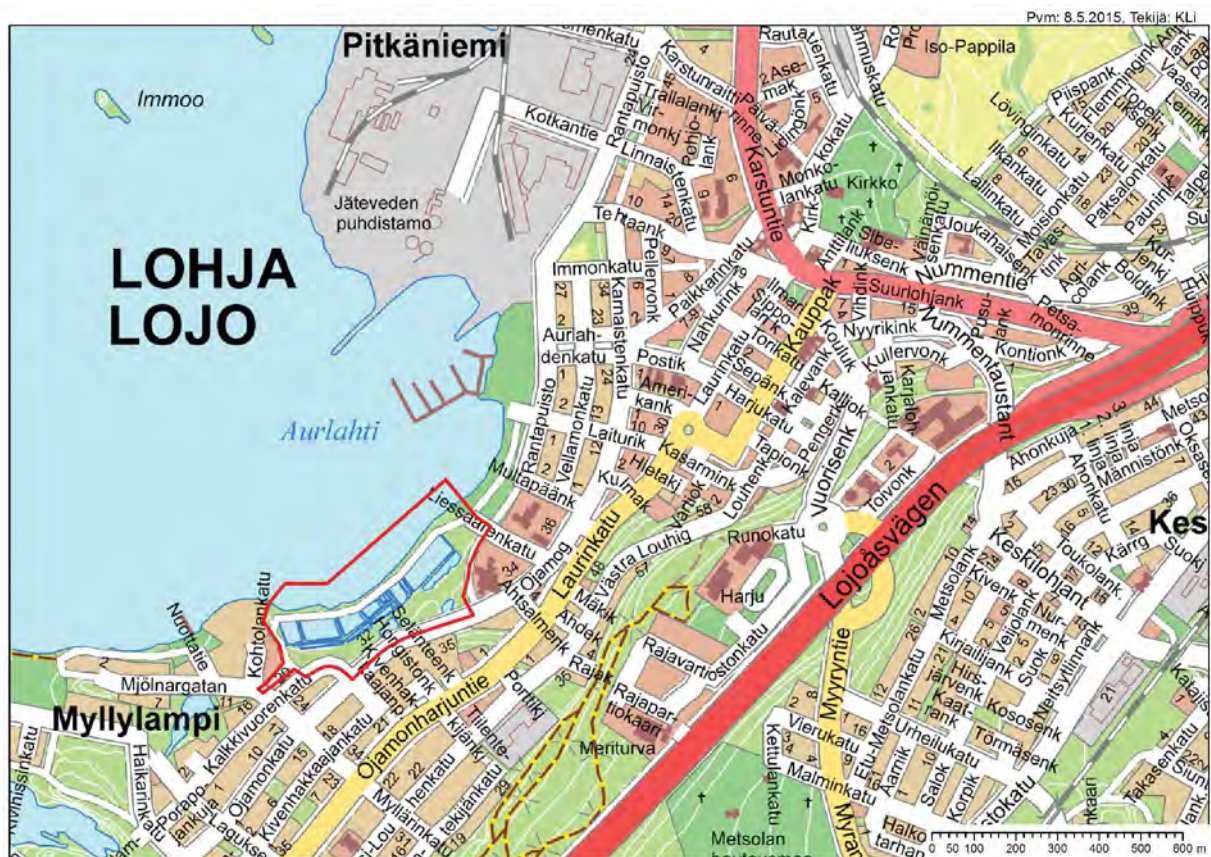
Alue on suuruudeltaan noin 10 hehtaaria, josta 2,2 ha on vesialuetta. Kaava-alueen lopullinen raja-alue voi tarkentua kaavoituksen edetessä.

Asemakaavan muutosalueella on pääasiassa voimassa asemakaava vuodelta 1948.

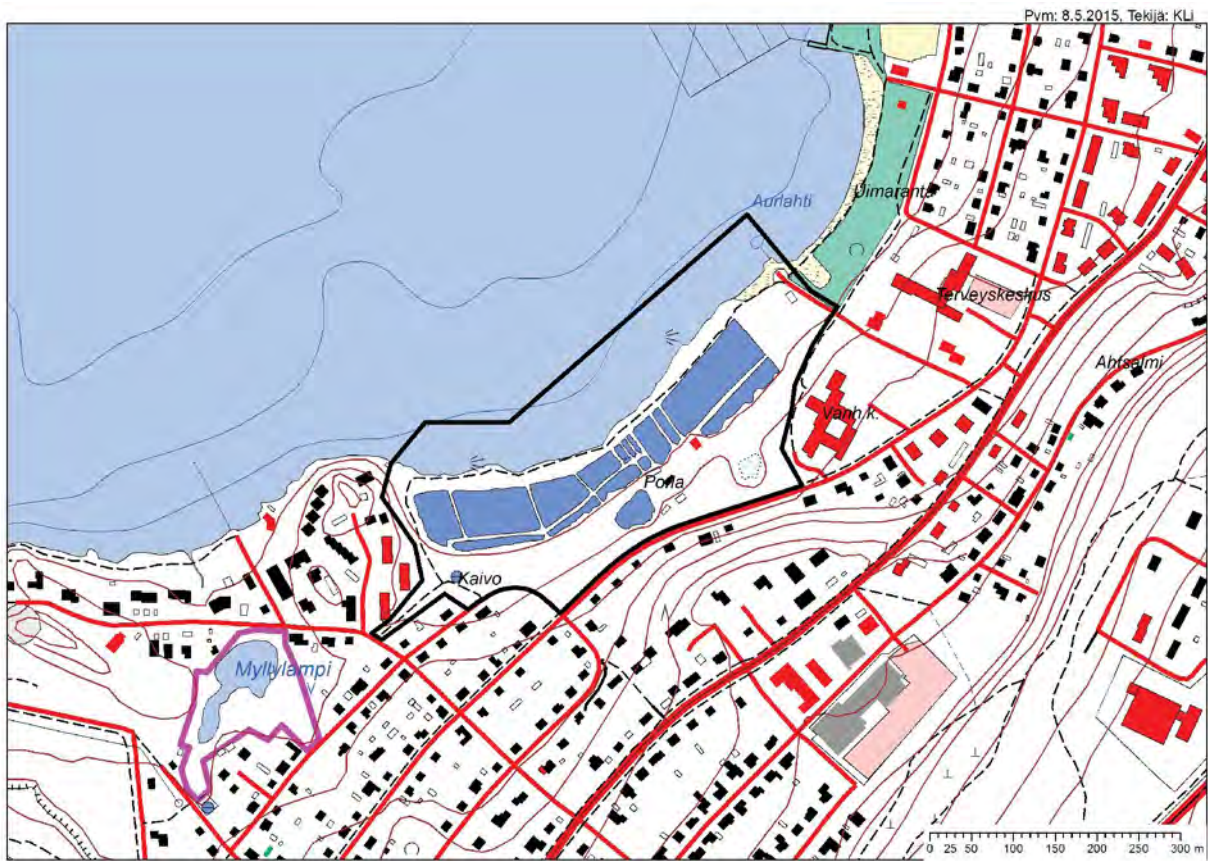
Suunnittelualue on pääasiassa kaupungin maanomistuksessa.

Alueella sijaitsee valtakunnalliseen lehtojensuojeluohjelmaan sisältyvä kohde, joka on perustettu luonnonsuojelualueeksi 2012.

Suunnittelualue opaskartalla

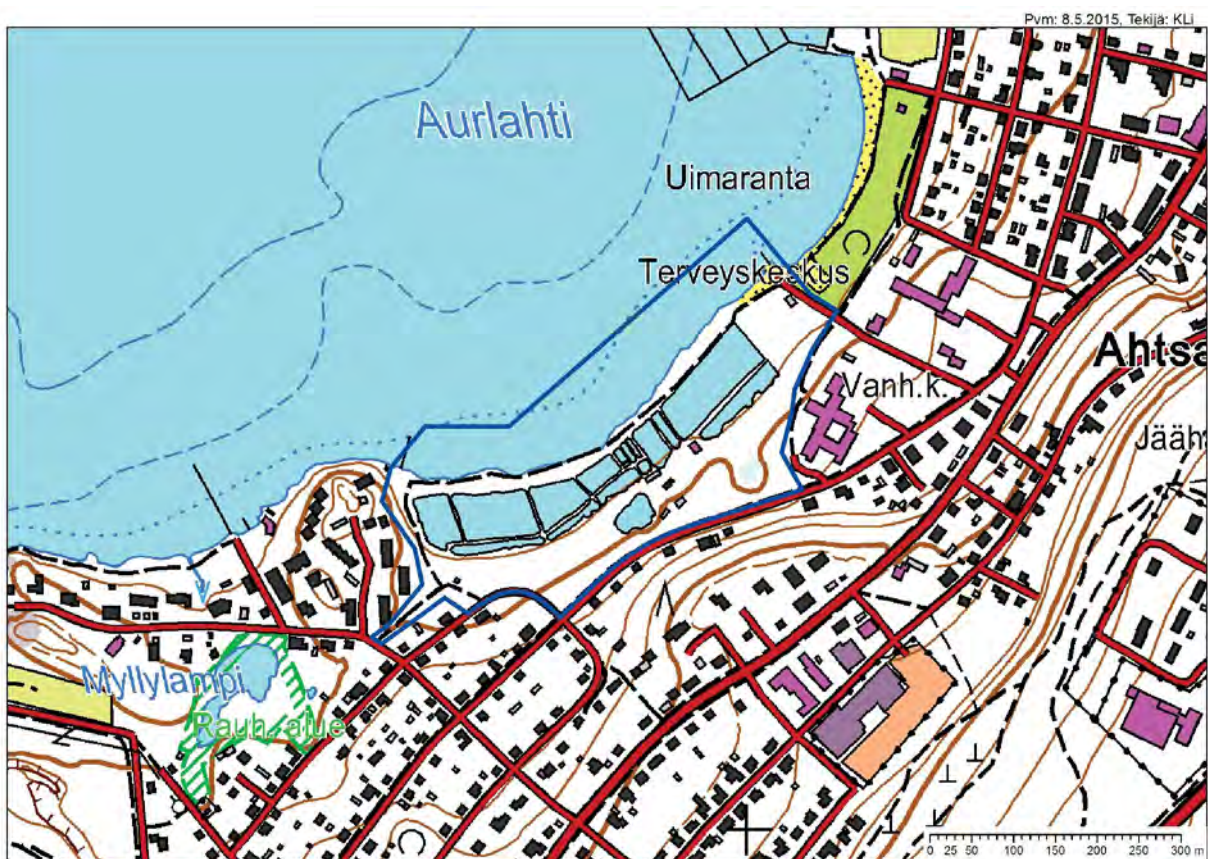

SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

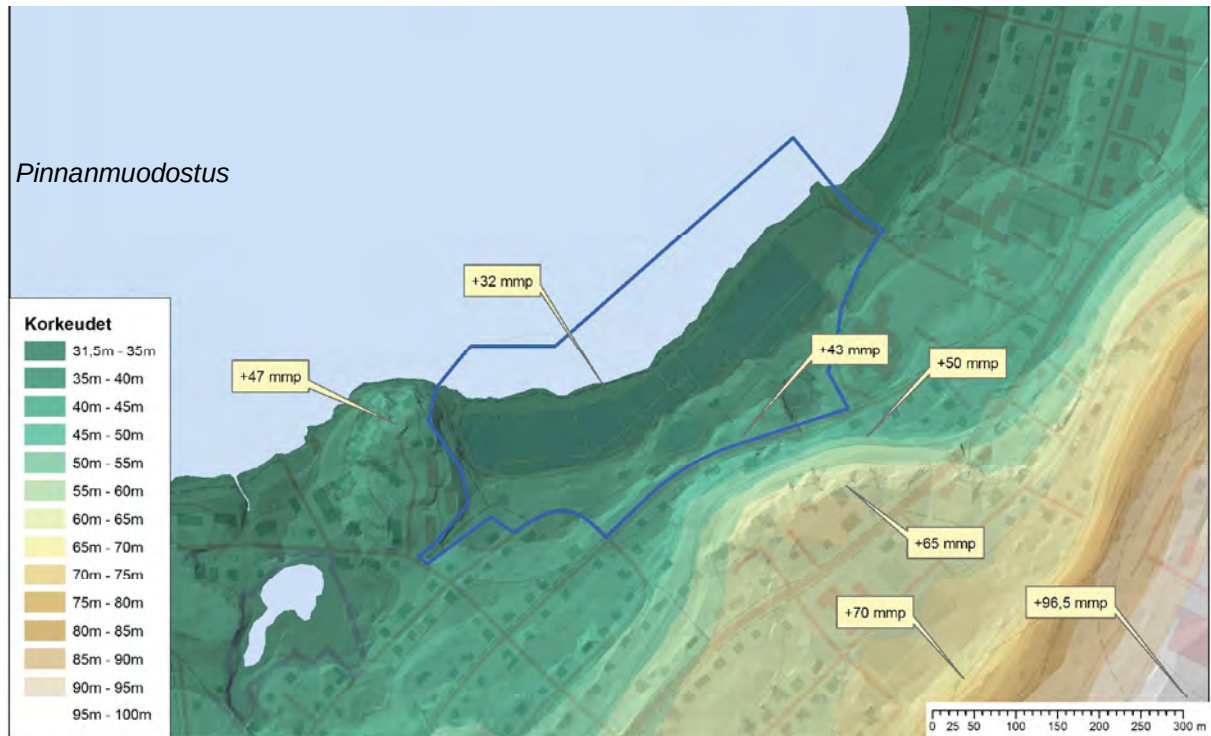
Suunnittelualue maastotietokartalla

Suunnittelualue peruskartalla

PINNANMUODOSTUS

Suunnittelualue sijaitsee Lohjanharjun ja Lohjanjärven välissä. Maasto viettää loivasti luoteeseen. Alue on suurelta osin entistä vesijättömaata joka paljastui järven pintaa laskettaessa 1860-luvulla. Korkeusvaihtelua alueella on n. 11 m.

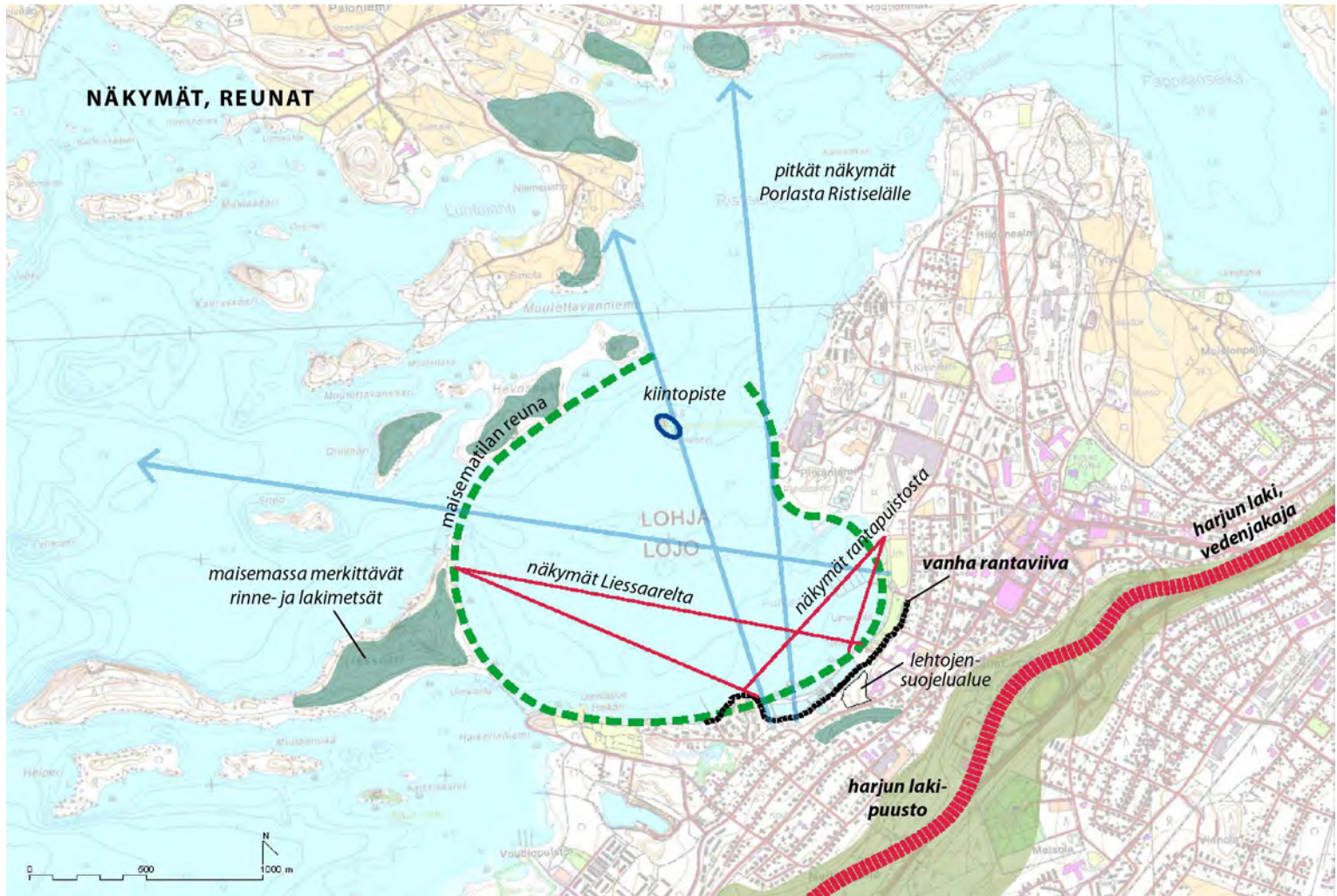
MAISEMARAKENNE

Serum Arkkitehdit Oy, maisema-arkkitehti MARK Anna-Kaisa Aalto on tehnyt Porlan alueen maisematarkastelun.

LOHJANHARJUN LUOTEISRINNE

SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

Hevossaari

Lohjanjärvi

Porla

Lohjanharju

Aurlahti

ruovikko ja rantapuusto

altaat

vanha ranta

lehtorinne

harjun rinnemetsää

rantareitti

Kalamestarin asunto (1916)

Ojamonkatu

terassi 'Alkulähde' ja puutarha

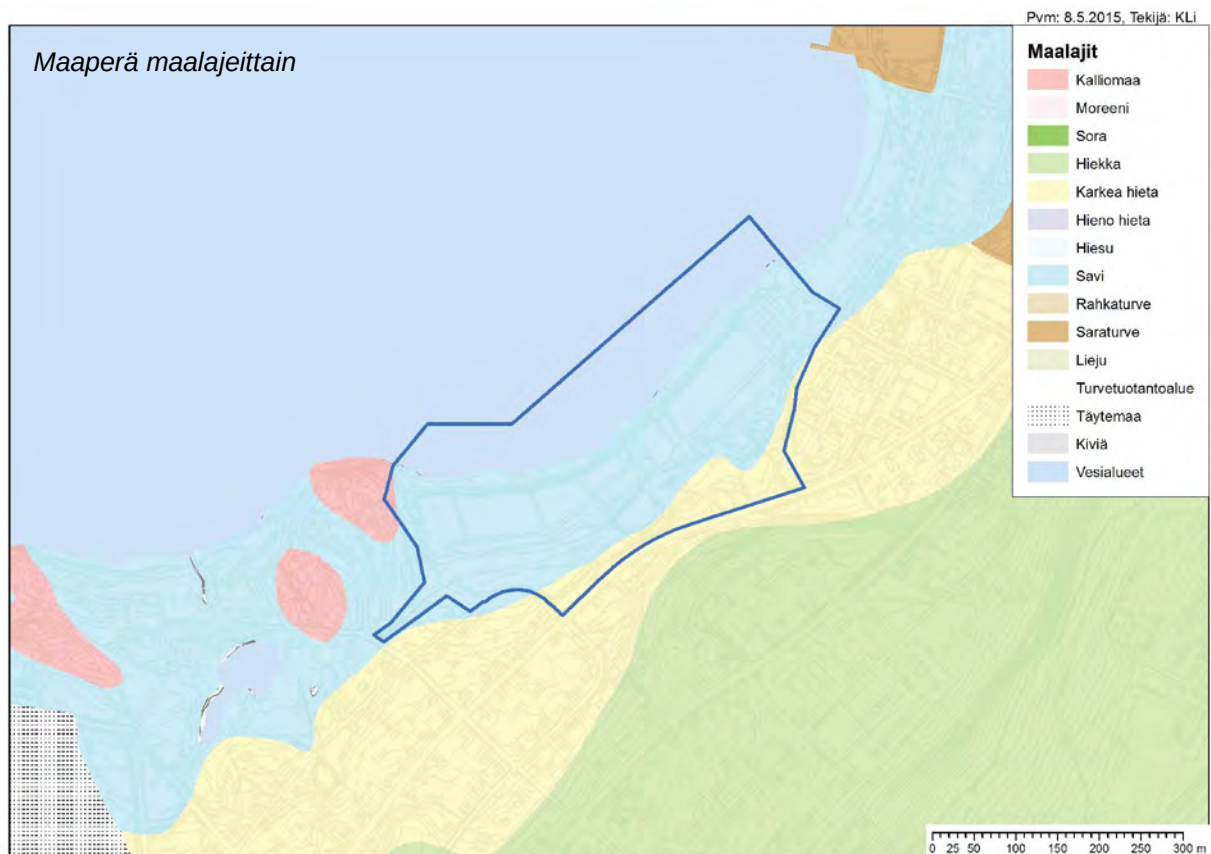
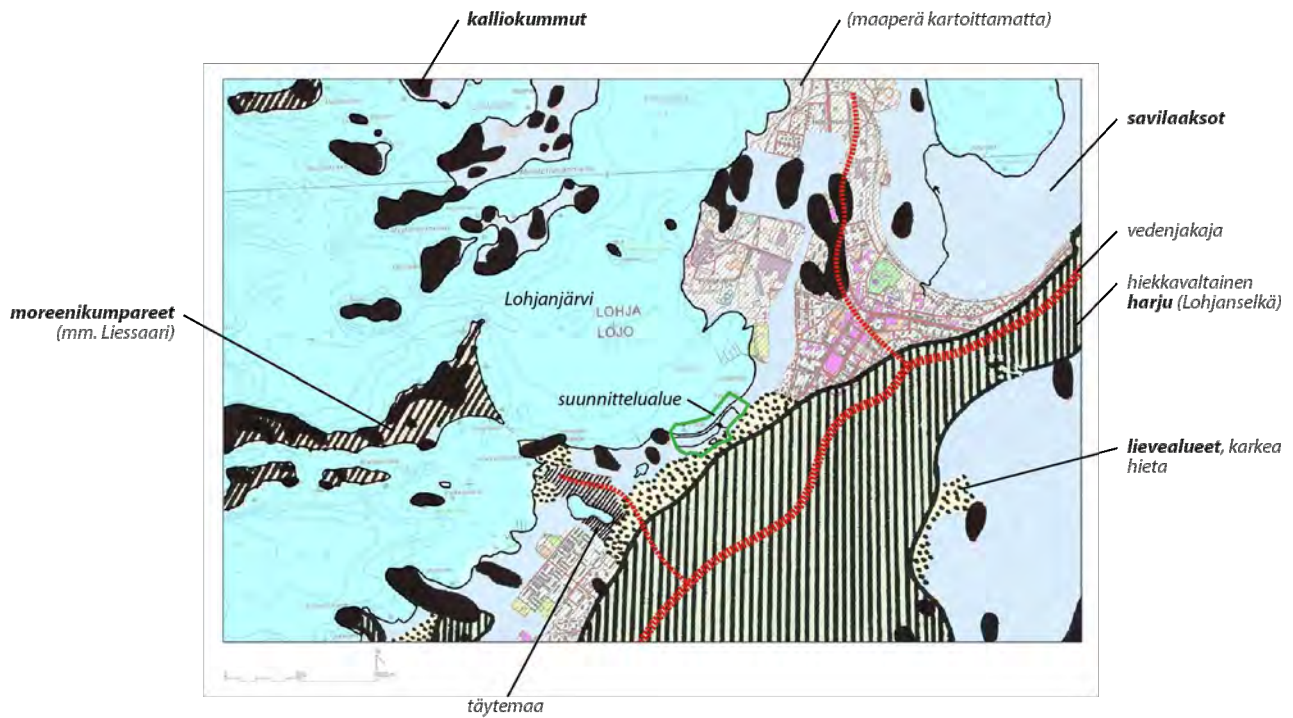
suunnittelualue

0 25 50 m

MAAPERÄ JA RAKENNETTAVUUS

Alueen maaperä on pääosin savea. Ojamonkadun reunassa on karkeaa hietaa. Porlan ranta on alavaa ja järven puolelta kaislikkoista. Lammikoiden ja Ojamonkadun välinen alue on lehtometsää.

Luonnonmaa kaava-alueella koostuu savi- ja siittikerroksista ja alinna olevasta tiiviistä kitkamaasta tai moreenista. Pehmeämpien savikerrosten ja löyhempien siittikerrosten paksuus on yhteensä n. 8-12 m. Maapohja on routiva.

VESISTÖT JA VESITALOUS

Karjaanjoen vesistöön kuuluva Lohjanjärvi on syntynyt maankohoamisen seurauksen n. 5000 vuotta sitten. Uudenmaan suurimman järven pinta sijaitsee suhteellisen matalalla (31.6 mpy) . Se on myös suhteellisen syvä järvi, jonka syvin kohta on noin 54 mpa. Lohjanjärvi laskee etelään Mustionjoen kautta Suomenlahteen.

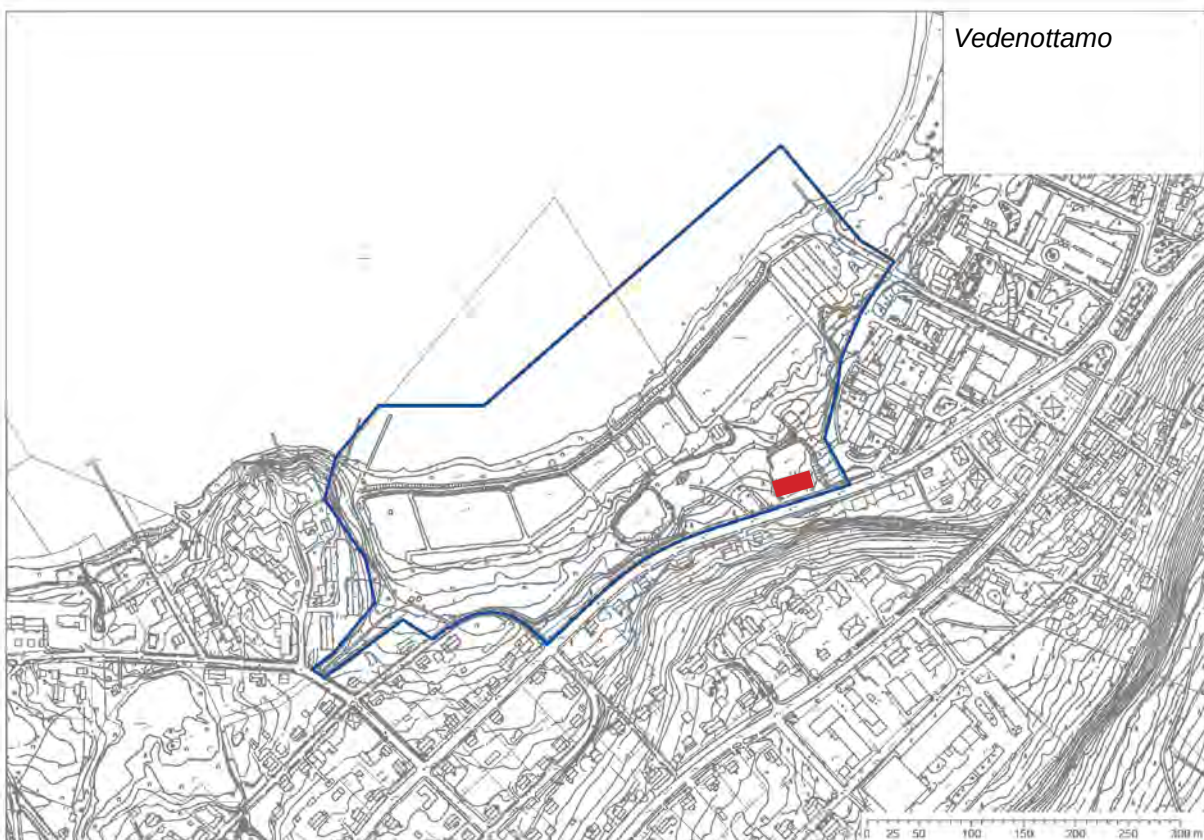
Mustionkosken voimalaitoksen säännöstelytoimenpiteillä Lohjanjärven pintaa laskettiin n. 1,5 m 1800- luvun puolivälin paikkeilla. Alkuperäinen rantaterassi on edelleen nähtävissä mm. Porlassa ja Liessaaren itärannalla. Tulvaraja on Lohjanjärvellä +33,1 mpy ja kaikki sitä alempi ranta-alue on nykyisin vesijättömaata veden pinnan laskun vuoksi (Haapala E. ja Rantakokko K. 2008). Laajimmat tulva-alueet sijaitsevat Ojamolla ja Moisioilahdella. Lohjanjärven vedenlaatu on pysynyt hyvänä, joskin matalat lahtialueet rehevöityvät hitaasti (Lohjan kaupunki, <http://www.lohja.fi...2008>).

Lohjan kaupungin halki kulkeva 1. Salpausselkä on laajimmillaan Myllylammen ja Porlan vedenottamoiden kaakkoispuolella ja muodostaa luultavasti myös näiden ottamoiden kautta käyttöön saatavan pohjaveden pääasiallisen muodostumisalueen.

Lohjanharjulla kulkeva päävedenjakaja jakaa kaikki sen länsipuolelle satavat vedet valuvaksi Lohjanjärveen. Voimakkaiden maastonmuotojen vuoksi valunta on melko suoraviivaista. Osa sadevedestä imeytyy pohjavedeksi maaperään. Hiidensalmessa ja keskustassa sivuvedenjakajat muodostavat hieman monimutkaisemman vyyhdin. Voimakkaat pengerrykset, kaivuut, täyttöalueet sekä rakentaminen muuttavat jatkuvasti veden kulkua.

Osana taajamaosayleiskaavaprosessia on laadittu Lohjan kaupungin Taajamaosayleiskaavan pintavesiselvitys. Lähtökohtana on ollut kaupunginhallituksen 10.5.2010 hyväksymä osayleiskaavaluonnos. Pintavesiselvitys oli osa kaavan vaikutusten arviointia ja sen tulosten perusteella tarkistettiin ja täydennettiin kaavan sisältöä ehdotusvaiheessa.

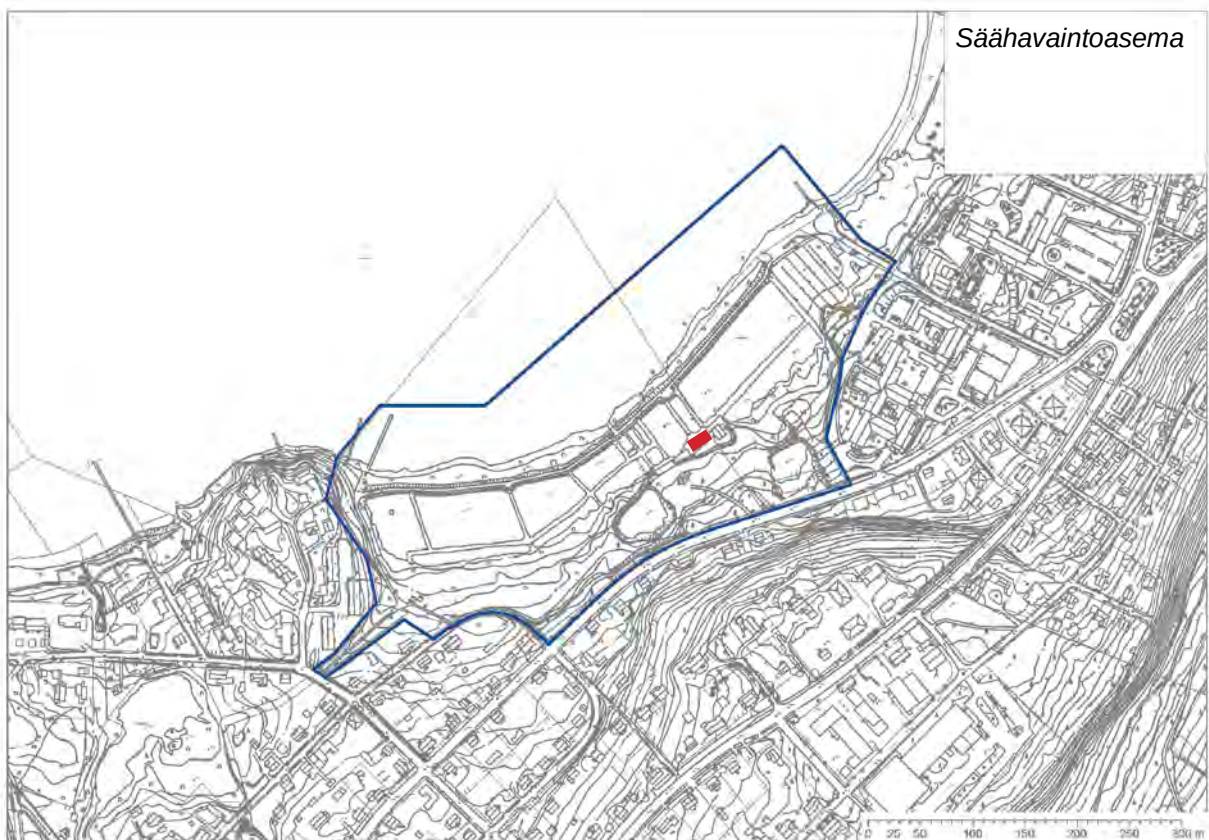
Suunnittelualueella on yksi Lohjan yhdestätoista vedenottamosta. ja se syöttää keskustan alueen vesijohtoon. Vedenottamo on n. 20 vuotta vanha ja se on ollut aiemmin väliaikaisesti poissa käytöstä.

SÄÄHAVAINTOASEMA

Ilmatieteen laitos ja Lohjan kaupunki ovat laatineet käyttöoikeussopimuksen n. 25 m²:n alueesta kiinteistöllä 444-465-1-17. Alue on luovutettu käytettäväksi sääaseman paikkana. Laitos on oikeuttu tarvittaessa aitaamaan aseman alueen.

Säähavaintoasema on pysynyt samalla paikalla ainakin vuodesta 1950 lähtien. Voimassa-oleva sopimus on laadittu 11.12.2007.

KASVILLISUUS JA ELÄIMISTÖ

Kaava-alueella sijaitsee pienialainen, mutta kasvistollisesti arvokas lähteinen lehtokorpi, joka kuuluu valtioneuvoston hyväksymään valtakunnalliseen lehtojensuojeluohjelmaan. Uudenmaan ELY-keskus perusti päätöksellään 29.3.2012 alueen luonnonsuojelualueeksi.

Perustelut:

”Edustavan ja arvokkaan Porlan lehtoalueen suojelu edistää uhanalaisen luontotyypin suotuisan suojelutason saavuttamista ja voidaan katsoa myös luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen kannalta tarpeelliseksi.”

Luonnonsuojelualueella ovat voimassa seuraavat rauhoitusmääräykset:

1. Yleiset rajoitukset

Alueella on kielletty:

- rakennuksien, rakennelmien ja teiden rakentaminen;
- maa-ainesten tai kaivoskivennäisten ottaminen ja maa- ja kallioperän vahingoittaminen ja muuttaminen;
- ojittamien, vesien perkaaminen, patoaminen ja muut vesirakennushankkeet;
- sienien, puiden, pensaiden tai muiden kasvien tai niiden osien ottaminen tai vahingoittaminen;
- luonnonvaraisten selkärankaisten eläinten pyydystäminen, tappaminen tai hätyyttäminen tai niiden pesien hävittäminen sekä selkärangattomien eläinten pyydystäminen tai kerääminen;
- tulenteke, telttailu ja muu leiriytyminen;
- maastokilpailujen ja harjoitusten järjestäminen;
- muut toimet, jotka vaikuttavat epäedullisesti alueen luonnonoloihin, maisemaan taikka eliölajien säilymiseen.

2. Liikkumisrajoitukset

Edellä mainittujen toimenpiteiden lisäksi alueella on kielletty:

- liikkuminen moottoriajoneuvoilla lukuun ottamatta alueen hoidon kannalta välttämätöntä ajoa;
- maastopyöräily;
- koirien irtipitäminen.

3. Sallitut toimenpiteet

Edellä olevien määräysten estämättä alueella on sallittua:

- marjojen ja ruokasienien poimiminen;
- käyttää ja hoitaa Porlan pohjavedenottamo Länsi-Suomen vesioikeuden päätöksen 22.9.1987 mukaisesti;
- huoltaa ja käyttää olemassa olevaa vesijohtoa pohjavedenottoa Porlan entiselle kalanviljelylaitokselle;
- johtaa alueelle hulevesiä olemassa olevia putkia pitkin;
- viereisen kiinteistön (Vanhusten palvelutalo) kaavanmukainen käyttö;
- poistaa puita, jotka ovat kaatuneet tai vaarassa kaatua luonnonsuojelualueen
- rajauksen ulkopuolelle aiheuttaen haittaa viereisten kiinteistöjen käytölle;
- rakentaa alueen luontoa esitteleviä ja virkistyskäyttöä palvelevia rakenteita, kuten luontopolku, pitkospuut ja opastaulut

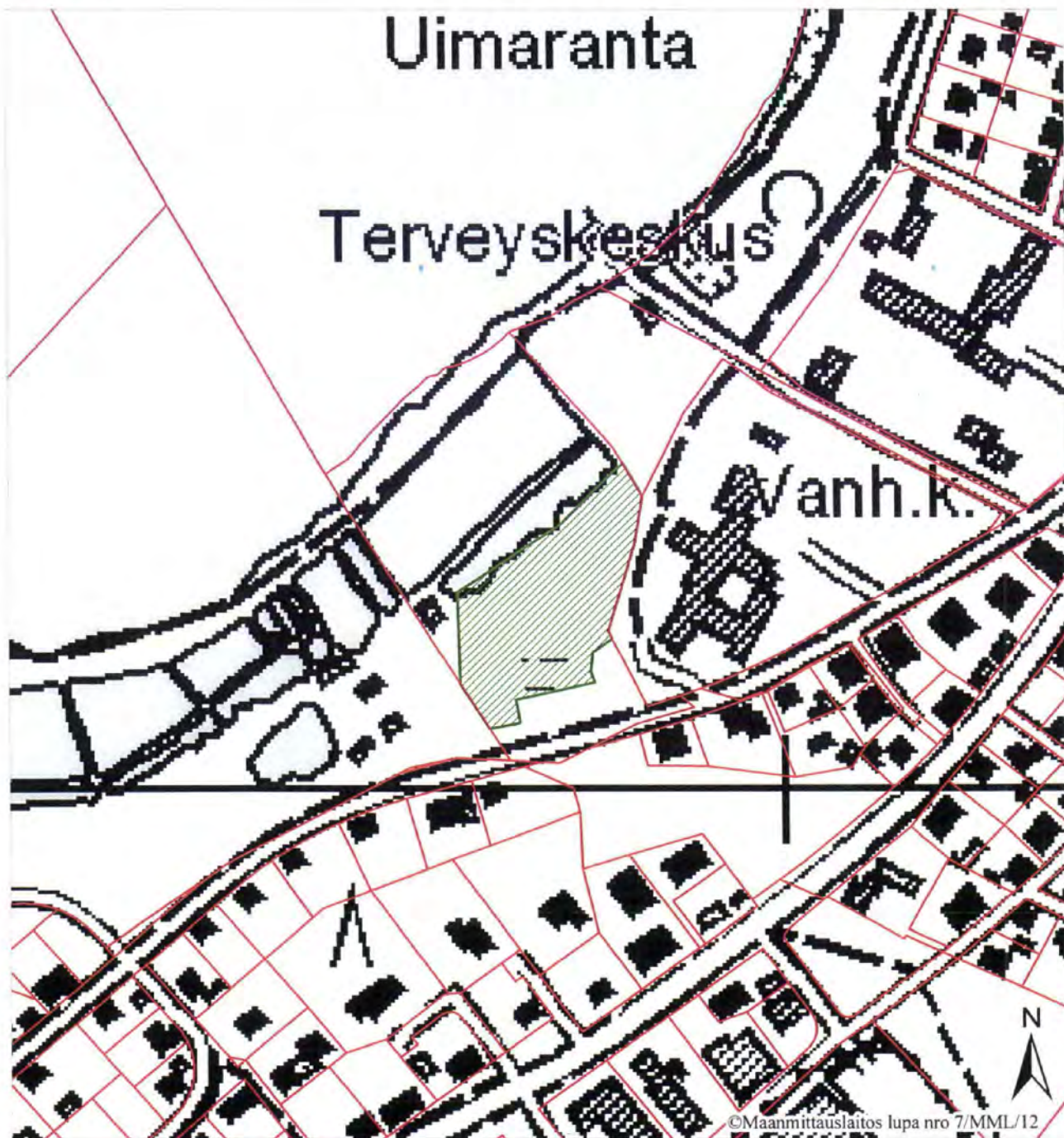
4. Hoito- ja käyttösuunnitelma

Luonnonsuojelualueelle laaditaan hoito- ja käyttösuunnitelma, jossa esitetään tarpeelliset toimenpiteet luonnonympäristön hoitamiseksi, ennallistamiseksi ja luontaisen kehityksen palauttamiseksi. Uudenmaan ELY -keskus vahvistaa hoito- ja käyttösuunnitelman.

5. Rauhoitusmääräyksistä poikkeaminen

Edellä olevista määräyksistä saadaan Uudenmaan ELY -keskuksen luvalla poiketa, jos poikkeaminen ei merkittävästi heikennä alueen luontoarvoja tai se on luonnonsuojelualueen hoidon ja käytön kannalta perusteltua.

Porlan lehto
YSA206902

Liittyy Uudenmaan ELY-keskuksen päätökseen

29.3.2012

[Signature]
Ylitarkastaja Ilpo Huolman

Mittakaava 1:3000

Pinta-ala: n. 0,8 ha

Peruskarttalehti 204101
Koordinaatio: YKJ
Nurkkakoordinaatit: 3336346, 6684787 3337452, 6685424
Kiinteistörajat vastaa vuoden 2011 alun tilannetta
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/ELY-keskus/2012/3/29/12

Faunatica Oy toteutti keväällä ja kesällä 2014 Lemminkäinen Oyj:n toimeksiannosta luontoselvityksen Lohjan Porlan asemakaava-alueella. Alueella tehtiin seuraavat selvitykset:

- Luontotyyppiselvitys: luonnonsuojelulain ja vesilain mukaiset kohteet, metsälain erityisen tärkeät elinympäristöt sekä muut huomionarvoiset luontotyypit ja elinympäristöt.
- Kasvillisuusselvitys: valtakunnallisesti uhanalaisten ja silmälläpidettävien, alueellisesti uhanalaisten, EU:n luontodirektiivin mukaisten, Suomessa rauhoitettujen ja Suomen vastuulajien sekä muiden huomionarvoisten putkilokasvilajien esiintymät.
- Liito-oravaselvitys: EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainitun liito-oravan (*Pteromys volans*) esiintyminen sekä lisääntymis- ja levähdyspaikat, lajille sopivat alueet sekä liikkumisreitit esiintymistä lähiympäristöön.
- Linnustoselvitys: uhanalaisten, silmälläpidettävien, EU:n lintudirektiivin liitteen I mukaisten ja muiden huomionarvoisten lintulajien esiintyminen sekä linnustollisesti arvokkaat alueet.
- Lepakkoselvitys: lepakkolajisto, lepakoille tärkeät (ruokailu)alueet ja siirtymäreitit sekä yleispiirteisesti lepakoille tärkeät talvehtimis-, lisääntymis- ja levähdyspaikat. Kaikki Suomessa esiintyvät lepakkolajit ovat EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittuja lajeja.
- Sudenkorentoselvitys: EU:n luontodirektiivin liitteen IV(a) sudenkorentolajien esiintyminen alueella, kohdelajeina erityisesti täplälampikorento (*Leucorrhinia pectoralis*), lumemelampikorento (*Leucorrhinia caudalis*) ja sirolampikorento (*Leucorrhinia albifrons*), joiden arvioitiin voivan esiintyä alueella.
- Viitasammakkoselvitys: EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainitun viitasammakon (*Rana arvalis*) esiintyminen alueella.
- Perhosselvitys: Ravintokasvien perusteella mahdollisesti alueella esiintyvien viiden huomionarvoisen perhoslajin selvitys; samalla havainnoitiin myös alueen muuta huomionarvoista perhoslajistoa.
- Edellämainittujen lisäksi kunkin selvityksen yhteydessä havainnoitiin myös muita mahdollisia huomionarvoisia lajeja.

”Selvitysalueelta rajattiin neljä arvokasta luontotyyppikohdetta. Yksi kohde on luonnonsuojelulain 29 §:n mukainen päihinäpensaslehto, ja yksi kohde sen kanssa suurelta osin päällekkäinen neliosainen lähteikkökuvio, joka on osin vesilain 2 luvun 11 § mukainen kohde. Nämä kohteet ovat paikallisesti huomattavan arvokkaita. Lisäksi kaksi muuta, paikallisesti arvokasta luontotyyppikohdetta suositellaan säilytettäväksi maankäytössä.

Selvitysalueelta ei löytynyt uhanalaisten, silmälläpidettävien, rauhoitettujen tai muiden suojelunarvoisten putkilokasvilajien esiintymiä. Alue on kasvilajistoltaan monipuolinen; toisaalta myös haitallisia vieraslajeja esiintyy lukuisia kasvustoja.

Selvitysalue on liito-oravalle pääosin hyvin sopivaa, mutta merkkejä liito-oravasta ei havaittu. Liito-orava ei rajoita maankäyttöä selvitysalueella.

Pääosa tutkimusalueen pesimälintulajistosta kuuluu Etelä-Suomessa runsaslukuisiin lajeihin, mutta myös vaateliaita lajeja esiintyy kohtalaisen paljon. Varsinaisia harvinaisuuksia ei kuitenkaan tavattu. Kartoituksesta saatu laskennallinen paritiheys on korkea, 1 453 paria/km²; erityisesti eteläosan iäkkällä metsäalueella lintutiheys on huomattavan korkea. Suosittelemme tämän linnustollisesti arvokkaan alueen säilyttämistä mahdollisimman luonnontilaisena.

Selvitysalueella havaittiin poikkeuksellisen runsaasti lepakoita, ja havaintojen perusteella erityisesti kalanviljelyaltaat keräävät lepakoita laajalta alueelta ruokailemaan. Suuri osa selvitysalueesta luokitellaan luokan II lepakkoalueeksi (tärkeä ruokailualue), jonka arvo lepakoille tulisi huomioida maankäytössä. Alueen vanhoja rakennuksia ei tarkastettu sisältäpäin, mutta ne ovat lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoina potentiaalisia. Lepakoiden piilopaikkojen esiintyminen rakennuksissa tulisi selvittää yksityiskohtaisemmin, jos rakennuksiin aiotaan kohdistaa toimenpiteitä.

Alueella on EU:n luontodirektiivin mukainen viitasammakon lisääntymis- tai levähdyspaikka, jonka hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulaissa kielletty. Tärkein lisää-

SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

tymispaikka sijaitsee käytöstä poistettujen läntisten kalanviljelyaltaiden 1–3 alueella, mutta vuosittaista vaihtelua kutualueen sijainnissa voi olla vesitilanteesta ja kaloista riippuen.

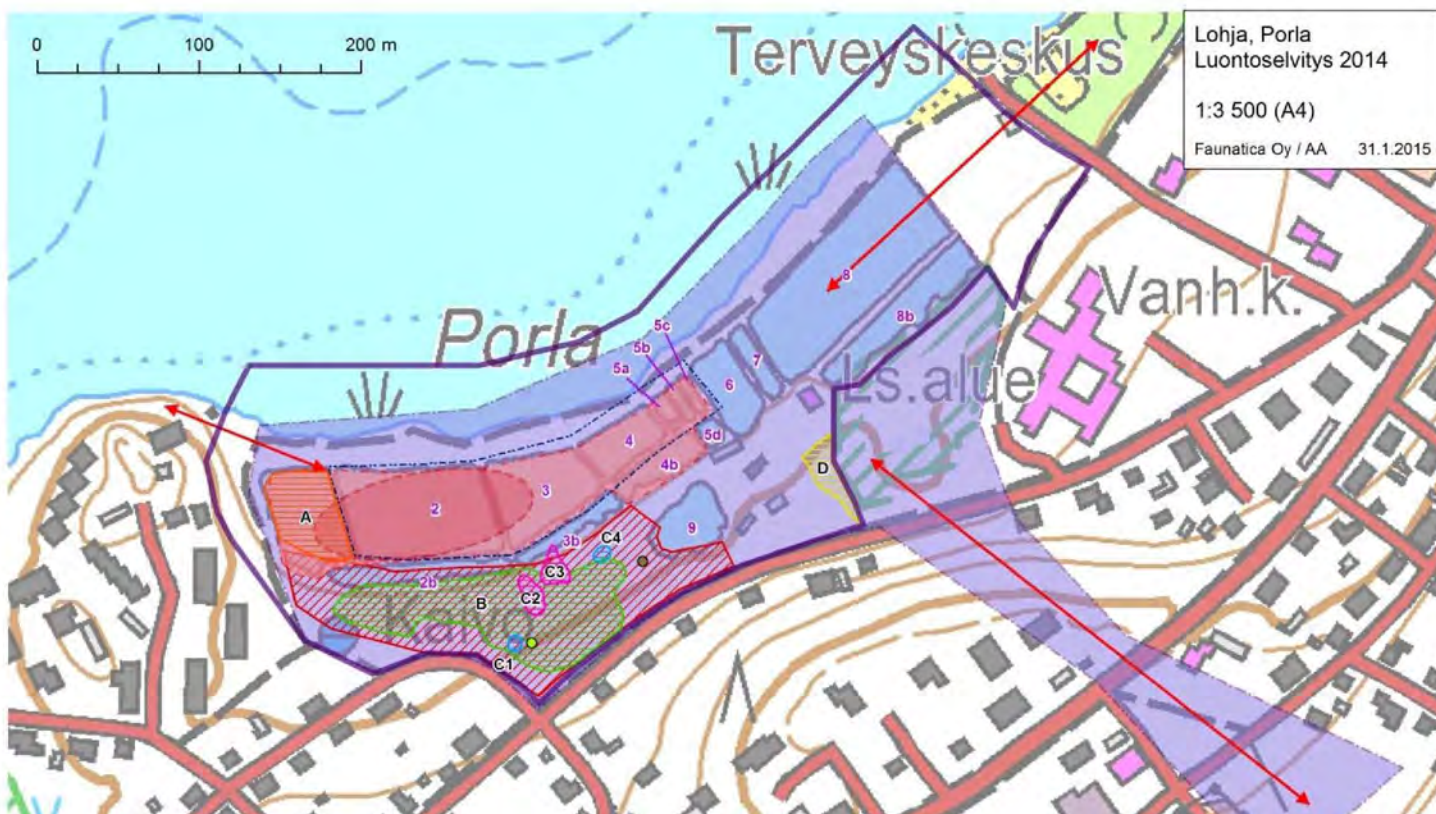
Myös EU:n luontodirektiivin laji täplälampikorento todennäköisesti (ja mahdollisesti idänkir-sikorento) käyttää aluetta lisääntymiseen, joten altaat ovat myös tämän lajin lisääntymis- ja levähdyspaikka. Varsinkin täplälampikorenon, ja osin myös viitasammakon, lisääntymis- tai levähdyspaikan rajauksen määrittely on erilaisille tulkinnoille altis, sillä altaat ovat ihmis-toiminnan vaikutuksessa, ja lajeille suotuista alue voi vaihdella vuosittain.

Suosittelimme, että ainakin kaikkein luonnontilaisimpien altaiden annettaisiin kehittyä luonnonmukaisesti direktiivilajien elinympäristöinä. Tarkempia ohjeita lisääntymis- ja levähdyspaikkojen huomioimisesta voi antaa alueellinen ympäristöviranomainen. Selvityksen kohdelajeina olleista perhosista löytyi silmälläpidettävä lehtotikkukoi. Alueella ei kuitenkaan ole lajin populaatiolle muuta kuin vähäistä paikallista merkitystä. Selvityksessä havaittiin myös kolme muuta huomionarvoista perhoslajia, mutta alueen kaavoitus ei vaikuttane näiden lajien suojelutilanteeseen.”

”Johtopäätökset ja toimenpidesuosituksset:

Porlan nykyiset luontoarvot ovat suurelta osin peruja sata vuotta sitten vesijättömaalle perustetun kalanviljelylaitoksen alueen ihmistoiminnasta. Aivan vastaavaa ”perinnebio-tooppia” tuskin on maassamme toista. Alueen luonnon monimuotoisuutta ylläpitävät myös Lohjan alueen rehevä maaperä, harjuelin ympäristön erityispiirteet (mm. lähteisyys), Lohjanjärven erityinen pienilmasto ja ehkä myös kaupunkilämpöilmiö.

Yhteenveto huomioitavista luontoarvoista.

Monimuotoisuutta puolestaan kaventaa ainakin alueen eristyneisyys muista luonnontilaisista ympäristön alueista.

Tässä työssä selvitettyjen eliöryhmien kautta Porla hahmottuu Suomen mittakaavassa-kin varsin ainutlaatuisena kaupunkiluonnon esiintymänä. Se on eräänlainen keidas, joka pienestä koostaan huolimatta on luonnoltaan hyvin monipuolinen. Tällaisen esiintymän luontoarvojen säilyminen tulisikin pitää kaavoituksen suunnittelussa prioriteettina. Porlan luontoarvojen tulevaisuus kulkee myös jatkossa käsi kädessä kalanviljelyalueen kehityksen kanssa.

Luontotyytit ja kasvillisuus

Alue on kokonaisuutena luontotyyteiltään ja kasvilajistoltaan erityinen ja monipuolinen, vaikkei varsinaisia uhanalaisia lajeja löytynytäkään. Erityisen arvokkaita ovat ihmistoiminnasta syntyneet, mutta kasvistoltaan monipuolisiksi kehittyneet vanhat kalaaltaat (erityisesti niistä läntisin), Ojamon lähteikköihin kuuluvat pienet lähdepinnat Lohjanharjun rinteessä, sekä rehevät lehtokuviot erityisesti aivan luonnonsuojelualueen länsipuolella ja eteläosan pähkinäpensaslehdon alueella. Sen sijaan selvitysalueen itäpäässä biotoopit ovat voimakkaasti häiriintyneitä, eikä siellä tätä nykyä ole erityisen merkittäviä kasvillisuusarvoja.

Alueella on myös useita haitallisten vieraslajien, erityisesti jättipalsamin ja isosorsimon kasvustoja. Nämä kasvilajit hyötyvät usein ihmistoiminnan aikaansaamasta häiriöstä ja valtaavat helposti lisää alaa alkuperäiseltä kasvillisuudelta. Alueen mahdollisen rakentamisen yhteydessä tätä näkökohtaa on syytä pitää silmällä, jottei vieraslajien levittäytymistä entisestään kiihdytetä.

Suosituks: Suosittelemme arvoluokkaan II kuuluvien eli paikallisesti huomattavan arvokaiden pähkinäpensaslehdon (kuvio A, kuva 5) ja lähteikköluontotyyppien (4-osainen kuvio C) turvaamista maankäytössä suojeluarvoja osoittavalla merkinnällä. Kohteet ovat luonnonsuojelulain ja vesilain nojalla suojeltavia luontotyyppejä. Myös rehevälle lehtolaikulle (kuvio D) olemassa olevan luonnonsuojelualueen kupeessa annamme vahvan suojelusuosituksen. Luontevin kaavoitusvaihtoehto olisi liittäminen osaksi suojelualueutta (SL), sillä luontoarvoiltaan alue on muun suojelualueen veroista.

Monimuotoisuudelle paikallisesti arvokas läntinen vesiallas (kuvio A) olisi syytä säilyttää kaavoituksessa mahdollisimman luonnontilaisena, jos suinkin mahdollista. Alue on myös viitasammakon elinympäristöä.

Alueelle (myös luonnonsuojelualueella) ominaisen lähteisyysvaikutuksen turvaamiseksi harjunrinteen vesitaloutta muuttavia toimenpiteitä tulisi välttää. Alueen lähteiköt ovat ilmeisesti jo kuivuneet verrattuna siihen, mitä ne ovat aiemmin olleet.

Luonnonsuojelualueella ja eteläosan tihkupinnalla (C4-kuvio) olevien jättipalsamikasvustojen hävittäminen olisi erittäin suositeltavaa. Sitä tulisi yrittää siten, että kitketään kaikki yksilöt aina heinäkuun alussa muutamana vuonna peräkkäin. On suuri vaara, että jättipalsami valtaa ison osan alueen kosteista lehdoista ja lähteiköistä.

Liito-orava

Selvitysalueen eteläalueen metsä sekä viereinen luonnonsuojelualue ovat kokonaisuudessaan liito-oravalle hyvin sopivaa metsää. Merkkejä liito-oravasta ei kuitenkaan havaittu. Tiedossa olevat lähimmät liito-oravahavainnot (Uudenmaan ELYkeskus 2014) ovat kaukana selvitysalueesta. Liito-oravan menestymistä alueella rajoittaa sen eristyneisyys muista liito-oravalle sopivista alueista: niin kaupunkiympäristö, Lohjanjärvi kuin Lohjanharjun kuivat männiköt ja liikenneväylät ovat voimakkaita liikkumisesteitä liito-oravalle.

Johtopäätöksenä on, ettei liito-orava rajoita maankäyttöä selvitysalueella.

Linnusto

Porlan tutkimusalueen lajimäärä ja kokonaisparimäärä ovat poikkeuksellisen korkeita alueen pinta-ala huomioon ottaen (Väisänen ym. 1998, Valkama ym. 2011, Koskimies 2014). Pesimätiheys on moninkertainen keskimääräisiin eteläsuomalaisiin metsäalueisiin verrattuna (Väisänen ym. 1998). Myös useimmilla Uudenmaan metsäalueilla lajimäärä ja tiheys ovat alempia kuin Porlan alueella (Solonen 2010). Koska noin puolella alueen pinta-alasta eli entisen kalanviljelylaitoksen altaille ja Lohjanjärvellä pesii hyvin vähän lintuja, on niiden eteläpuoleisen metsäalueen linnustotiheys suorastaan ainutlaatuisen korkea verrattuna Solosen (2010) tutkimien kymmenien uusmaalaisten metsäalueiden pesimätiheyksiin. Myös pesivien lajien määrä on tämän kokoiselle alueelle poikkeavan korkea. Korkeaa lajimäärää ja pesimätiheyttä selittää puuston korkea ikä ja monilajisuus sekä metsäalueen luonnontilaisuus, reheväkasvuisuus ja monimuotoisuus. Kyseistä aluetta voikin pitää paikallisesti linnustollisesti arvokkaana alueena.

Luonnonsuojelullisesti arvokkaimmista ja luokitelluista lajeista Porlan tutkimusalueella pesivät mm. pikkutikka, sirittäjä, telkkä, harmaapäätikka sekä aiempaan vuonna mahdollisesti käenpiika. Pikkutikka, harmaapäätikka ja sirittäjä ovat etupäässä lehtimetsien lajeja, mutta sirittäjä elää myös kuusivaltaisissa lehdoissa. Telkkä tulee toimeen monenlaisilla vesialueilla. Käenpiika pesii metsänreunoissa ja pihapiireissä. Porlan alueen arvokkaimmat lintujen elinympäristötyypit ovat vanha kuusivaltainen lehtometsä alueen lounaisosassa sekä alaiden eteläreunaa reunustavat lehtipuuvalliset lehdot ja pensaikot. Koska luonnontilainen metsä on jo nykyisellään pieni ja asutuksen ja teiden saartama, on varmaa, että alueen laji- ja parimäärät pienenevät, vaikka vain pienehkökin osa siitä häviäisi maankäytön muutosten vuoksi. Koska suojelunarvoisia lajeja on kuitenkin niukasti ja niiden kannat pieniä, ei muutoksista koituisi haittaa niiden populaatioille ja suojelutasolle kuin paikallisesti. Toisaalta myös paikalliset linnustotihentymät ovat korkean luonnon monimuotoisuuden ilmentymiä, ja niitä olisi hyvä pyrkiä suojelemaan, vaikkei varsinaisia erityisen suojelunarvoisia lajeja esiintyisi.

Suosituks: Suosittelemme, että raportissa rajattu linnustollisesti arvokas metsäalue säilytettäisiin mahdollisimman luonnontilaisena ja rakenteeltaan monipuolisena luonnon metsäalueena, jos suinkin mahdollista.

Lepakot

Alueella havaittiin hyvin runsaasti lepakkoja. Havaintojen perusteella alue kerää lepakkoja ruokailemaan laajalta alueelta. Kalanviljelysaltaat ja iäkäs, luonnontilainen kaltainen metsäalue tarjoavat erinomaisia ruokailumahdollisuuksia lepakoille. Kohde on lepakoille etenkin ruokailualueena poikkeuksellisen merkittävää aluetta.

Suosituks: Suurin osa alueesta on luokan II lepakkoaluetta, joka tulisi EUROBATS-sopimuksen (Kyheröinen ym. 2009) mukaisesti huomioida maankäytössä. Kyseessä on lepakoiden tärkeä ruokailualue, jolle tulisi kohdistaa niin vähän maankäytön muutoksia kuin mahdollista:

- Lammikot tulisi jättää mahdollisimman pitkälti entiselleen, koska ne tarjoavat nykyisessä muodossaan lepakoille runsaasti hyönteisravintoa.
- Viiksisippojen suosima metsäalue harjunrinteessä tulisi säilyttää koskemattomana ja valaisemattomana, koska siipat kaihtavat valaistusta. Metsän rakenne on tällä hetkellä siippojen saalistusta ajatellen optimaalinen, joten voimakkaat metsänhoitotoimet alueella eivät ole suotavia.
- Vesisiippojen ruokailuolosuhteiden parantamiseksi valaistuksen vähentämistä tai sen suuntaamista lepakoita vähemmän häiritseväksi rantapolulla olisi syytä harkita. Nyt altille ruokailevat siipat lensivät pääosin lähellä eteläistä metsänreunaa, jossa oli pimeämpää.
- Järveä reunustava rantapuusto tulisi säilyttää, koska se tarjoaa suojaa järvellä saalistaville pohjanlepakoille ja vesisiipoille.
- Siirtymäreitti selvitysalueelta kaakkoon päin Lohjanharjulle olisi hyvä säilyttää lepakoille mahdollisimman lentokelpoisena. Valaistuksen lisäämistä ja lisärakentamista tämän käytävän alueella tulisi välttää. Myös lentosuunnat Lohjanjärven rannan suuntaisesti olisi syytä huomioida lepakoiden kannalta.

- Luonnonsuojelulain 49 §:n mukaan lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kiellettyä. Näitä ovat lisääntymispaikat, muut kesä-, kevät- ja syysaikaiset päiväpiilot sekä talvehtimispaikat. Alueen vanhat rakennukset, mukaan lukien betoninen ”bunkkeri” ovat tällaisina lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoina potentiaalisia, ja siksi lepakoiden esiintyminen rakennuksissa tulisi selvittää vielä yksityiskohtaisemmin, jos rakennuksiin aiotaan kohdistaa toimenpiteitä.

Sudenkorennot

Selvityksessä alueella havaittiin EU:n luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeista täplälampikorento ja idänkirsikorento (*Sympecma paedisca*). Näiden lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty luonnonsuojelulaissa. Täplälampikorento on lisäksi direktiivin II liitteen laji, jolle tulee osoittaa erityisten suojelutoimien alueita. Idänkirsikorentoja ei kartoitettu lajin otollisimpaan lentoaikaan huhti-toukokuussa. Laji havaittiin viitasammakkokartoituksen yhteydessä huhtikuussa ja lampikorentokartoituksessa kesäkuussa.

Altaat eivät ole lampikorennoille ihanteellista biotooppia. Täplä- ja lummelampikorennot viihtyvät rehevissä pienissä järvissä tai isompien järvien/meren lahdissa, joissa on runsaasti kelluslehtistä kasvillisuutta. Sirolampikorento (ja vähemmässä määrin lummelampikorentokin) viihtyy suorantaisilla pienillä lammilla, jossa samoin on vähintään jonkin verran kelluslehtistä kasvillisuutta. Porlan altaista nro 1 voisi olla siro- ja lummelampikorennoille sopiva, altaat 2–5a ja 8 voisivat olla täplä- ja lummelampikorennoille sopivia.

Kesäkuu 2014 oli hyvin kylmä ja sateinen, ja aurinkoisia päiviä oli vain muutama. Tämä vaikutti varmasti lampikorentojen esiintymiseen. Havaitut yksilöt olivat selvästi reviiriä pitäviä koiraita, mikä viittaa lisääntymiseen paikalla. Altailla on lisäksi ainakin yksi täplälampikorentohavainto aiemmilta vuosilta. Veikko Rintala on valokuvannut täplälampikorennon Porlassa ennen vuotta 2014, ja P. Pynnönen on määrittänyt lajin hänen ottamasta kuvastaan. Todennäköisesti täplälampikorennolla on pieni (pysyvä) kanta altailla.

Suosituksset: Suosittelemme altaiden 2–5a säilyttämistä mahdollisimman pitkälti nykyisen kaltaisina, sillä kohtalaisen suurella todennäköisyydellä alue on EU:n luontodirektiivilajin täplälampikorennon lisääntymis- ja levähdysaluetta, joka on luonnonsuojelulain 49 §:ssä suojeltu. Lisäksi allas 8 voisi olla lajille sopivaa lisääntymisaluetta, mutta talvella 2013–14 se oli ollut tyhjänä.

Porlan kaltaisessa ympäristössä, jossa altaat ovat osin ihmistoiminnan alaisia, ja altaiden vesitilanne vaihtelee suuresti, on jokseenkin epäselvää, kuinka täplälampikorennon lisääntymis- ja levähdyspaikka tulisi rajata. Lajille olisi kuitenkin suositeltavaa jättää Porlassa useampi sopiva allas lisääntymisympäristöksi. Viime kädessä tulkintaohjeita lajin riittävästä huomioinnista kaavoituksessa antaa alueellinen ympäristöviranomainen.

Viitasammakko

Alueella havaittiin melko runsaasti viitasammakkoja: lajia esiintyi erityisesti vanhassa kalanviljelyaltaassa nro 2 (toinen lännestä päin lukien), mutta myös kolmessa muussa altaassa. Altaassa 2 havaittiin myös viitasammakon kutua. Länsiosan altaat ovat saaneet kehittyä jo pidempään luonnon ehdoilla ja ovat muodostuneet viitasammakolle hyvin otolliseksi elinympäristöksi. Myös muut altaat voisivat olla viitasammakolle sopivia silloin, kun vesitilanne niissä on keväällä suotuista eikä niissä ole kaloja.

Suosituksset: Tulkintamme mukaan altaiden 1, 2 ja 3 alueella on EU:n luontodirektiivilajin viitasammakon lisääntymispaikka, jonka hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain 49 § mukaisesti kiellettyä. Altaat olisi suositeltavaa säilyttää maankäytössä nykyisen kaltaisina ja antaa niiden kehittyä luontaisesti. Mahdollisesti myös altaat 4–5c ovat viitasammakon lisääntymisympäristöä; joinakin vuosina myös osa muista altaista voivat toimia lisääntymispaikkana mm. vesitilanteesta riippuen. Porlan kaltaisessa ympäristössä, jossa altaat ovat osin ihmistoiminnan alaisia, ja altaiden vesitilanne vaihtelee suuresti, on jokseenkin epäselvää, kuinka viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikka tulisi rajata. Lajille olisi kuitenkin suositeltavaa jättää Porlassa useampi sopiva allas lisääntymisympäristöksi.

Viime kädessä tulkintaohjeita lajin riittävästä huomioonnista kaavoituksessa antaa alueellinen ympäristöviranomainen.

Perhoset

Alueella potentiaalisista perhoslajeista kaavoituksen kannalta keskeisintä, EU:n luontodirektiivin liitteiden II ja IV lajia pöllöyökköstä, ei havaittu selvityksessä. Lajin elinympäristöjä ovat puolivarjoiset lehtomaiset metsät, joissa kasvaa toukan ravintokasvia kangaskortetta. Selvitysalueella on lajille sopivia elinympäristöjä länsireunalla kävelytien varrella sekä eteläreunalla lähellä maantietä (ks. kuva 9). Toukan syömäjäljet on helppo havaita mihin aikaan kesästä tahansa, eikä niitä voi sekoittaa muiden Pohjois-Euroopassa esiintyvien lajien syömäjälkiin. Suomessa pöllöyökkönen on havaittu vain Hankoniemellä, eikä yhtään pysyvää esiintymää ole vielä paikannettu. Lajin elintavat on kuitenkin selvitetty vasta vuonna 2011 (Risto Haverinen, julkaisematon käsikirjoitus).

Muista selvityksen ns. kohdelajeista havaittiin vain (NT) lehtotikkukoi, ja muista huomionarvoisista perhoslajeista havaittiin silmälläpidettävät taimikäärökoisa ja vaahterayökkönen, sekä lehtovähämittäri, jonka vaarantuneesta (VU) alalajista suomenlehtovähämittäristä tunnetaan aiempi esiintymä melko läheltä selvitysalueutta, Karkalinniemenstä. Taimikäärökoisan toukan ravintokasvi on tammi, jota ei kasva (merkittävästi) selvitysalueella. Todennäköisesti selvityksessä havaittu yksilö on harhautunut selvitysalueelle lähialueen pihapiireistä, joissa tammea kasvaa melko runsaasti. Vaahterayökkönen ja lehtovähämittäri ovat viime vuosina nopeasti runsastuneet, ja esiintyvät nykyisin laajalti Etelä-Suomessa. Ne eivät ole erityisen vaativia elinympäristönsä suhteen, ja levittäytyneet 2000-luvulla pohjoiseen ilmaston lämpenemisen vuoksi monen muun perhoslajin tapaan. Porlan selvitysalueella ei ole erityistä merkitystä kyseisten lajien populaatioille Suomessa.

Lehtovähämittärin vaarantuneeksi luokitellulla alalajilla suomenlehtovähämittärialla (*Chloroclystis v-ata* ssp. *relicta*) tarkoitetaan vain Karjalohjan Karkalinniemen kärjessä elänyttä reliktipopulaatiota (Krogerus 1996, Kaitila ym. 2010). Etelästä Suomeen 2000-luvulla levittäytynyt nimialalaji (ssp. *v-ata*) on nopeasti runsastunut, ja esiintyy nykyisin myös Lohjan seudulla. Todennäköisesti kyseiset taksonit ovat jo sekoittuneet keskenään, eikä suomenlehtovähämittäria alkuperäisessä merkityksessä ole enää olemassa. Porlassa havaitut yksilöt kuuluvat joka tapauksessa nimialalajiin, jota ei ole luokiteltu uhanalaiseksi (luokka LC).

Johtopäätöksenä on, että perhosselvityksen tulokset eivät aseta rajoitteita maankäytölle selvitysalueella.”

YHDYSKUNTARAKENNE

Suunnittelualue on keskeisellä paikalla lähellä ydinkeskustaa. Alue rajautuu itäreunastaan vanhusten palvelukeskuksen ja keskustan terveysaseman muodostamaan palvelukeskittymään. Palvelukeskuksen ryhmäkodeissa on yhteensä 171 asukaspaikkaa. Ns. Kalamestarin talo on kiinteistörekisterissä yhden asunnon talo. Länsi- ja etelälaita rajautuvat kerrostalo- ja omakotirakentamiseen.

VÄESTÖ

Suunnittelualueella ei ole kirjoilla yhtään asukasta.

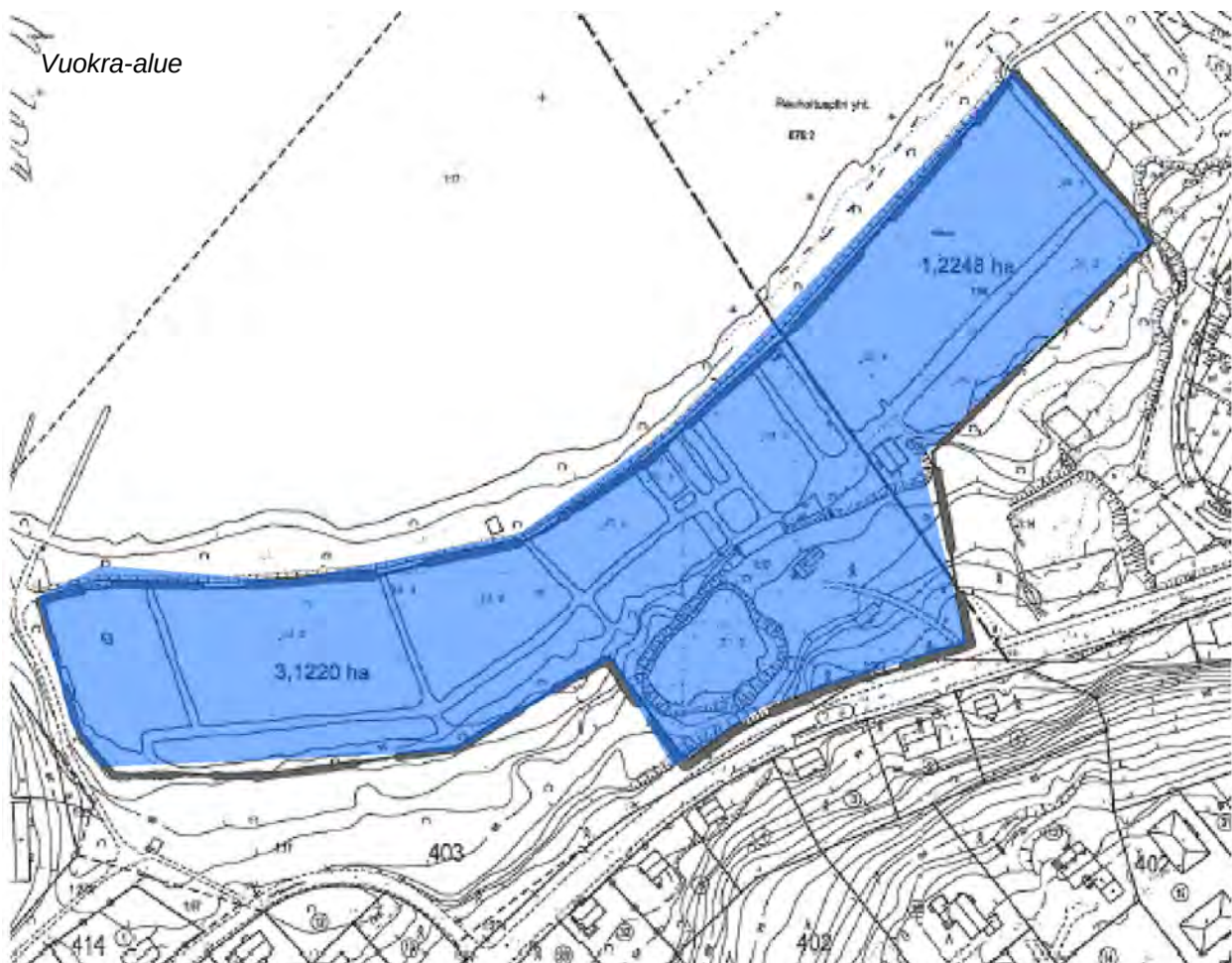
Lohjan kaupunki on antanut vuokralle Porlan alueen ja sillä sijaitsevat kalanviljelylammet, hautomorakennuksen, asuinrakennuksen, alatalon, saunan ja kellarin yksityiseen käyttöön. Sopimus on voimassa toistaiseksi kolmen kuukauden irtisanomisajalla. Vuokra on 600 euroa vuodessa.

Voimassa olevassa vuokrasopimuksessa vuodelta 2009 todetaan vuokraajan olemaan velvollinen hoitamaan aluetta ja rakennuksia omalla kustannuksellaan. Mitä hoitaminen pitää sisällään ei ole tarkemmin määritelty. Vuokralainen ei saa käyttää aluetta kaupallisen kalanviljelytoiminnan harjoittamiseen.

TYÖPAIKAT JA PALVELUT

Alueella ei ole työpaikkoja eikä palveluita. Alue rajoittuu vanhusten palvelukeskukseen ja keskustan terveysasemaan. Keskustan palvelut ovat alueen välittömässä läheisyydessä.

Alue sijaitsee aivan Ojamon ja Tytyrin alakoulupiirien rajalla. Alue kuuluu Anttilan yläkoulu-piiriin. Lähimmät päiväkodit ovat Voudinpuiston päiväkotit ja Lintulan päiväkotit.

VIRKISTYS

Suunnittelualan molemmissa päissä on alueet asemakaavamerkinnällä ”puisto ja istutus”. Venesataman/venevalkaman korttelialueella on käytössä oleva veneidenlaskupaikka, sekä Melan Vääntäjät ry:n käyttämä kanoottivarasto.

Rannassa, vuokra-alueen ja järven välissä, kulkee polku jota käytetään yleisesti kevyenliikenteen läpikulkuun.

Välittömästi suunnittelualan pohjoispuolella sijaitsee Aurlahden uimaranta ja ns. rantakentän alue. Kenttä on suosittu yleisötapahtumien järjestämispaikka (vuosittain Lohjan Rantajamit, sirkusvierailut ym.)

Suurin osa suunnittelualueesta on annettu vuokralle yksityiseen käyttöön

Suunnittelualue kuului 6.2.-7.3.2014 välisenä aikana tehtyyn rantakyselyn alueeseen. Kyselyn tarkoituksena oli kerätä tietoa Lohjan keskustan ranta-alueen nykyisestä käytöstä ja arvioida mahdollista tarvetta alueen kehittämiseen monipuolisten virkistysmahdollisuuksien näkökulmasta. Kysely tehtiin Harava -palvelussa. Tulokseksi saatiin 591 vastausta.

Kyselyn tuloksista laadittu kooste on ladattavissa Lohjan kaupungin nettisivuilta: www.lohja.fi/kaavoitus/selvitykset

Ranta-alueen nykyinen käyttö. Lohjan keskustan rantakyselyn tuloksia. Lohjan kaavoitus, Terhikki Vaarala, maisema-arkkitehti yo, 29.8.2014

2.2 Rannan käyttö alueittain

Oheinen kartta on koottu kyselyn osasta, jossa sai osoittaa alueita säilytettäviä tai muutettavia paikkoja. Vastajat merkitsivät kartalle yhteensä 1134 pistettä. Karttapisteisiin liitettyjen kommenttien perusteella kyselyalue on voitu jakaa karkeasti alueisiin nykyisen käytön ja käyttötoiveiden mukaan.

Alue, jonka käyttöön vastaajat ovat eniten tyytyväisiä

Alue, jonka käyttöön vastaajat toivoivat eniten muutosta

nykyinen käyttö

toivottu käyttö

1	Rannan pohjoispääty: Pysäköinti, jätteiden lajittelupiste	Osaksi puistoaluetta, kävely- ja pyöräilyreitti rantoja pitkin Kiviniemenrantaan. Pysäköinti jäsennellymmäksi.
2	Nurmiranta: Oleskelu, piknik, auringonotto, järven ja veneiden katselu, kävely	Kioski/rantakahvila, soutuvene- ja kajakkivuokraus, rantapaviljoni
3	Rantakenttä: jalkapallo, tapahtumien järjestäminen	Monipuolisempi liikunta-alue: tennis, petankki, tilaa leikille ja pelailulle esim. tasemmalle kentälle. Kaksi hiekkakenttää liikaa, toinen voisi olla nurmipintainen ja puistomaisempi. Kesätori.
4	Laiturit: veneily, veneiden säilytys	Enemmän vierasvenepaikkoja, polttoaineen jakelupiste, kaikille mahdollisuus kävellä laiturin päähän, vuokratvenettä.
5	Laituriranta: Kulkua veneille, jätepuiste	Polttoaineen jakelu, palveluita veneilijöille, kioski, kunnan pysäköinti ja laistaus.
6	Kahvilan ympäristö: Kesäkahvila, pukukoppi, pysäköinti	Ympäristöinen kahvila-ravintola, kunnan sanitititilat, palveluja myös veneilijöitä ja turisteja ajatellen, tapahtumanjärjestämiseen hyödynnettäviä rakennuksia. Enemmän pysäköintiä.
7	Katualue: kävely, pyöräily, pysäköinti	Rantapuiston viereiselle osuudelle vinoparkki-alue tien varteen. Nykyisin autot jätetään nurmikolle miten sattuu.
8	Hiekkaranta: auringonotto, kävely, maiseman katselu, leikki, oleskelu, piknik	
9	Rantapuisto: oleskelu, auringonotto, piknik, rantalentopallo	Voisi kehittää ympärivuotiseen käyttöön
10	Rannan eteläpää: Pysäköinti, melontamaja, veneenlasku	Paremmat edellytykset nykyiselle käytölle: melontamajan laajennus, kajakkien vuokraus, pysäköintialueen siistiminen, veneilijöille iso kääntöpaikka.
11	Poran altaat ja ranta: kävely, pyöräily, lintujen ja kalojen katselu.	Paremmat kävelyreitit myös altaiden väliin ja oleskelupaikkoja. Kalastus- ja piknikpaikkoja. Talviuinnipaikka. Hyödyntäminen vesiturheilun. Luontopolku/vesiluontokeskus.
12	Poran lehto: metsäpolku luonnossa kulkeamiseen, koiran ulkoiluttaminen	Luontoa kunnioittaen virkistysalueeksi. Luonnonmukainen viherkenttäminen. Kulkureittien parantaminen.

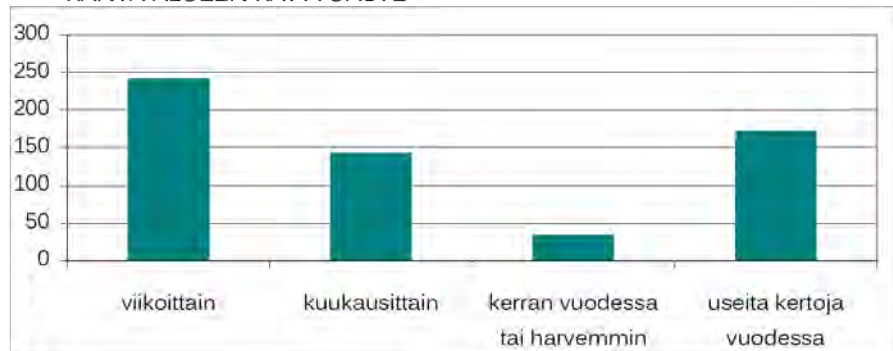
SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

Suurin osa vastaajista käyttää ranta-aluetta viikoittain tai kuukausittain; viikoittain rannalla käy vastaajista 242 henkilöä ja kuukausittain 143 henkilöä, yhteensä 385 henkilöä, kun vastaajia oli kaikkiaan 591 kpl. Tätä harvemmin rantaa käyttää 206 henkilöä, joista 34 käy alueella kerran vuodessa tai harvemmin.

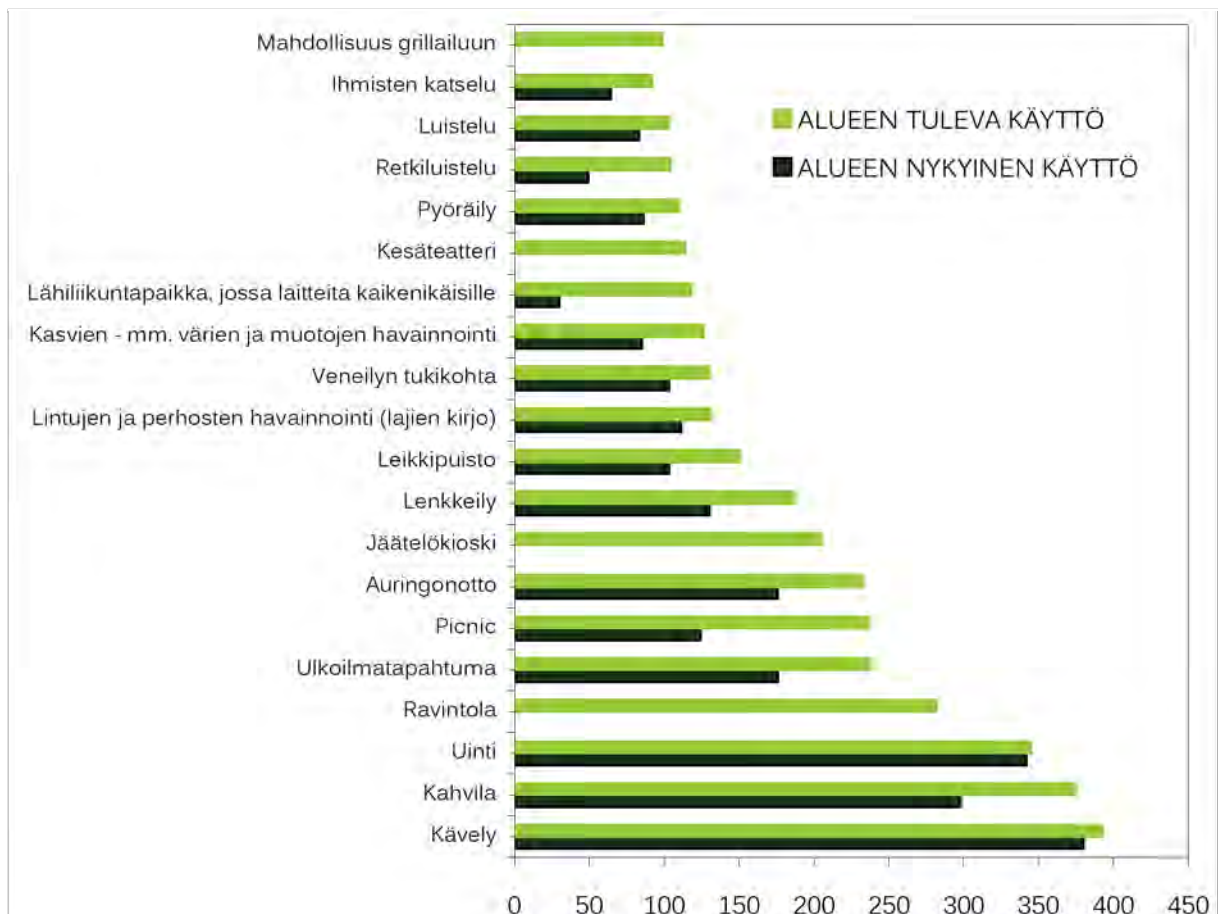
Kyselyssä käyttötarkoituksista eniten mainintoja saivat kävely, uinti, kahvila, ulkoilmatapahtuma, picnic ja auringonotto. Paljon mainintoja saivat myös erilaiset liikuntalajit, veneily sekä luonnon havainnointi.

Ranta-alueen käyttöaste ja käyttäjien määrät. Lohjan keskustan rantakyselyn tuloksia. Lohjan kaavoitus, Terhikki Vaarala, maisema-arkkitehti yo, 29.8.2014

RANTA-ALUEEN KÄYTTÖASTE

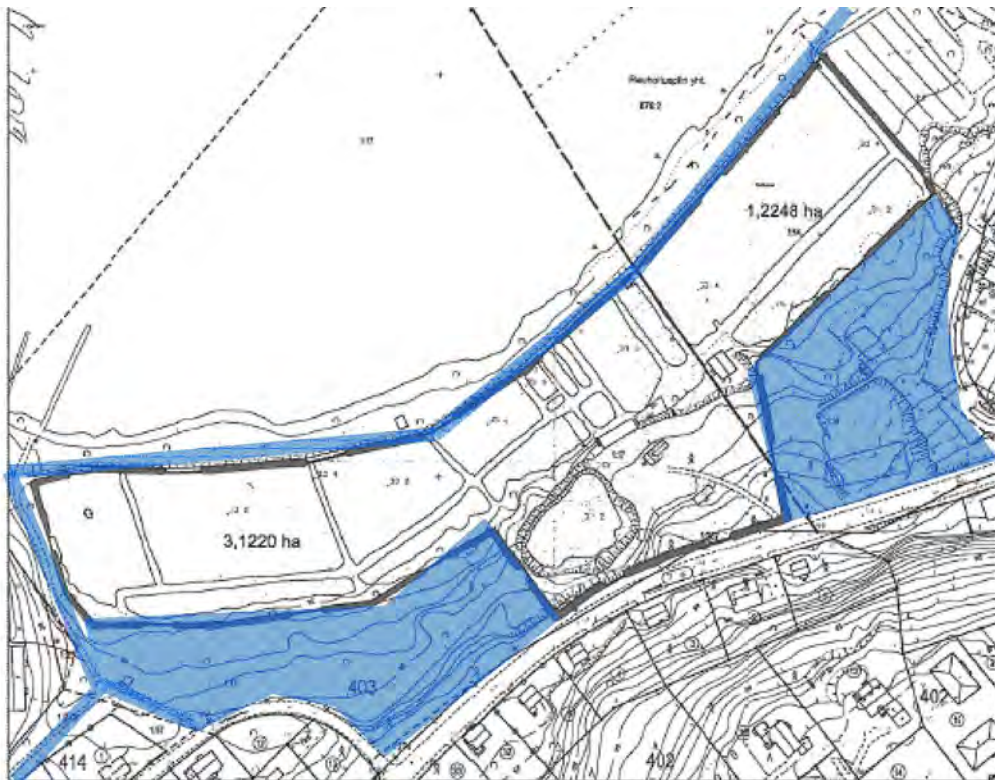

TOIVOTTU KÄYTTÖ SUHTEESSA NYKYISEEN

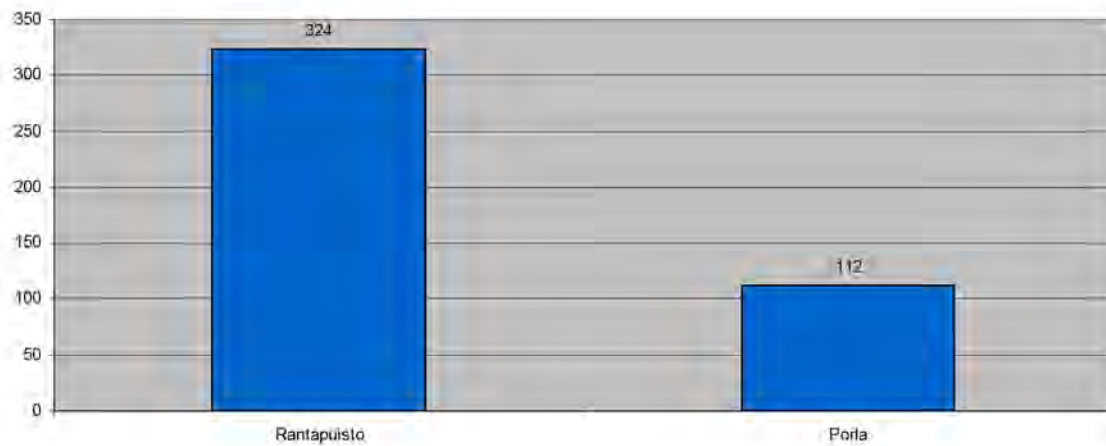

SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

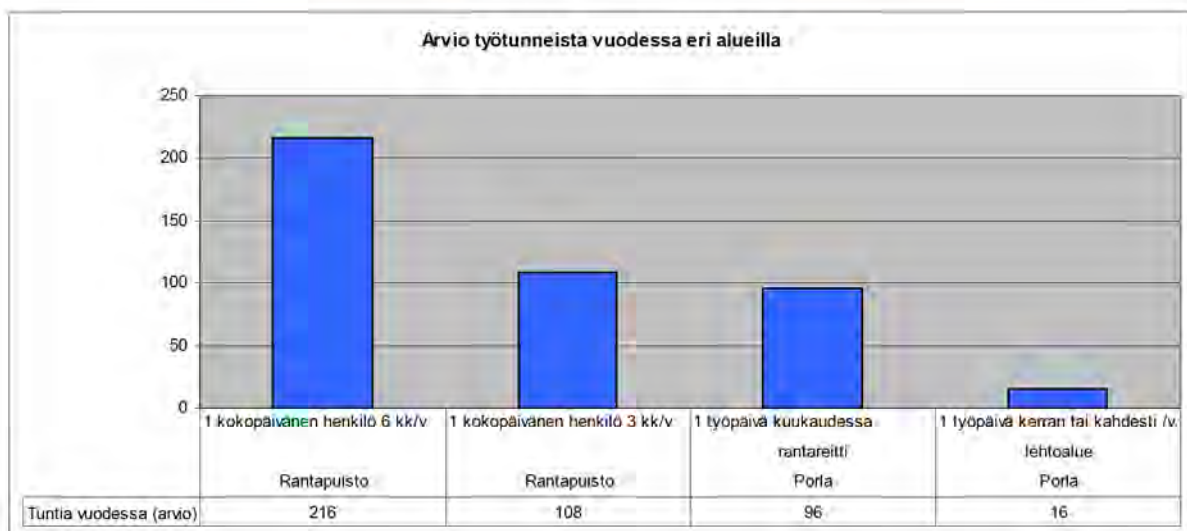
Kaupunginpuutarhurin hoidossa olevat alueet sekä arvio alueiden hoidosta. Tilanne 2014

Tuntia vuodessa

Arvio työtunneista vuodessa eri alueilla

LIIKENNE

Alueelle on ajoneuvoliittymä Ojamonkadulta ja Liessaarenkadulta. Kalanviljelylammikoiden ja Lohjanjärven välisellä patovalilla kulkenutta polkua on levennetty vuonna 2013.

Ojamonkatu on merkitty seututie/pääkatu- ja kevyen liikenteen reitti -merkinnällä taajamaosayleiskaavassa. Suunnittelualue on noin 100m:n päässä joukkoliikennepainotteisesta kadusta (Laurinkatu) Katu on tarkoitettu koko taajamaosayleiskaavan alueen kattavaksi joukkoliikenneyhteydeksi.

Alueen saavutettavuus ja sisäänkäynnit. Maisema-arkkitehti, diplomi-insinööri Ida Fasching 2014

RAKENNETTU KULTTUURIYMPÄRISTÖ

Kalanviljelylaitos on rakennettu v. 1916-1925 ja väliaikaiseksi suunniteltu laboratorioparakki v. 1950. Rakennuksia ja altaita ei ole koskaan peruskorjattu. Tämän vuoksi laitos on pahasti rapistunut.

Laitoksella on ollut käytössään hautomorakennus, päärakennus, laboratoriorakennus, saunarakennus ja vaja sekä maalammikot. Lammikoiden rannanpuoleiselle penkereelle on v. 1991 rakennettu jalankulkutie. Hautomosta puolet on ollut käyttökiellossa vuodesta 1989.

Rakennusten kerrosalat ovat:

- Hautomorakennus 97 m²
- Päärakennus 61 m²
- Laboratoriorakennus 1 08 m²
- Saunarakennus 12 m²
- Vaja 60 m²

V. 1991 tehdyn katselmuksen mukaan: "laitoksen hautomo- ja laboratoriorakennus on purettava. Päärakennus ja saunarakennus voidaan kunnostaa. Museoviraston tekemän arvioinnin mukaan nämä ovat suhteellisen hyvässä kunnossa ja ne tarvitsevat etupäässä pintaremonttia. Maalammikot ovat liettyneet ja niiden vesitysjärjestelmät ovat rappeutuneet. Alueen lounaiskulman metsäalue on puistoa. Ojamon puoleisessa rannassa on As Oy Myllyportin venelaituri." Kaupunginhallituksen 6.5.1991 edellyttämiä laboratorio- ja hautomorakennuksen purkutöitä ei ole tehty.

Päärakennus on sisällytetty Lohjan rakennetun ympäristön inventointiluetteloon (Lohjan kaupunkisuunnittelukeskus ja Lohjan Museo 2007) rakennushistoriallinen, historiallinen ja maisemallinen perustein.

Alueella ei ole tunnettuja muinaisjäännöksiä. Koska alue on paljastunut vasta 1800-luvun puolivälissä järven pintaa laskettaessa, ei ole todennäköistä että alueelta löytyisi uusia, ennen tuntemattomia muinaisjäännöksiä

Alue sisältyy keskustan osayleiskaavaa varten laadittuun Keskustan inventointiin 2007.

Lohjan rakennetun ympäristön inventointiluettelo 2007

Luettelointiperuste:
Rakennushistoriallinen
Historiallinen
Maisemallinen

Lähdetietoja:
Länsi-Uudenmaan
seutukaavaliitto 18/4/32

Salonen, Torsti:
Vanhaa Lohjaa, Lohjan Uutiset,
4.11.1981, n:o 44

Kohteen osoite:
Ojamonkatu
08100 Lohja

Lagus, Hugo: Porlan
kalanviljelylaitos
1916-1928,
Helsinki 1930

Salonen, Torsti:
Porlan kalanviljelylaitos 1916-1995;
Kirkhakkinen
kotiseutulehti, 2/95

Porlan kalanviljelylaitos

Kesäkuussa 1916 biologi Hugo Lagus lunasti Porolähteiksi kutsutun Lohjanjärven ranta-alueen omistukseensa ja aloitti Porlan kalanviljelylaitoksen rakentamisen. Tarkoituksena oli ryhtyä tuottamaan ruokakalaa ensimmäisen maailmansodan synnyttämän elintarviketilan helpottamiseksi. Alueen puolivälissä sijaitsi Lohjanjärven vanha rantapenger 1800-luvun puolivälin järvenlaskuja edeltäneeltä ajalta. Vanhan ja uuden rannan väliin jäi kostea, entistä järvenpohjaa oleva ranta-alue, johon pääosa kasvatuslammikoista kaivettiin ja pengerrettiin. Se, että laitos voitiin suunnitella kokonaan lähdevedellä toimivaksi, oli harvinaista. Altaat suunniteltiin varsin suuriksi, jotta poikaset tulisivat toimeen luonnonravinnolla. Suurimmat altaat rakennettiin lähes hehtaarin kokoisiksi ja niiden muoto ja sijainti sovitettiin maastoon. Syksyllä 1917 laitos aloitti toimintansa. Laitokselle annettiin nimi Porla, joka viittasi veden juostessaan synnyttämään solinaan ja poreiluun. Kalanpoikasten tuottamista varten rakennettiin oma, hirsirakenteinen hautomo harjun rinteeseen Alkulähteen alapuolelle. Sen yhteyteen rakennettiin samalla suurempi rakennus, johon sijoitettiin 30 metrin pituinen sementtiallas hautomokaukaloita varten. Vuonna 1919 valmistui neljä uutta allasta. Laitoksesta muodostettiin osakeyhtiö vuonna 1923, ja Hugo Lagukselta tuli Ab Porla Oy:n toimitusjohtaja.

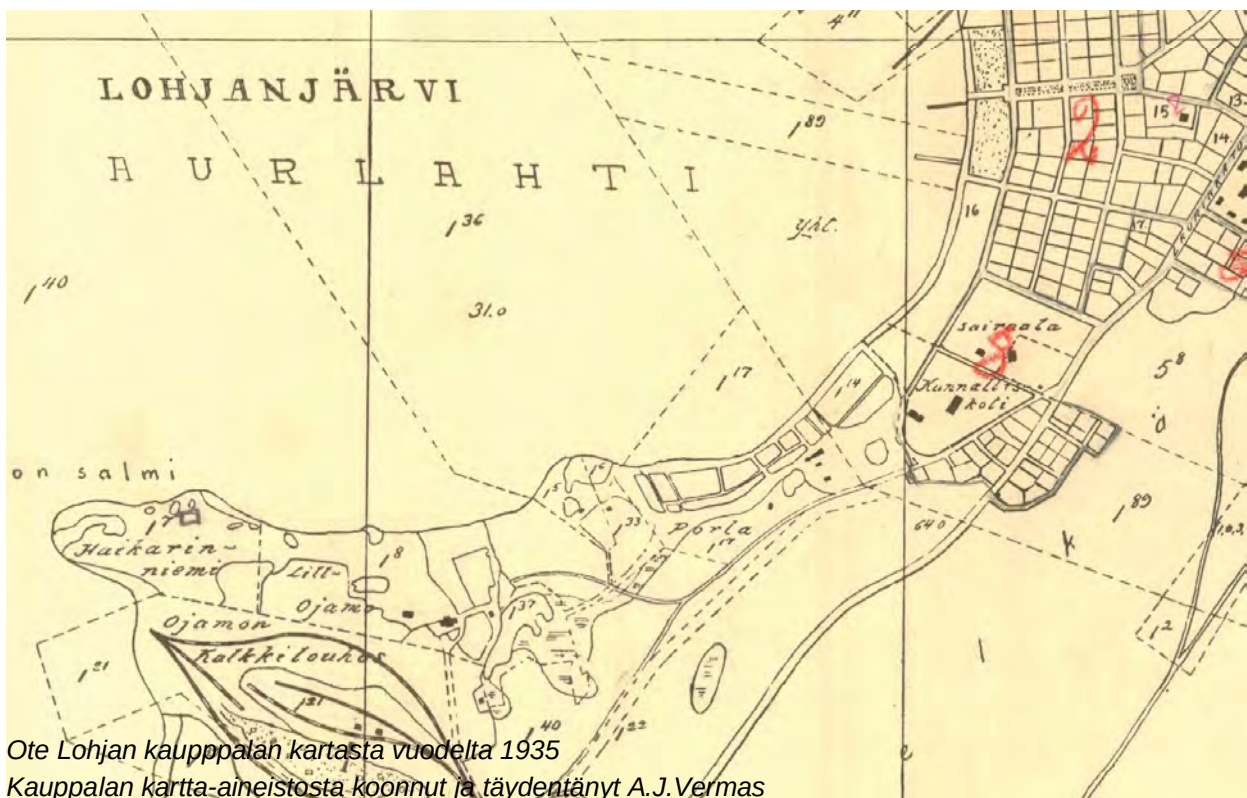
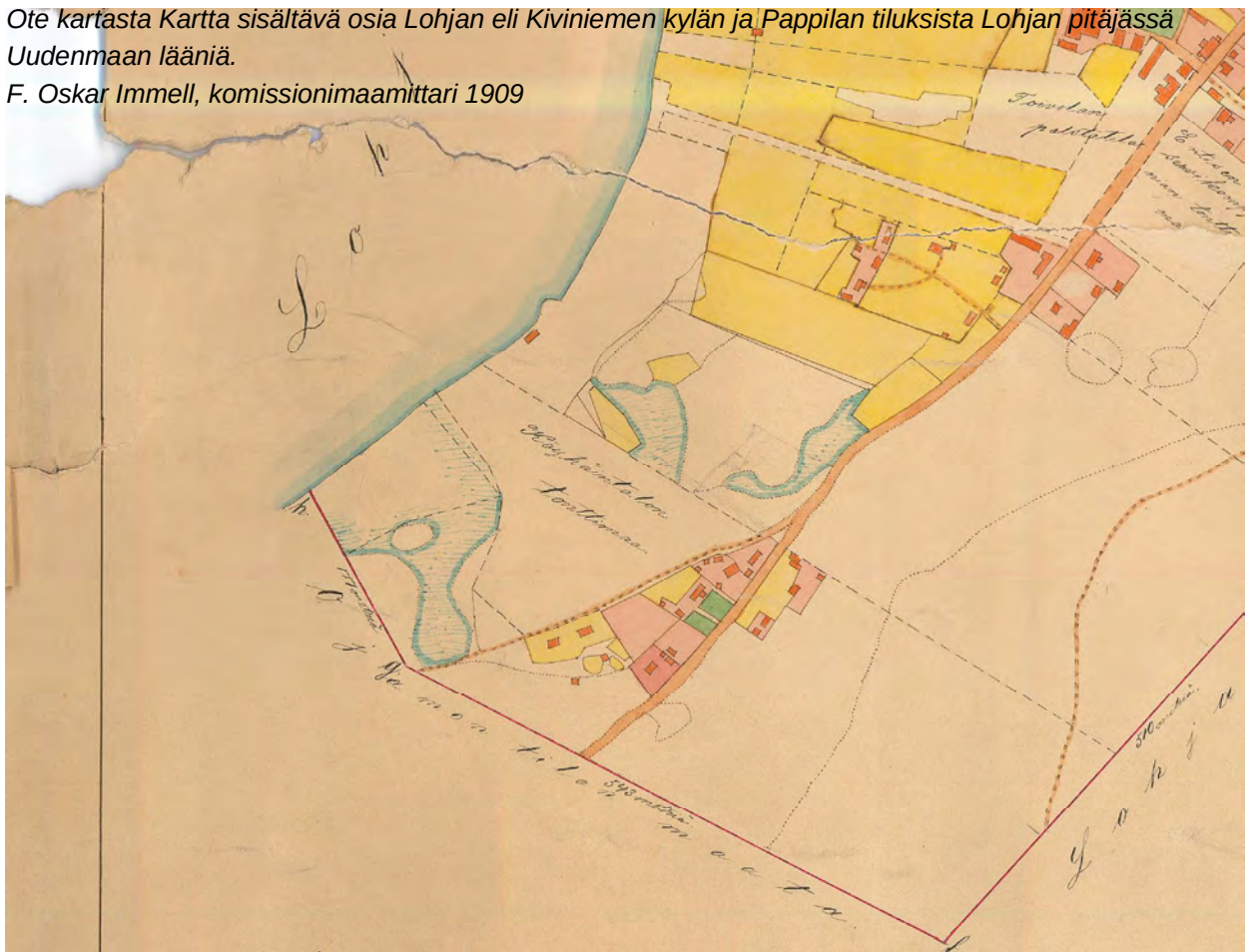
Vuonna 1925 Kokemäenjoen Lauttausyhdistys; sittemmin uittoyhdistys; hankki osake-enemmistön Porlasta ja vuonna 1927 laitos siirtyi kokonaan sen omistukseen. Uittoyhdistyksen sijoittamalla varoilla laitosta uudistettiin, vanhoja altaita yhdisteltiin ja uusia rakennettiin. Enimmillään altaita oli yhteensä 19 kpl. Uusi betoninen hautomorakennus rakennettiin vuonna 1926. Tämän jälkeen laitos osti Haikarinniemen Myllylammen, jonka vesimylly oli muutamaa vuotta aiemmin lopettanut toimintansa. Myllylamesta tuli Porlan suurin lammikko, josta johdettiin myös lisävedettä muihin lammikoihin. Kokemäenjoen uittoyhdistys huolehti Porlan toiminnasta vuoteen 1949 saakka, minkä jälkeen se vuokrasi laitoksen Kalataloussäätiölle kymmeneksi vuodeksi. Porlasta tuli tutkimuskalanviljelylaitos. Kalataloussäätiön toiminta jatkui Porlassa vuoteen 1978 saakka, mutta vuodesta 1959 vain yksivuotisilla vuokrasopimuksilla. Lohjan kaupunki osti Porlan laitoksen vuonna 1981. Laitos oli riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen käytössä vuodesta 1978 vuoteen 1995 saakka.

Kaikkiaan alueella on nykyään 16 lammikkoa, 1916 rakennettu puurakenteinen kalastusmestarin asunto sekä 1926 rakennettu hautomo. Kalastusmestarin asunto sijaitsee kalanviljelylaitaiden kaakkoisrannalla, Lohjanjärven ja Ojamonkadun välissä. Alue muodostaa kiinnostavan puisto- ja virkistysalueen Lohjan keskustan välittömässä läheisyydessä ja on sekä kulttuurihistoriallisesti että luonnontieteellisesti arvokas.

SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

Ote kartasta Kartta sisältävä osia Lohjan eli Kiviniemen kylän ja Pappilan tiluksista Lohjan pitäjässä Uudenmaan lääniä.

F. Oskar Immell, komissionimaamittari 1909

Ote Lohjan kaupppalan kartasta vuodelta 1935
Kaupppalan kartta-aineistosta koonnut ja täydentänyt A.J.Vermas

TEKNINEN HUOLTO JA ERITYISTOIMINNOT

Alue on vesi- ja viemärlaitoksen toiminta-alueella. Myllylammen-Porlan alueesta on laadittu pohjaveden suoja-alesuunnitelma. Luonnonsuojelualueella sijaitsee kolme pohjavedenottamon pumppaamo, jotka on ympäröity aidalla.

Alueella ei ole voimalinjoja.

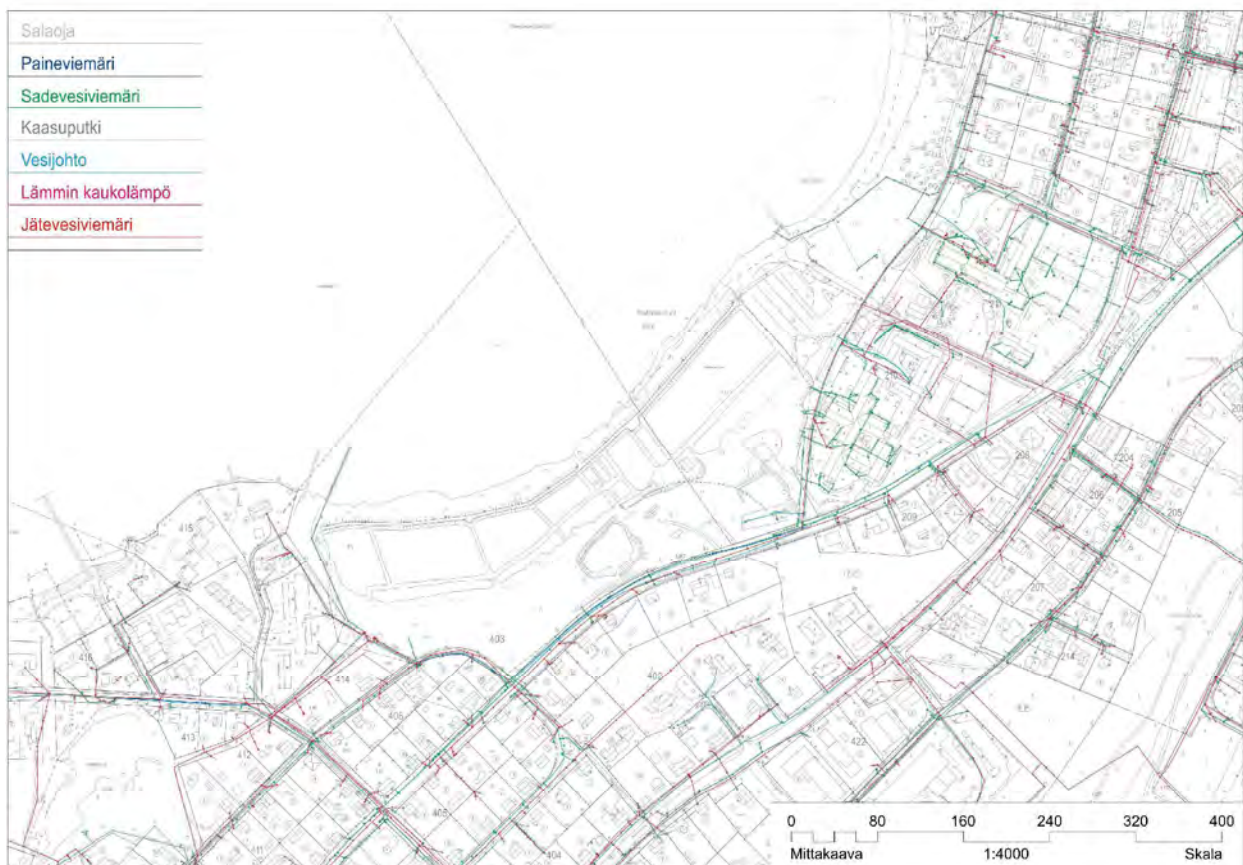
YMPÄRISTÖHÄIRIÖT

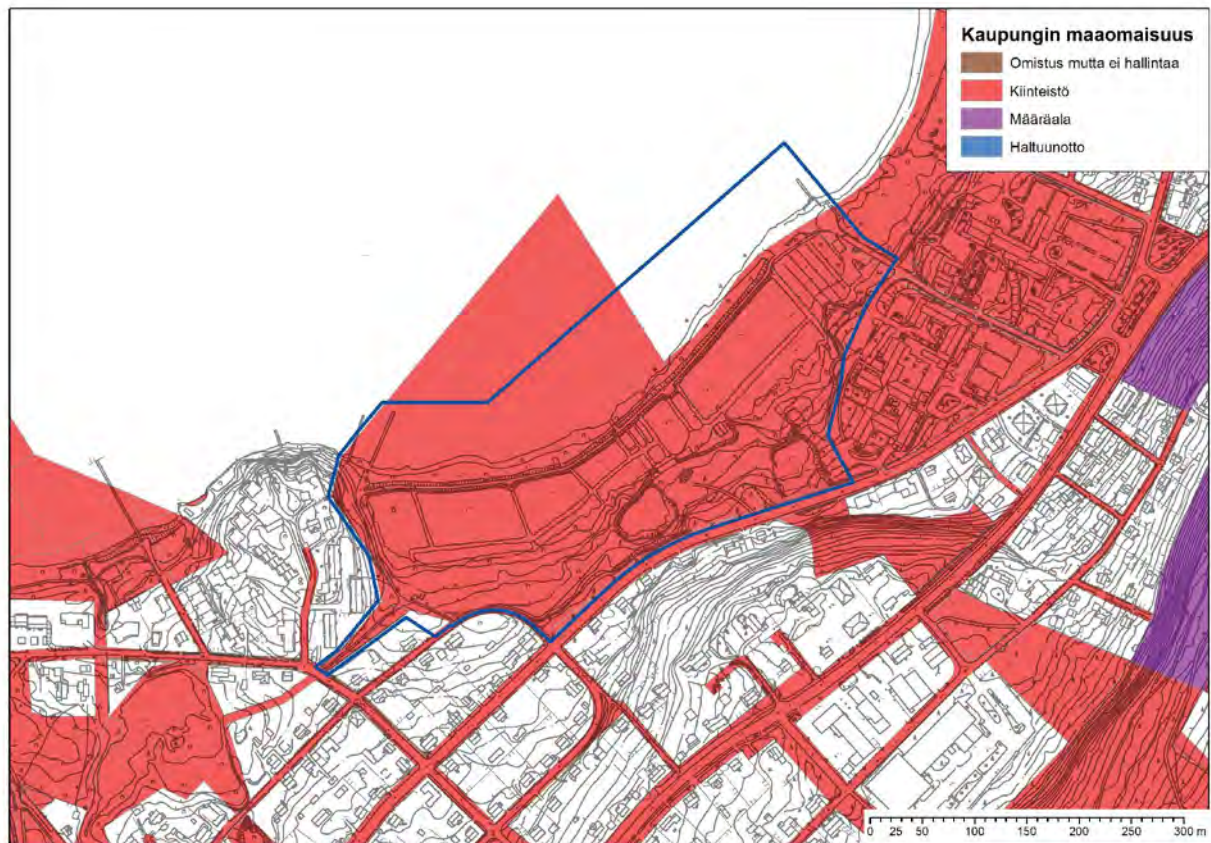
Alueella ei ole merkittäviä häiriötekijöitä. Ennen jätevedenpuhdistamojen rakentamista keskusta-alueen jätevedet johdettiin Lohjanjärveen. Suunnittelualueen länsireunassa on edelleen nähtävissä järveen johtava betonirenkaista tehty viemäriputki. Putki on nykyään sadevesiviemäri.

MAANOMISTUS

Kaavamuutosalue on lähes kokonaan kaupungin omistuksessa. Kiinteistö 444-463-876-2 on yhteistä vesialuetta, joka on suurimmaksi osaksi kaupungin omistuksessa, muita omistajia ovat myös lähistön teollisuuslaitokset.

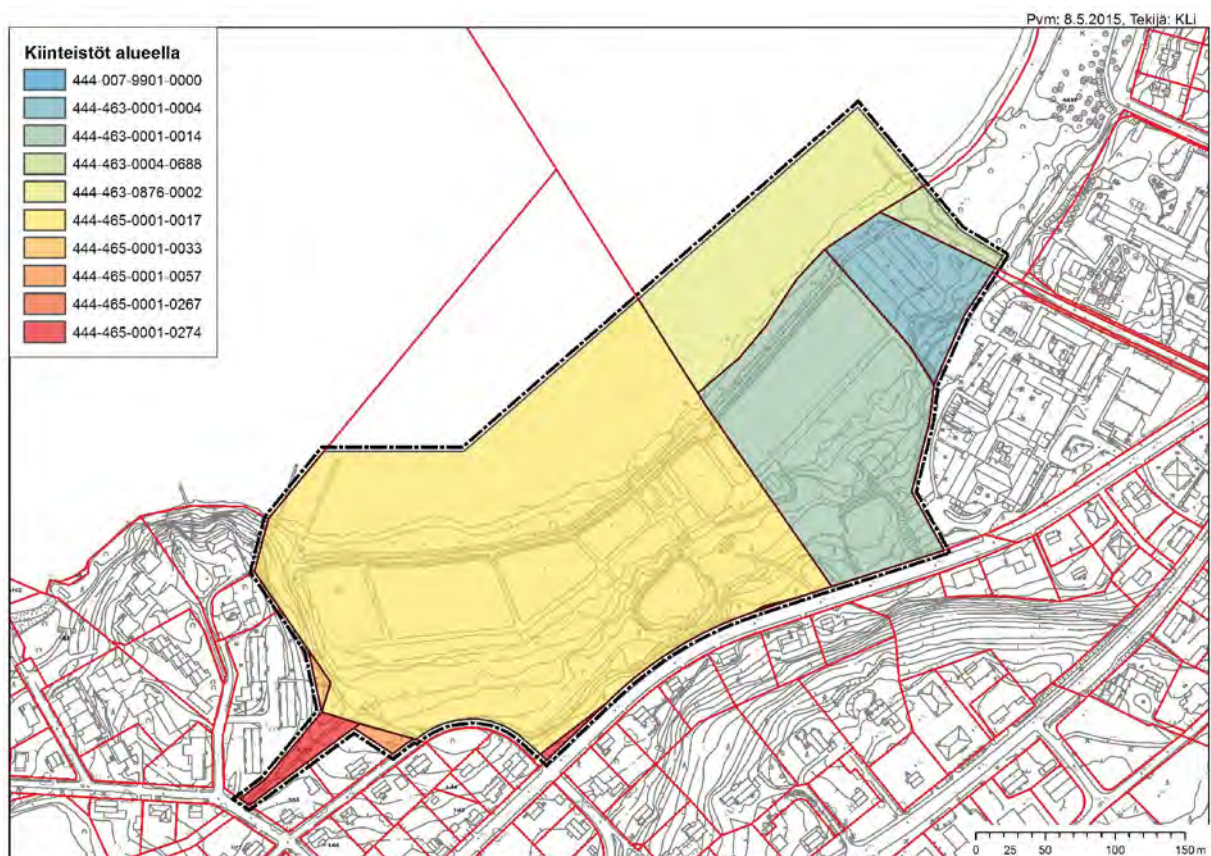
Ote johtokartasta

Kaupungin maaomaisuus

Ajantasainen kiinteistöjako

VALTAKUNNALLISET ALUIDENKÄYTTÖTAVOITTEET

Valtioneuvoston päätös (13.11.2008) valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkistamisesta on tullut voimaan 1.3.2009. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet tulee huomioida ja niiden toteutumista tulee edistää myös kuntien kaavoituksessa.

Lohjaa koskevat tavoiteryhmät ovat 1) toimiva aluerakenne, 2) eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu, 3) kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat sekä 4) toimivat yhteysverkot ja energiahuolto.

Valtakunnalliset alueidenkäyttöperiaatteet on otettu huomioon taajamaosayleiskaavassa (kaupunginvaltuusto hyväksynyt, ei lainvoimainen).

MAAKUNTAKAAVA

Ympäristöministeriö on 30.10.2014 vahvistanut Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavan. Ko. kaavassa kaavamuuotosalue on taajamatoimintojen aluetta. Taajamatoimintojen aluetta koskeva kuvaus ja suunnittelumääräys korvaavat voimassa olevien Uudenmaan maakuntakaavojen taajamatoimintojen aluetta koskevan merkinnän kuvauksen ja suunnittelumääräyksen:

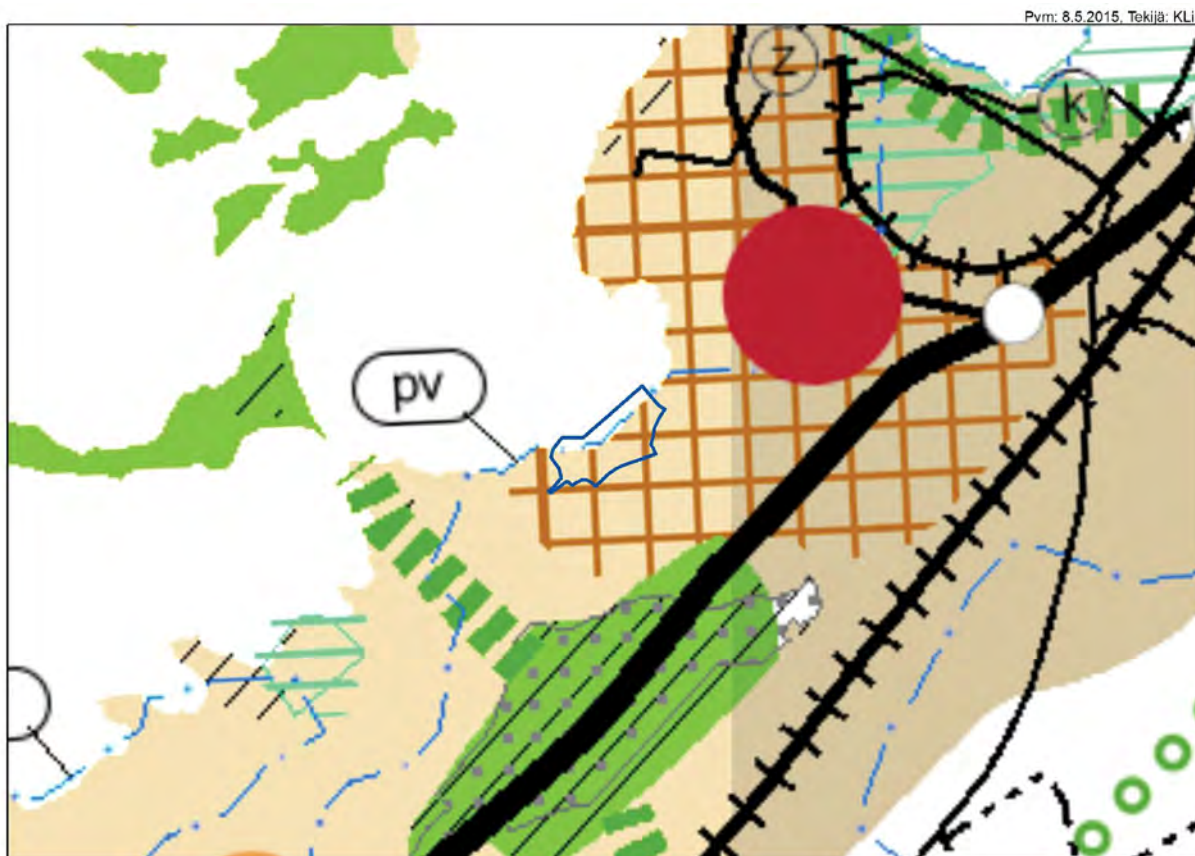
"Aluetta suunnitellaan asumisen, ympäristöönsä soveltuvien työpaikkatoimintojen sekä näihin liittyvien palveluiden ja toimintojen alueena. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota yhdyskuntarakenteen eheyttämiseen. Uusi rakentaminen ja muu maankäyttö on sopeutettava suunnittelulla ympäristöönsä tavalla, joka vahvistaa taajaman omaleimaisuutta ja turvaa ympäristö- ja luontoarvot sekä ottaa huomioon alueen kulttuurihistorialliset ja maisemalliset ominaispiirteet.

Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota hulevesien hallintaan ja varauduttava sään ääri-ilmiöihin. Alueen käyttöä suunniteltaessa on huolehdittava siitä, että rakentaminen tai muu käyttö ei yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa aiheuta aluevaraukseen rajoittuvalla tai alueen läheisyydessä sijaitsevilla Natura 2000-verkoston kuuluvalla tai valtioneuvoston verkostoon ehdottamalla alueella sellaisia haitallisia vaikutuksia veden laatuun, määrään, vesitasapainoon tai vesialueen pohjaolosuhteisiin eikä sellaisia melu- tai muita häiriöitä, jotka merkittävästi heikentävät alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000-verkostoon.

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on toimintojen sijoittelulla ja alueiden käytön riittävällä tehokkuudella edistettävä pyöräilyä, jalankulkua ja joukkoliikennettä tukevaa yhdyskuntarakennetta. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava päivittäisten palveluiden saatavuus, riittävät ulkoilu- ja virkistysmahdollisuudet sekä pyöräily- ja jalankulkuyhteydet seudullisille virkistysalueille. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on myös turvattava paikalliskeskusten toimintaedellytykset sekä kiinnitettävä huomiota siihen, että päivittäistavarakaupan lähipalvelupisteitä varten on toteuttamismahdollisuuksia."

Alue on osoitettu myös tiivistettävä alue -kehittämisperiaatemerkinnällä:

"Aluetta on suunniteltava joukkoliikenteeseen, kävelyyn ja pyöräilyyn tukeutuvana kyseisen taajaman muuta aluetta tehokkaammin rakennettavana alueena. Yhdyskuntarakennetta tiivistettäessä on kiinnitettävä huomiota erityisesti alueen ominaispiirteisiin ja kulttuuriympäristöön, elinympäristön laatuun, ekologisen verkoston toimivuuteen sekä lähivirkistysalueiden riittävyyteen."

Maakuntakaavojen epävirallinen yhdistelmä

LOHJAN MAANKÄYTÖN RAKENNE 2013-2037

Lohjan kaupunginvaltuuston 14.5.2014 hyväksymä Lohjan maankäytön rakennemalli kuvaa maankäytön tavoitetilaa ja kehitystä Lohjalla vv 2013-2037.

Rakennemallissa kaava-alue sijaitsee Lohjan keskustassa, joka on seutukeskustason monipuolisten julkisten ja kaupallisten palvelujen, työpaikkojen ja monimuotoisen kaupunkikeskusta..asumisen keskittymä, joka on viihtyisä kaikkien kaupunkilaisten kohtaamispaikka ja saavutettavissa hyvillä kilpailukykyisillä joukkoliikenneyhteyksillä. Keskustaalueen viihtyisyyden ja vetovoimaisuuden lisäämiseksi kehitetään erityisesti ranta-alueita ja kävelypaikoitteisia alueita sekä kevyen liikenteen yhteyksiä. Keskustan asukasmäärän kasvu sisältyy nauhataajaman kasvuun, mutta on suositeltavaa, että keskustan asukasmäärä kasvaa 1500- 2000 asukkaalla vuoteen 2037 mennessä.

Suosittelava maankäyttö:

Kaupan palvelujen kehittäminen lisaamaia sekä kivijalkakauppoja etta kaupunkikuvaan sopivia kaupan suuryksiköitä, keskustaan sopivat työpaikat, monipuoliset julkiset ja yksityiset helposti saavutettavat palvelut ja monimuotoinen kaupunkiasuminen kaiken ikäisille, viihtyisän kaupunkitilan kehittäminen ja kaupunkikuvaa täydentävä ja eheyttävä tehokas rakentaminen.

Suunnittelun reunaehdoja:

Joukkoliikenteen hyvän palvelutason säilyttäminen pääkaupunkiseudulle suuntautuvalta laatuikäytävällä, Länsiradan taajamajunaliikenteen asemaan varautuminen ja sen toteutusta edistävä maankäyttö, kevyen liikenteen olosuhteiden parantaminen, keskustan saavutettavuus vesitse Lohjanjärveltä, asukkaiden mahdollisuudet ulkoiluun ja kaupunkiviljelyyn sekä ikääntyneiden asumisen ja palveluiden tarpeet.

Ohjauskeinot:

Keskustan osayleiskaava ja sen toteuttamisperiaatteet. Asemakaavat ja korttelisuunnitelmat Rakentaminen toteutuu aina asemakaavan perusteella ja alueella on kaupungin järjestämä kunnallistekniikan verkosto.

Alueen kehityksestä kertovia mittareita:

Kävely- tai kävelypainotteisen alueen määrä ha, liiketilat k-m², kerrostaloasuntojen määrä

Lisäksi alue sijaitsee Lohjan nauhataajamassa joka on monimuotoisen ja viihtyisän kaupunkitaajama-asumisen alue, joka tarjoaa asukkaille hyvin saavuteltavat julkiset ja yksityiset lähipalvelut, lähivirkistysalueet sekä hyvät joukkoliikenneyhteydet erityisesti pääkaupunkiseudulle suuntautuvassa laatukäytävässä. Alueen vetovoimaisuus perustuu hyvään sujuvaan arkeen. Tavoitteena on, että asukasmäärä kasvaa noin 14000 asukkaalla vuoteen 2037 mennessä.

Suosittelava maankäyttö:

Asuntoalueiden täydennysrakentaminen ja uudet nauhataajamaa täydentävät asuntoalueet, asukasmäärällään suhteutetut riittävät julkiset ja yksityiset lähipalvelut asumista häiritsemättömät lähityöpaikat sekä asumisen ja työtilojen yhdistäminen siihen sopivilla alueilla, lähivirkistysalueet ja lähiliikuntapaikat nauhataajaman yhdistävä kevyen liikenteen laatukäytävä.

Suunnittelun reunaehdot:

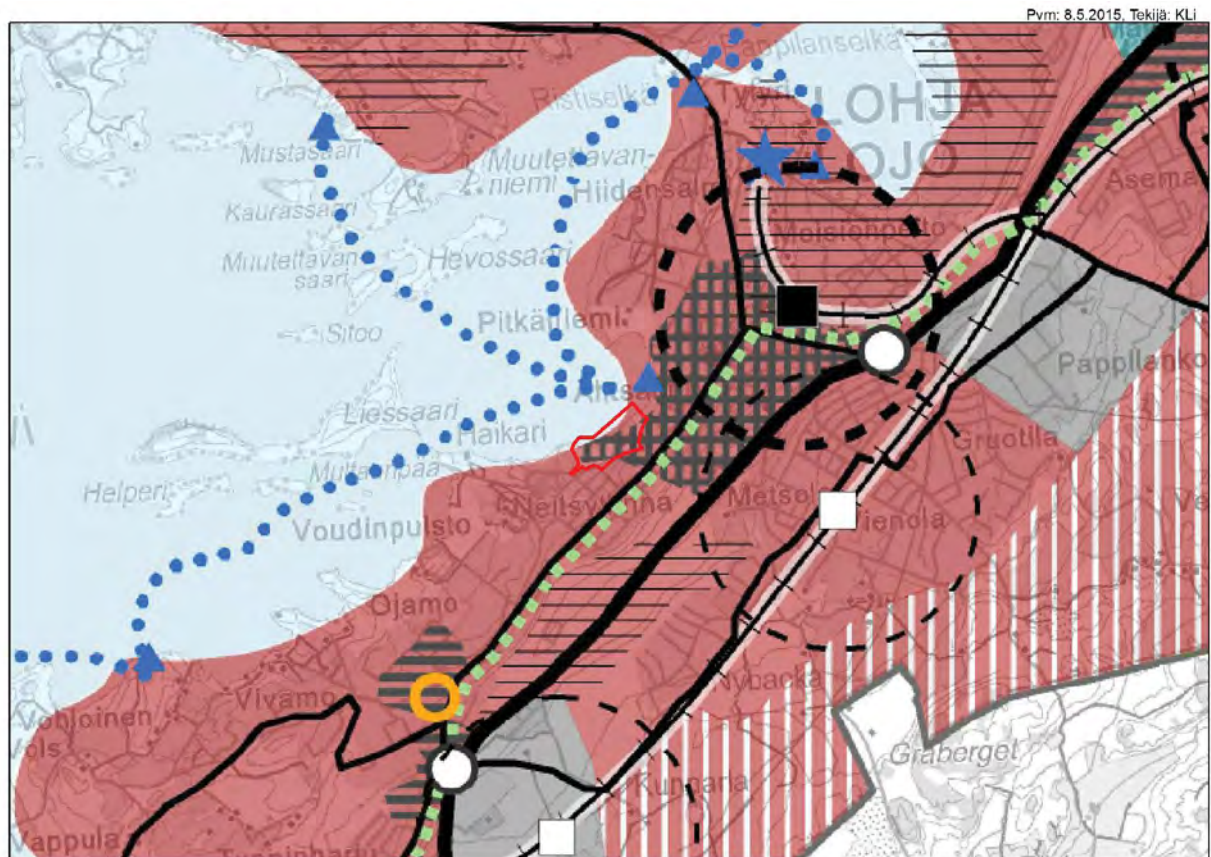
Joukkoliikenteen hyvän palvelutason säilyttäminen pääkaupunkiseudulle suuntautuvalta laatukäytävällä ja sen edellyttämä riittävä asukasmäärä joukkoliikenneyhteyksien varrella (vähintään 20 as/ha), Länsiradan taajamajunaliikenteen asemiin varautuminen ja niiden toteutumista edistävä maankäyttö, sisäisen joukkoliikenteen kehittäminen, joukkotiikenteen, palvelujen ja lähivirkistysalueiden saavutettavuus turvallisilla kevyen liikenteen yhteyksillä asuntoalueilla, erityisesti turvalliset koulumatkat liityntäpysäköinnin kehittäminen, keskustan ja alakeskusten palvelujen saavutettavuus asuntoalueilta yleensä ja erityisesti ikääntyneille ja lapsiperheille, nuorten palvelut ja viihtyminen, mahdollisuus puutarhaviljelyyn omalla pihalla tai erillisillä viljelypalstoilla, kaupunkikuvan eheyttäminen, pohjaveden suojeleminen.

Ohjauskeinot:

Taajamaosayleiskaava ja sen toteuttamisohjelma. Asemakaavojen ajantasaistaminen. Asemakaavat ja rakentamistapaohjeet. Rakentaminen toteutuu taajamaosayleiskaavassa asemakaavoitettaviksi osoitetuilla alueilla pääsääntöisesti asemakaavan perusteella ja näillä alueilla on kaupungin järjestämä kunnallistekniikan verkosto. Taajamaosayleiskaavan reuna-alueilla, joita ei ole tarkoitettu asemakaavoitettaviksi, rakentaminen voi toteutua myös taajamaosayleiskaavaa noudattaen yksittäisillä suunnittelutarveratkaisuilla ja alueella voi olla yksityinen vesiosuuskunta.

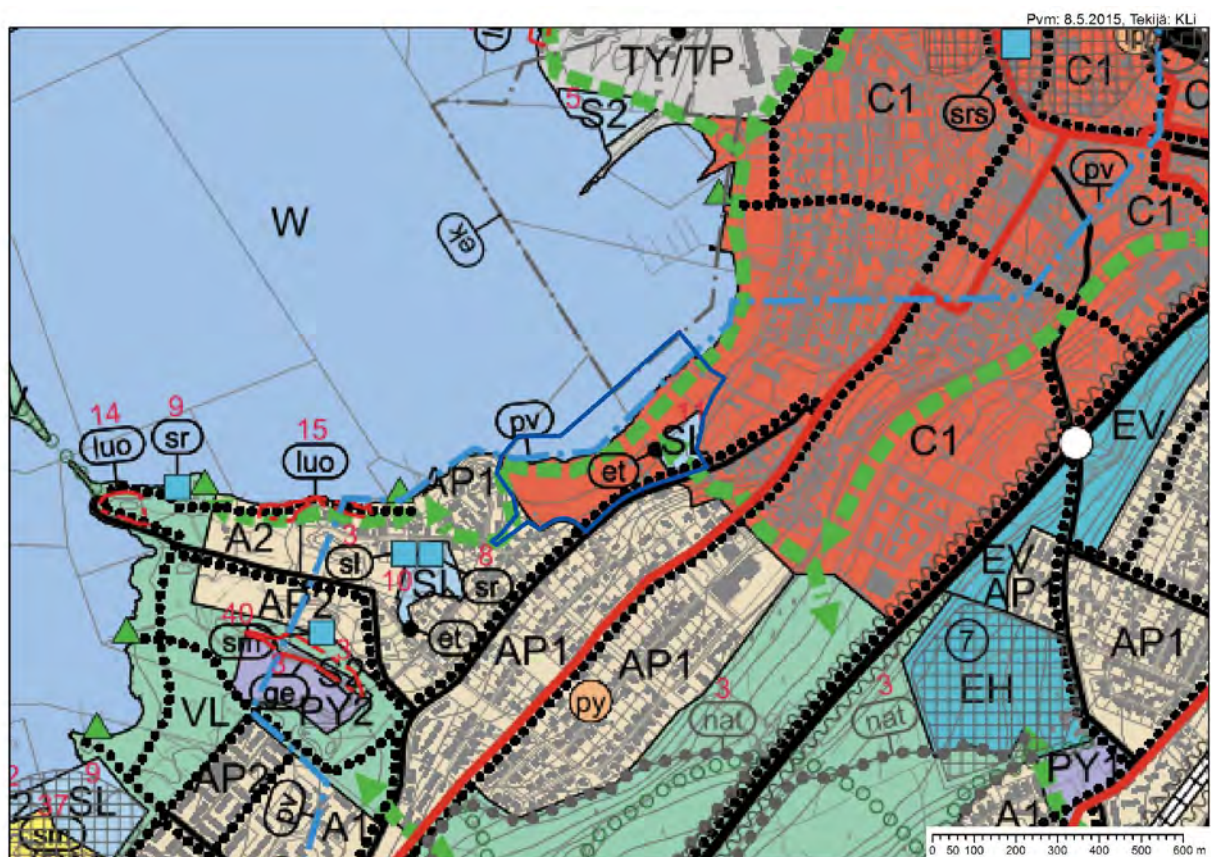
Alueen kehityksestä kertovia mittareita:

asukkaita/ha, asukkaita/etäisyys palvelusta. viheralueita/as.

Lohjan maankäytön rakenne 2013-2037

Taajamaosayleiskaava

TAAJAMAOSAYLEISKAAVA

Lohjan kaupunginvaltuusto hyväksyi taajamaosayleiskaavan 17.04.2013 § 63 (ei lainvoimainen). Suunnittelualuetta koskevat seuraavat määräykset:

C1 KESKUSTATOIMINTOJEN ALUE

Alue on tarkoitettu kaupunkikeskustan toiminnoille, kuten asumiseen, hallinto-, toimisto-, palvelu- ja myymälätiloille sekä keskustaanliittyville viheralueille. Alueen maankäyttö osoitetaan tarkemmin erillisellä yksityiskohtaisemmalla osayleiskaavalla. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa on osoitettava kaupunkikuvaa eheyttävä kerrosalan lisäys sekä varmistettava toimivat kevyen liikenteen yhteydet ja joukko-liikenteen saavutettavuus. Alueelle voi sijoittua merkitykseltään seudullisia vähittäis-kaupan suuryksiköitä.

AP1 PIENTALOVALTAINEN ASUNTOALUE

Alue on tarkoitettu pääasiassa olemassa olevalle tai voimassa olevan asemakaavan mukaiselle pientalovaltaiselle asumiselle. Alueen täydennysrakentamisessa ja asemakaavoja muutettaessa on otettava huomioon alueen kaupunkikuvallisten erityispiirteiden ja riittävien viheralueiden säilyttäminen sekä varmistettava toimivat kevyen liikenteen yhteydet joukkoliikennepainotteiselle kadulle/tielle ja/tai lähimmälle suunnitellulle rautatieasemalle.

SL LUONNONSUOJELUALUE

Alue on luonnonsuojelulain nojalla perustettu tai perustettavaksi tarkoitettu suojelualue. Alueen numero viittaa kaavaselostuksessa olevaan kohdeluetteloon. Ennen kuin alue on perustettu luonnonsuojelulain mukaisesti luonnonsuojelualueeksi, maasemaa muuttavaa toimenpidettä ei saa suorittaa ilman maankäyttö- ja rakennuslain 128 §:ssä tarkoitettua lupaa.

Suositus. Suojelualueen suunnittelussa on mahdollisuuksien mukaan otettava huomioon virkistyskäytön tarpeet

pv TÄRKEÄ POHJAVESIALUE

Pohjavesialue, joka on erityisen merkittävä veden hankinnan ja veden käyttökelpoisuuden säilyttämisen kannalta. Alueella ei ole sallittua sellainen toiminta tai rakentaminen, joka saattaa vaarantaa maaperän laadun tai pohjaveden laadun ja määrän.

et YHDYSKUNTATEKNISEN HUOLLON KOHDE

Vedenottamo

Ojamonkatu on merkitty seututie/pääkatu- ja kevyen liikenteen reitti -merkinnällä taajamaosayleiskaavassa. Suunnittelualue on noin 100m:n päässä joukkoliikennepainotteisesta kadusta (Laurinkatu) Katu on tarkoitettu koko taajamaosayleiskaavan alueen kattavaksi joukkoliikenneyhteydeksi.

KESKUSTAN OSAYLEISKAAVA

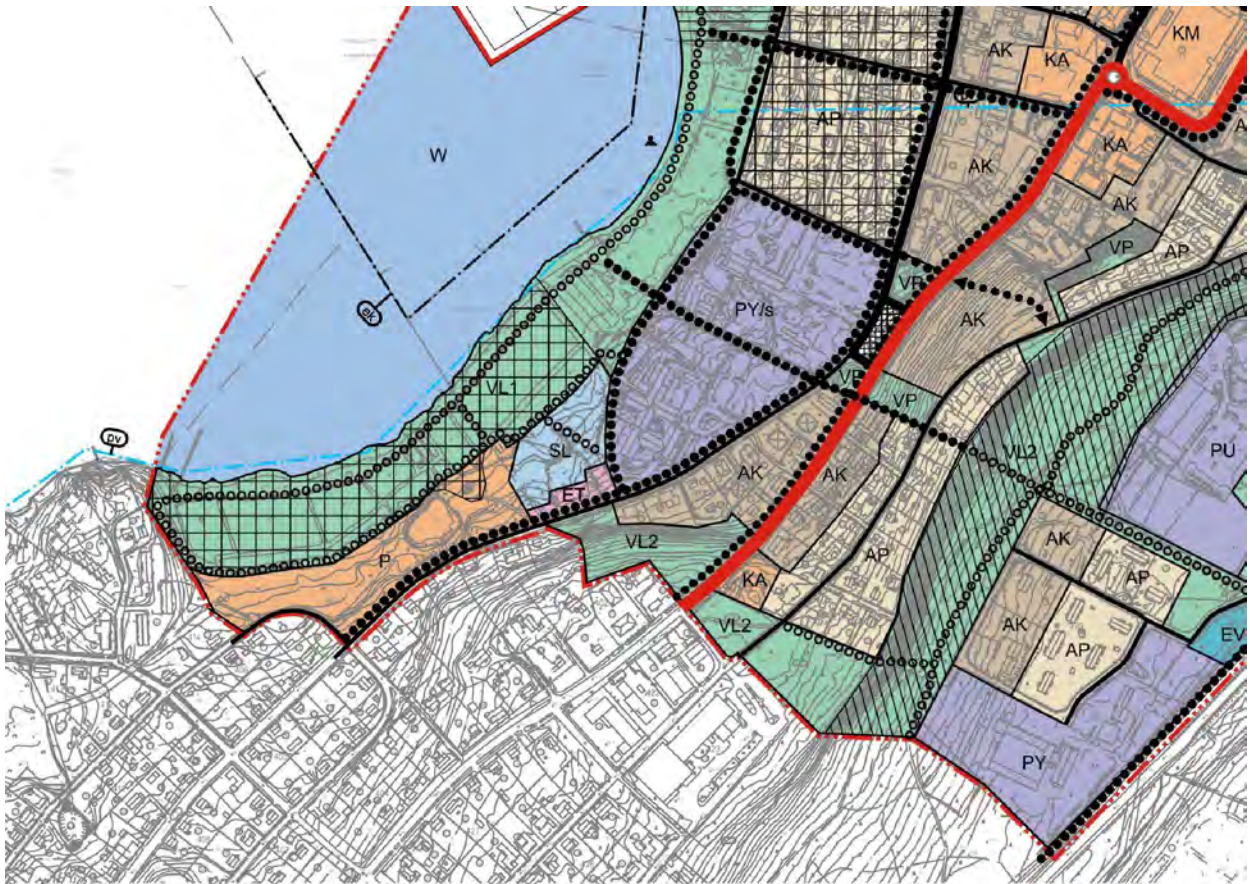
Kaupunginvaltuusto hyväksyi keskustan osayleiskaavan 15.1.2014

Keskustan osayleiskaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä MRA 19 §:n mukaisesti 15.10.-16.11.2012.

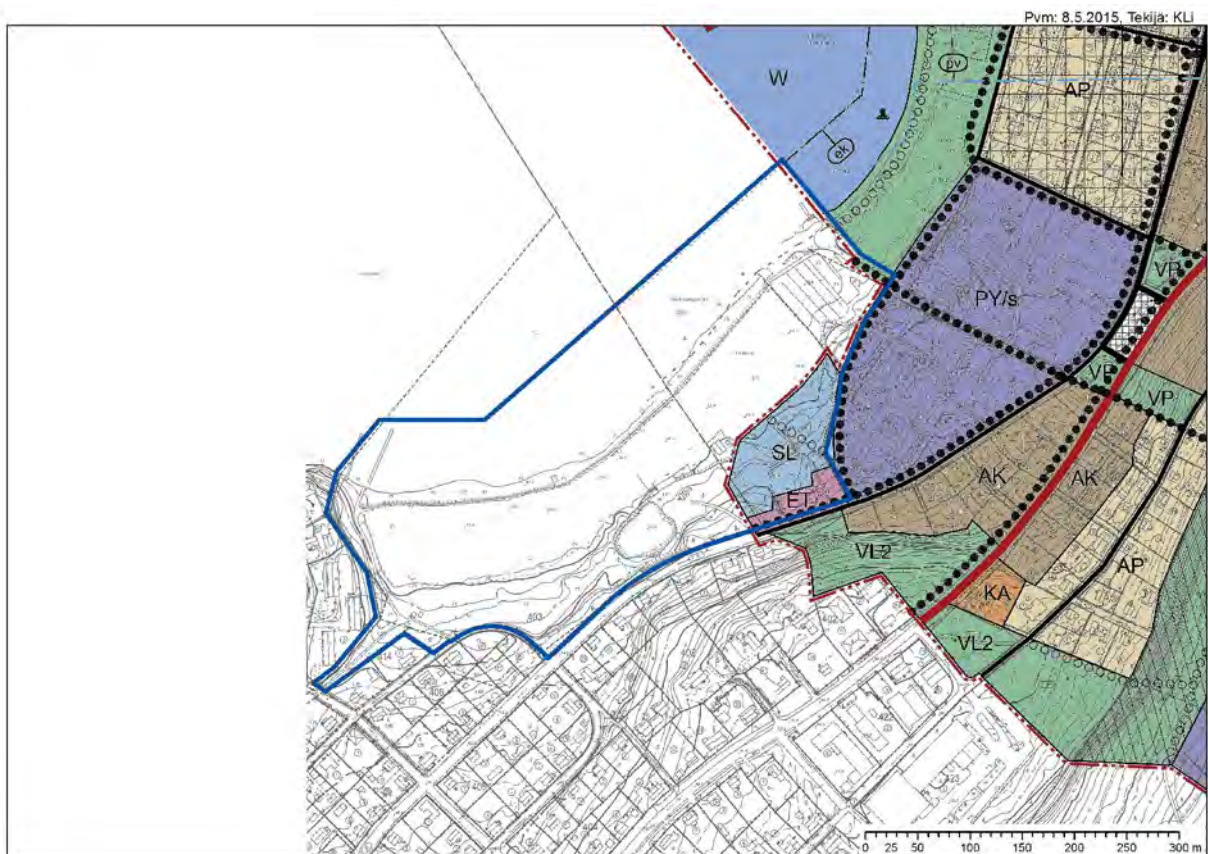
Lohjan keskustan osayleiskaavan ehdotusvaiheen kaavavalmisteluun liittyvä MRL 66 §:n mukainen viranomaisneuvottelu pidettiin ke 9.10.2013 Uudenmaan elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskuksessa. Neuvottelussa mm. käytiin läpi kaavoittajan laatimat alustavat vastineet lausuntoihin, teetetyt selvitykset ja kaavakarttaan ja -määräyksiin tehtävät muutokset. Neuvottelussa todettiin Ely- keskuksen puolesta että neuvottelussa esitetyt muutokset, maanomistus huomioiden, ovat sisällöltään sen kaltaisia, ettei kaavaa tarvitse asettaa uudelleen nähtäville, vaan se voidaan viedä hyväksymisvaiheeseen.

Porlan alue on rajattu yleiskaava-alueen rajauksen ulkopuolelle. Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti kokouksessaan 27.08.2013 § 118 suunnitteluvarauksen myöntämisestä Porlan alueelle. Suunnitteluvaraus sisältää tavoitteita, joiden selvittäminen vaatii erillisen tarkemman suunnitteluprosessin.

Keskustan osayleiskaavaehdotus 17.9.2012

Kaupunginvaltuusto hyväksyi keskustan osayleiskaavan 15.1.2014

VOIMASSA OLEVAT ASEMAKAAVAT

Alueella on tällä hetkellä voimassa arkkitehti Birger Brunilan v. 1947 laatima asemakaava, joka vahvistettiin v. 1948. Porla oli vain pieni osa tästä asemakaavasta, joka käsitti suurimmat osat Anttilan, Ahtsalmen, Myllylammen sekä Neitsytlinnan kaupunginosia. Porla on kaavoitettu kalanviljelytarkoitukseen ja sellaisena se on myös toiminut vuosikymmeniä.

Aluetta koskevat voimassa olevat asemakaavat ovat pääasiassa vuosilta 1948, 1970 ja 1996. Aluetta koskevat seuraavat määräykset:

- **Asunto- tai liikekortteli (AK010 1948)**
Tontti nro 1 korttelissa nro 403 on varattu kalanviljelyslaitosta varten ja saa alueelle rakentaa ainoastaan laitoksen vaatimia rakennuksia sekä hoitohenkilökunnan asuinrakennuksia huomioonottamalla edellä olevat rakennusten korkeutta ja etäisyyttä koskevat määräykset (Tonteille saadaan rakentaa enintään kaksikerroksisia, enintään 8 m korkeita asuinrakennuksia, sekä yksikerroksisia, enintään 4 m korkeita talousrakennuksia. asuinrakennus on sijoitettava vähintään 6 m päähän ja talousrakennus vähintään 4 m päähän naapuritontin tai puiston puoleisesta rajasta. Kuitenkin saadaan järjestysoikeuden luvalla kahden viereisen tontin talousrakennukset rakentaa yhteen tontin rajalla ehdolla, että niiden yhteinen pinta-ala on enintään 100 m² ja että rakennukset eristetään palomuurilla tontin rajalla. Rakennusten välimatkan samalla tontilla tulee olla vähintään 12 m, kuitenkin saadaan talousrakennus sijoittaa 8 m päähän muusta tontilla olevasta rakennuksesta). Tontin pinta-alasta saadaan käyttää rakentamiseen enintään 1/10.
- **LP-3 Yleinen pysäköintialue. (AK306 1996)**
- **LV Venevalkama-alue, jolle saa sijoittaa toimintaa palvelevia varasto- ja huoltotiloja. (AK306 1996)**
- **Puisto ja istutus (AK010 1948)**

LV-alueelle on osoitettu kaksi rakennusala yksikerroksisille, enintään 100 kerros-m²:n rakennuksille.

Olemassaolevaa rakennuskantaa ei ole asemakaavassa suojeltu.
Voimassaolevassa kaavassa ei ole merkitty yleistä kevyenliikenteen kulkuyhteyttä.

RAKENNUSJÄRJESTYS

Valtuuston 11.3.2015 hyväksymä uusi rakennusjärjestys tuli voimaan 1.5.2015.

POHJAKARTTA

Pohjakartta täyttää MRL:n 54a§ vaatimukset. Pohjakartan ylläpidosta vastaa ympäristötoimen kiinteistö- ja kartastopalvelut.

TONTTIJAKO

Osalla kaava-alueesta on sitova tonttijako.

RAKENNUSKIELLOT,

Alueella ei ole rakennuskieltoja.

SUOJELUPÄÄTÖKSET

Porlan lehtokorpi on perustettu luonnonsuojelualueeksi.

Asemakaavojen hyväksymisvuodet

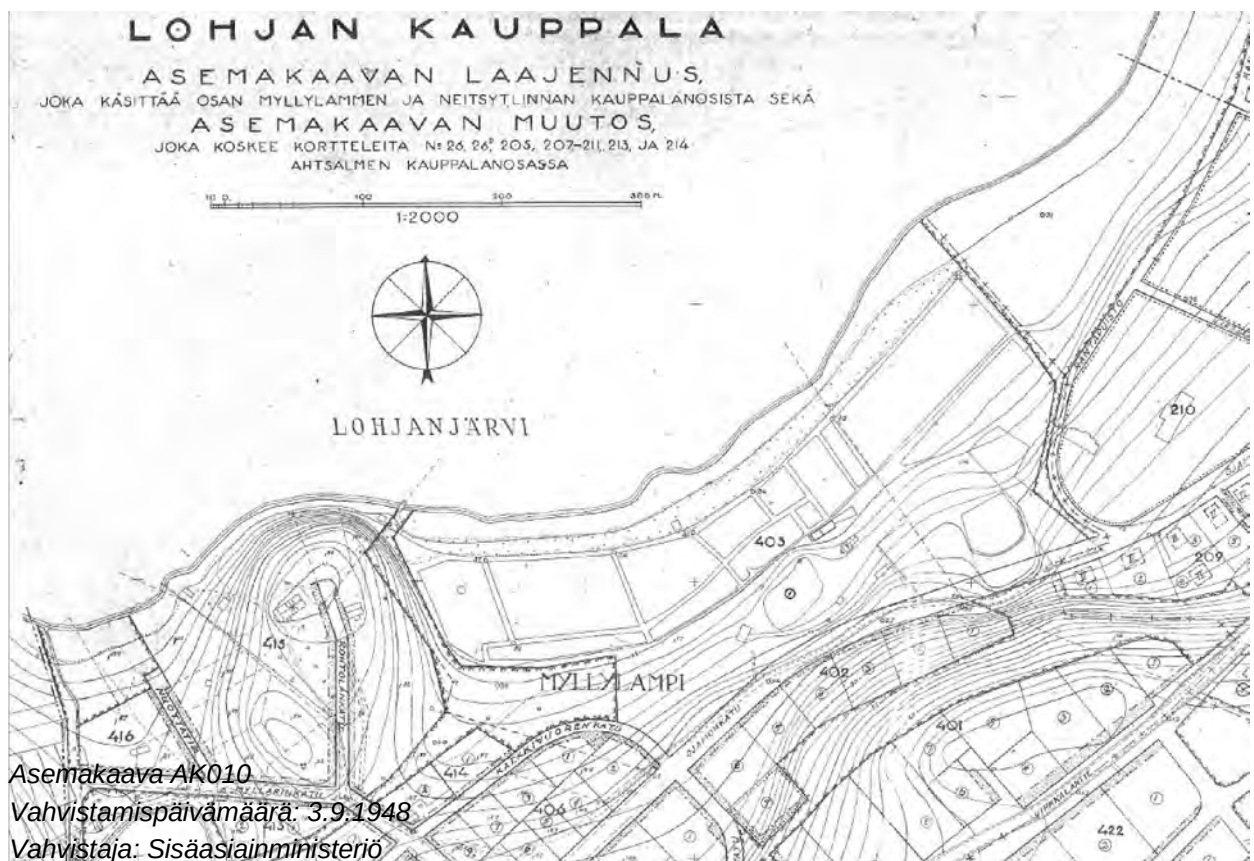
SUUNNITTELUTILANNE

Suunnittelualueen asemakaavahistoria

Asemakaava AK001

Vahvistamispäivämäärä: 30.12.1931

Vahvistaja: Uudenmaan lääninhallitus

Asemakaava AK010

Vahvistamispäivämäärä: 3.9.1948

Vahvistaja: Sisäasiainministeriö

LOHJAN KAUPPALA

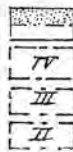
ASEMAKAAVAN LAAJENNUS,

OKA KÄSITTÄÄ OSA MYLLYLAMMEN JA NEITSYTLINNAN KAUPPALANOSISTA SEKÄ

ASEMAKAAVAN MUUTOS,

JOKA KOSKEE KORTTELEITA N° 26, 26° 205, 207-211, 213, JA 214
AHTSÄLMEN KAUPPALANOSASSA

ASEMAKAAVAMÄÄRÄYKSIÄ

ISTUTETTAVA TONTIN OSA

RAKENNUSALA ENINTÄÄN 4-KERROKSISTA RAKENNUSTA VARTEN.
RAKENNUSALA ENINTÄÄN 3-KERROKSISTA RAKENNUSTA VARTEN.
RAKENNUSALA ENINTÄÄN 2-KERROKSISTA RAKENNUSTA VARTEN.
KORTTELEISSA N° 401, 402, 404-412 SEKÄ 426-430 OLEVILLE TONTEILLE RAKENNETTAESSA ON NOUDATETTAVA SEURAVAA:

TONTEILLE SAADAAN RAKENTAA ENINTÄÄN KAKSIKERROKSISIA, ENINTÄÄN 8 M KORKEITA ASUINRAKENNUKSIA SEKÄ YKSIKERROKSISIA, ENINTÄÄN 4 M KORKEITA TALOUSRAKENNUKSIA.

TONTIN PINTA-ALASTA SAADAAN KÄYTTÄÄ RAKENTAMISEEN ENINTÄÄN 1/7.

ASUINRAKENNUS ON SIOITETTAVA VÄHINTÄÄN 6 M:N JA TALOUSRAKENNUS VÄHINTÄÄN 4 M:N PÄÄHÄN NAAPURITONTIN TAI PUISTON PUOLELSESTA RAJASTA. KUITENKIN SAADAAN JÄRJESTYSOIKEUDEN LUVALLA KAHDEN VIEREISEN TONTIN TALOUSRAKENNUKSET RAKENTAA YHTEEN TONTIN RAJALLA EHDOLLA, ETTÄ NIIDEN YHTEINEN PINTAALA ON ENINTÄÄN 100 M² JA ETTÄ RAKENNUKSET ERISTETÄÄN PALOMUURILLA TONTIN RAJALLA.

RAKENNUSTEN VÄLIMATKAN SAMALLA TONTILLA TULEE OLLA VÄHINTÄÄN 12 M, KUITENKIN SAADAAN TALOUSRAKENNUS SIOITTA 8 M:N PÄÄHÄN MUUSTA TONTILLA OLEVASTA RAKENNUKSESTA.

JOS TONTIN PINTAALA ON 1300 M² PIENTempi SAADAAN TONTILLE RAKENTAA AINOASTAAN YKSI PÄÄRAKENNUS, JOS SA OLLA AINOASTAAN KAKSI ASUINHUONEISTOA. MIKÄLI TONTTI ON 1300 M² SUUREMPI SAADAAN ASUINRAKENNUKSEEN SIOITTA LIIKE- JA TYÖHUONEITA, JOIDEN PINTAALA SAA OLLA ENINTÄÄN 1/2 RAKENNUKSEN KOKO KERROS PINTA-ALASTA.

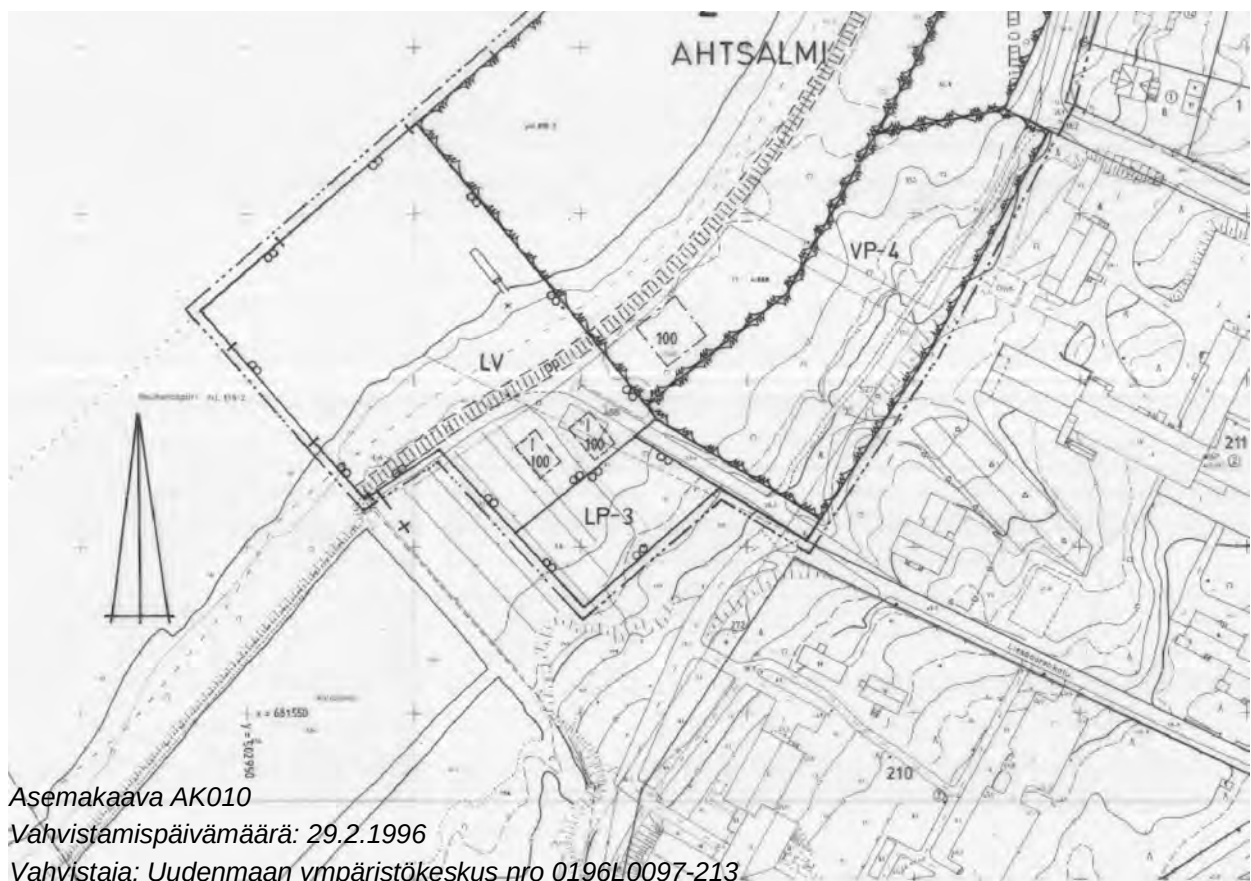
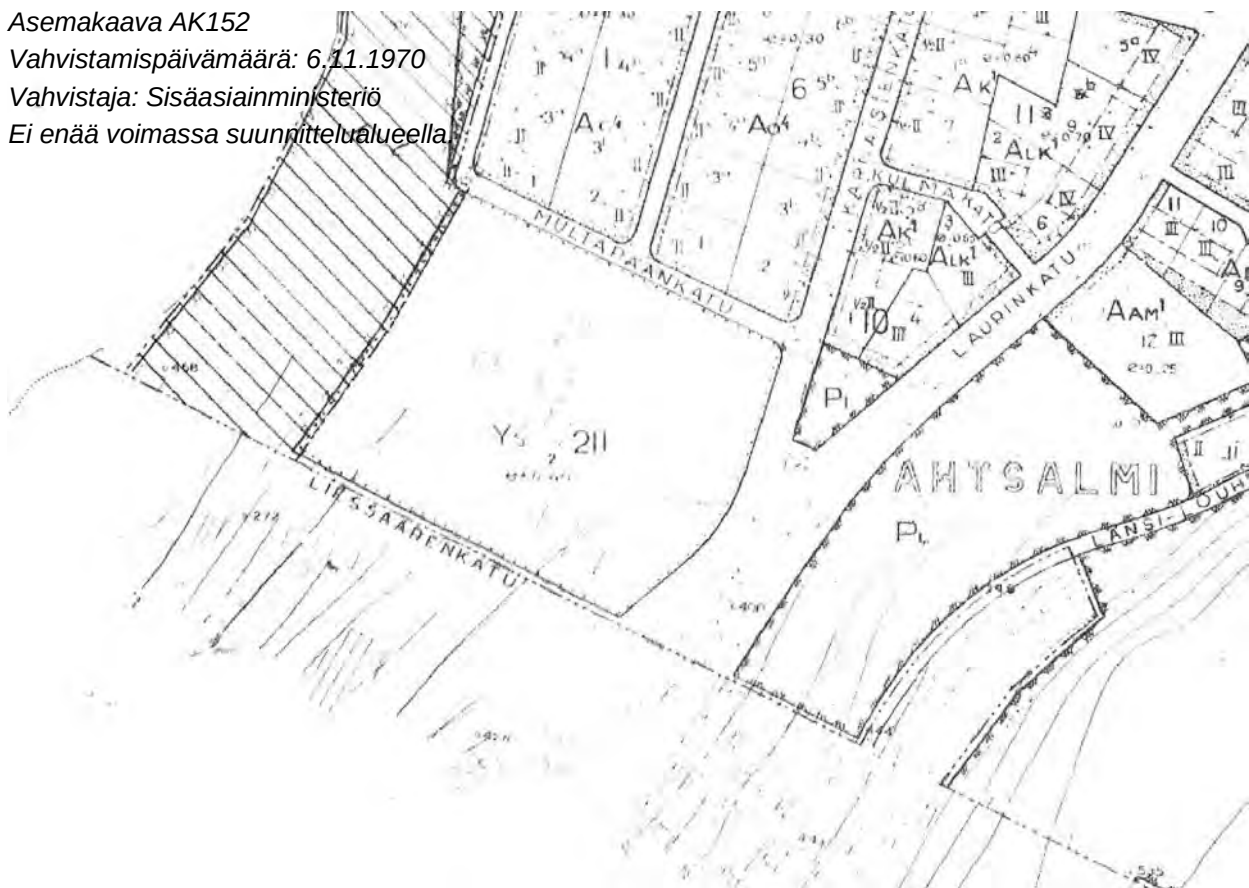
TONTTI N° 1 KORTTELISSA N° 403 ON VARATTU KALANVILJELYS LAITOSTA VARTEN JA SAA AUELLE RAKENTAA AINOASTAAN LAITOKSEN VARTIMIA RAKENNUKSIA SEKÄ HOITO HENKILÖKUNNAN ASUINRAKENNUKSIA HUONIOON OTTAMALLA EDELLÄ OLEVAT RAKENNUSTEN KORKEUTTA JA ETTÄ SYTTÄ KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET. TONTIN PINTA-ALASTA SAADAAN KÄYTTÄÄ RAKENTAMISEEN ENINTÄÄN 1/10

Asemakaava AK152

Vahvistamispäivämäärä: 6.11.1970

Vahvistaja: Sisäasiainministeriö

Ei enää voimassa suunnittelualueella

Asemakaava AK010

Vahvistamispäivämäärä: 29.2.1996

Vahvistaja: Uudenmaan ympäristökeskus nro 0196L0097-213

ALUEEN SUUNNITTELUN VAIHEITA

Virastojen, laitosten ja yhdistysten nimet ja virkanimikkeet yms. ovat siinä muodossa kuin ne ovat asiakirjoihin kirjoitettuna. Lainausmerkeillä on merkitty suorat lainaukset asiakirjoista, muutoin päätösten ja kokousten sisällöistä on lueteltu oleelliset pääkohdat. Alkuperäisiin asiakirjoihin on mahdollista tutustua Lohjan ympäristötoimen kaavoituksessa.

1860-LUKU

Lohjanjärven pinnan laskeminen paljastaa vesijättömaata nykyisen porlan alueelta.

1916

Hugo Lagus ostaa Lohjanjärven rannassa olevan Porolähteiden vanhan 1600-luvulta peräisin olevan myllypaikan. Porlan kalanviljelylaitos perustetaan.

1917

Ensimmäiset viisi lammikkoa valmistuvat.

1923

Laitoksesta muodostettiin Ab Porla Oy -niminen osakeyhtiö.

1925

Kokemäenjoen Lauttausyhdistys (myöhemmin Kokemäenjoen Uittoyhdistys) tuli yhtiön pääosakkaaksi.

Hugo Wilhelm Lagus (3. tammikuuta 1871 Helsinki – 11. joulukuuta 1946 Pori) oli suomalainen taloustieteilijä, kirjailija ja Porin kauppakoulun johtaja.

Laguksen vanhemmat olivat valtioneuvos Jakob Johan Wilhelm Lagus ja tämän 2. vaimo Kristina Wilhelmina Kunelius. Hän pääsi ylioppilaaksi 1890, valmistui filosofian kandidaatiksi 1892 ja maisteriksi 1894 sekä väitteli tohtoriksi Heidelbergin yliopistossa 1908. Lagus teki 1898–1899 tutkimusmatkan Kameruniin ja myöhemmin hän teki opintomatkat New Yorkiin 1903 ja Heidelbergiin 1907–1908.

Lagus toimi Porin kauppakoulun opettajana ja johtajana 1901–1934. Hän perusti myös Porlan kalanviljelylaitoksen Lohjalle 1919. Porlan laitos oli Suomen ainoa keskieuropalaistyyppinen lampi-tiljelylaitos. Lagus rakennutti vuoden 1905 paikkeilla Lohjanjärven rannalle Vähä-Ojamaan jugend-tyylisen Haikarin eli Harbonäsin huvilan jonka hän myi 1938 Lohjan kauppalalle.

Teoksia:

- Från tropikerna : bilder och berättelser. Söderström 1901*
- En berättelse om alkohol. Söderström 1907*

- Taloustieteen oppikirja. Otava 1907*
- Über den Holzexport und die Wälder Finlands, Inaugural-Dissertation zur Erlangung der Doktorwürde der hohen philosophischen Fakultät der Ruprecht-Karls-Universität zu Heidelberg, väitöskirja. Heidelberg 1908*
- Vid sidan af vägen. Söderström 1915*
- Henrik Fabian Valentin I, I skolan. Söderström 1916*
- Henrik Fabian Valentin II, Studenten. Söderström 1917*
- Henrik Fabian Valentin III, Till lifvet. Söderström 1918*
- Assistenten Aristides Tejtus äventyr; med teckningar av Toivo Vikstedt. Söderström 1920*
- Kumo elvs flottningsbolag 1876-1925 : en översikt. Helsingfors 1926*
- W. Rosenlew & co. aktiebolag 1853-1928. W. Rosenlew, Björneborg 1928*
- Porlan kalanviljelyslaitos 1916-1928. Otava 1930*
- Fredrik Wilhelm Rosenlew : 1831-1892. WSOY 1931*
- En gammal akademisk släkt : [Lagus], enligt familjebrev tecknad av Hugo Lagus. Svenska litteratursällskapet i Finland, Helsingfors 1936*

1.1.1926

Lohjan kauppala perustetaan.

1927

Alue kokonaisuudessaan Lauttausyhdistyksen omistukseen.

1928

Kalanviljelyslaitoksen nykyinen laajuus valmistuu.

1949

Kalataloussäätiö vuokrasi laitoksen uittoyhdistykseltä.

1951

Suoritetaan vedenoton koepumppaus alueella. Tulokseksi saadaan n. 600 l/min:ssa pysyvä teho.

9.4.1974

Lohjan kaupungin teknillinen lautakunta päättää:

”Lautakunta päätti, että Helsingin asuntokeskuskunta Haka voi tehdä alustavan ehdotuksen Porlan alueen maankäytöstä.

Lautakunta päätti esittää toivomuksenaan, että ehdotuksessa tulisi huomioida lähinnä korkealuokkaisen hotellin rakentaminen, mihin liittyisi erilaista palvelutoimintaa myös kaupunkilaisia varten. Rantaan tulisi jättää riittävän leveä puistoalue rantateineen ja Rantapuisto -nimisen kadun jatkaminen tämän alueen kautta olisi huomioitava. Alueen eteläosaan voisi sijoittaa rajoitetusti asuinrakennuksia, joissa olisi huomioitava tarvittavan henkilökunnan asunnontarve.

Pöytäkirjaan merkittiin pyynnöstä jäsen Veijo Perkonsalon eriävä mielipide, jonka mukaan alueelle saisi sijoittaa vain hotellin ja sitä palvelevia toimintoja, jotka palvelisivat myös kaupunkilaisia, loppuosan jäädessä puistona yleiseen käyttöön. Tähän eriävään mielipiteeseen yhtyi myös jäsen Risto Saario

7.10.1974

Arkkitehtitoimisto Olli Kivisen laatima Porlan alustava maankäyttöluonnos valmistuu.

20.2.1978

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos RKTL vuokraa kalanviljelylaitoksen Kokemäenjoen Uittoyhdistykseltä.

14.9.1978

Kaupunginvaltuusto oikeutti kaupunginhallituksen tekemään kaupan alueesta 1.250.000 markalla, edellyttäen että samanaikaisesti saadaan sovituksi Keskinäinen Vahinkovakuutusyhtiö Kansan kanssa n. 1 ha:n määräalan kaupasta 700.000 markan kauppahinnasta. Määräalan myynti raukeaa myöhemmin.

6.2.1980

Kokemäenjoen Uittoyhdistys irtisanoo vuokrasopimuksen RKTL:n kanssa päättyen 31.10.1980.

20.3.1980

Edustaja Marja-Liisa Salminen (nyk. Löyttyjärvi) esittää eduskunnan täysistunnossa Suullisen kysymyksen nro 70/1980 Maa- ja metsätalousministeri Taisto Tähkämaalle RKTL:n Porlan kalanviljelylaitoksen toiminnan turvaamisesta:

”8) N:o 70 Ed. Salminen: Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen Porlan kalanviljelylaitoksen toiminnan turvaamisesta

Ed. Salminen:

Herra puhemies! Esitän kunnioittaen asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Aikooko hallitus ryhtyä toimenpiteisiin riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen Porlan kalanviljelylaitoksen toiminnan turvaamiseksi ja kehittämiseksi?

Maa- ja metsätalousministeri Tähkämaa:

Herra puhemies! Kansanedustaja Salmisen suulliseen kysymykseen vastaan kunnioittaen seuraavaa:

Lohjan kaupungissa sijaitseva Porlan kalanviljelylaitos on Kokemäenjoen uittoyhdistyksen omistama ja vuokrattuna Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitokselle. Laitosaluetta, jolla olevat rakennukset ovat täydellisen uusimisen tarpeessa, tarjottiin valtion ostettavaksi vuonna 1976. Asiaa maa- ja metsätalousministeriössä selviteltäessä todettiin, ettei laitokselle ole saatavissa riittävästi hyvälaatuista vettä, mikä olisi edellytyksenä laitoksen uudelleen rakentamiselle ja kehittämiselle. Jo nykyisellään laitos joutuu ottamaan lisävettä Lohjanjärvestä. Kun noin 7 ha:n laitosalueesta pyydetty hintakin oli 1,5 milj. markan luokkaa, ministeriössä on katsottu, ettei alueen ostamiselle valtion kalanviljelytarkoituksiin ole edellytyksiä. Laitosta onkin tämän jälkeen ylläpidetty Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen toimesta lyhytaikaisen vuokrasopimusten pohjalta.

Viime aikoina on julkisuudessa esiintynyt tietoja, joiden mukaan laitoksen toiminta loppuisi tulevana syksynä laitosalueen tullessa myyntiin. Uittoyhdistys on myös irtisanonut aluetta koskevan vuokrasopimuksen.

Sen johdosta, että Porlan kalanviljelylaitos voidaan nähdä Etelä-Suomen rehevien vesien kalanviljelyä palvelevana tarpeellisena toimipisteenä, kalatalousviranomaiset toivovat, että alueen mahdollisen uuden omistajan kanssa voitaisiin sopia siitä, että Porlan kalanviljelylaitoksen toimintaa sekä kalanviljelyn että ympäristöön kohdistuvan tutkimuksen osalta voitaisiin edelleenkin jatkaa alueen vuokraukseen perustuen.

Ed. Salminen: Herra puhemies! Esitän seuraavan lisäkysymyksen:

Miten hallitus aikoo taata sen, että Etelä-Suomen vesistöjen hoidon kannalta tärkeiden kalalajien viljely turvataan?

Maa- ja metsätalousministeri Tähkämaa:

Herra puhemies! Kansanedustaja Salmisen lisäkysymykseen vastaan kunnioittaen, että lisäkysymys ei liity varsinaiseen kysymykseen.

Asia on loppuun käsitelty.”

29.8.1980

Uittoyhdistys leimauttaa Porlan puuston hakkuuta varten.

13.10.1980

kaupungin hallitus ehdottaa valtuustolle, että Porla muutettaisiin asemakaavallisesti puistoksi, jotta leimattujen puiden kaataminen estyisi.

17.10.1980

Virkistyskalastajat ilmoittavat vastustavansa Porlan muuttamista puistoksi.

18.10.1980

Valtuusto jättää ehdotuksen pöydälle, ja oikeuttaa hallituksen neuvottelemaan marraskuun kokoukseen mennessä ostamisesta kohtuulliseen hintaan.

27.10.1980

Teknillisen osaston muistiossa todetaan vedenottotehon laskeneen n. 400 l/min tasolle. Vettä johtavien kerrosten todetaan olevan muta- ja hiesupitoisia sorakerroksia, jolloin vedenotto käyttövedeksi tuottaa vaikeuksia.

6.11.1980

Maa- ja Vesi Oy luovuttaa allasrakenteiden arvioinnin. Arviointi perustuu asiakirjojen lisäksi paikallakäyntiin ja keskusteluihin kiinteistöinsinööri Eskolan ja kalastusmestari Ilmarisen kanssa. Altaiden nykyarvoksi arvioidaan 405.000 mk, ja saneerauskustannuksiksi yhteensä 1.130.000 mk. Uusien tilojen rakentamisen kustannuksien arvioidaan olevan samaa luokkaa kuin altaiden saneeraus kustannukset.

13.11.1980

Kaupunginvaltuusto edellyttää kaupungin toimesta viipymättä tiedustelemaan maa- ja metsätalousministeriöltä sekä RKTL:lta valtion valmiuksia jatkaa Porlan kalanviljelylaitoksen toimintaa.

24.11.1980

RKTL vastaa kaupungin tiedusteluun tämän hetkisestä toiminnasta, toiminnan laajentamissuunnitelmista, alueen sopivuudesta pitkällä tähtäimellä, kuinka aluetta tultaisiin kehittää, millä tavoin toiminnan jatkuminen rajoittaa ympäristön maankäyttöä ja mitä on otettava tässä suhteessa huomioon sekä minkälaista vuokraa valtio on valmis alueesta maksamaan.

24.4.1981

Kaupunki allekirjoittaa kauppakirjan Porlan alueen ostamisesta Kokemäenjoen Uittoyhdistykseltä. Kauppahinta on 1 300 000 markkaa.

14.5.1981

Kaupunginvaltuusto oikeutti kaupunginhallituksen erikseensovittavilla ehdoilla ja ottaen huomioon kaupunkilaisten virkistyskäytön tarpeen luovuttamaan alueen kalanviljelyyn tarvittavan osan rakennuksineen RKTL:n hallintaan sekä tutkimaan mahdollisuudet kaavoittaa pienehkön osan alueesta virkistyskäyttöä ja kalanviljelytoimintaa häiritsemättömään asuntorakentamiseen.

10.9.1981

Omistusoikeus Porlan alueeseen siirtyi Kokemäenjoen Uittoyhdistykseltä Lohjan kaupungille. Uittoyhdistyksen ja RKTL:n vuokrasuhde päättyy.

4.12.1980

MMM ilmoittaa kaupunginhallitukselle puoltavansa laitoksen toiminnan jatkamista ja kehittämistä tutkimuslaitoksen esittämien periaatelinjojen mukaisesti.

8.5.1985

Lohjan kaupunginhallitus ja RKTL:n kalantutkimusosasto solmivat Maa- ja metsähallituksen 8.1.1985 puoltaman vuokrasopimuksen Porlan alueesta viideksikymmeneksi vuodeksi alkaen 1.1.1985 ja päättyen 31.12.2034. RKTL:lla on oikeus suorittaa koko vuokra tai osa siitä eri ikäisinä kaloina tai hoitotoimenpitein siten kuin vuosittain erikseen sovitaan.

8.11.1985

RKTL antaa lausunnon maa- ja metsätalousministeriölle, jossa se esittää, että Porlan tiloja on peruskorjattava.

ALUEEN SUUNNITTELUN VAIHEITA

2.12.1985

Valtion alueneuvottelukunta puoltaa 59 200 m²:n suuruisen maa-alueen vuokraamista Lohjan kaupungilta viideksikymmeneksi vuodeksi käytettäväksi kalanviljely- ja tutkimustoimintaan.

20.12.1985

Rakennushallitus ilmoittaa yhtyvän valtion alueneuvottelukunnan antamaan lausuntoon.

13.1.1986

Teknillinen lautakunta päättää antaa tekniselle virastolle tehtäväksi kiirehtiä valtion Porlan aluetta koskevien suunnitelmien valmistelua. RKTL:lle esitetään alueen saneerauksen suunnittelun kiireellistä käynnistämistä, sekä vuokrasopimuksen 8. kohdassa mainittu jalankulku- yms. suunnittelu.

22.9.1987

Länsi-Suomen vesioikeus myönsi Lohjan kaupungille luvan ottaa alueelta pohjavettä 800 m³ vuorokaudessa.

30.9.1987

Uudenmaan lääninhallitus pyytää Lohjan kaupunkia esittämään Porlan lehdon aluetta koskevat muistutukset valmisteilla olevasta valtakunnallisesta lehtojensuojeluohjelmasta aiheutuvista vaikutuksista maanomistajalle 6.11.1987 mennessä.

Porlan siirto kuohuttaa mieliä

L-U 14.9.88

Lohjalla sijaitsevan Suomen toiseksi vanhimman kalanviljelylaitoksen Porlan siirtosuunnitelmat kuohuttavat mieliä läntisellä Uudellamaalla.

- Todella yllättävä ja ristiriitainen esitys, tarkastaja Pekka Kummu Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen kalantutkimusosastolta sanoo.

Hallittu rakennemuutos ravistelee nyt Porlan kalanviljelylaitosta, joka täyttää ensi syksynä kunniaakkaat 72 vuotta. Valtion kalanviljelyn tavoitetyöryhmä esittää, että Lautiosaren, Porlan ja Suovun kalanviljelyhankkeista pitäisi luopua. Sen sijaan työryhmä kannattaa Lammin Porraskosken kalanviljelylaitoksen ja Nilsin kalojen rodunjalostuslaitoksen rakentamista. Paltamon Hakasuon kalanviljelylaitoksen toimintaa suositellaan siirtämään.

Työryhmä kumissuttaa Porlan laitokselle kuulunkelloja ja esittää sen siirtämistä Porraskoskelle, Lammin ja Padasjoen rajamaille. Työryhmä luovutti muistionsa eilen ministeri Ole Norrbackille.

"Yllättävä esitys"

Työryhmän mielestä valtion

Joutuuko Lohja luopumaan Porlan kalanviljelylaitoksesta?

suunnitelmallinen panostus kalanviljelyyn on edelleen tärkeää. Työryhmä pitää valtion kalanviljelyn keskeisimpänä tehtävänä korkealaatuisen madun ja pikkupoikasten tuottamista. Valtion tehtävänä pidetään myös rodunjalostusta, kalanviljelytekniikan kehittämistä ja häviämisiin alusten laien ja kantojen ylläpitämistä.

Työryhmän sihteerinä toimintu tarkastaja Pekka Kummu

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen kalantutkimusosastolta on yllätynyt suunnitelmista, joiden mukaan Porlan laitoks siirretään Porraskoskelle.

- Tämä yllätti minutkin täydellisesti. Esitys oli yllätys siinäkin mielessä, että Porlan laitokselle suunniteltiin peruskorjausta ja nyt sitten tulee esitys koko laitoksen siirtämisestä Lamminle.

- Kummun mielestä, siirrolle

on vaikea löytää järkeviä perusteita.

- En oikein osaa sanoa, minkä vuoksi siirto pitää tehdä. Ensisikkin Lammi on sen verran pohjoisempaa, että kesäaika on siellä lyhyempi kuin Lohjalla. Porla soveltuu erittäin hyvin kevätkutuisien kalojen kasvatukseen.

Siirto 1995?

Kummun mukaan laitoksen

siirto Porraskoskelle voi tapahtua aikaisintaan vuonna 1995.

- Porraskoskella on nyt vain pieni koelaitos ja uusi rakennetaan toiselle puolelle jokea. Siellä ei voida kuitenkaan rakentaa juuri mitään ennen vuotta 1992, sillä jo vesioikeuden luvansaanti kestää vuosia. Kummu sanoo.

Myös biologi Olai Helminen Länsi-Uudenmaan vesiensuojeluyhdistyksestä ihmettelee siirtosuunnitelmia. Hänen mielestään Porla soveltuu vallan mainiosti lämpimän veden kaloiille.

- Porla on tuottanut tähän asti melkein kaikki karpin ja täpläravun poikaset Suomessa. Myös kuhan tuotanto on merkittävä.

"Yllättävä tieto"

Lohjan kaupunginjohtaja Juhani Rinne oli täysin yllätynyt kuultuaan tiedon Porlan tulevaisuudesta.

- Esitys on aivan ristiriitassa sen kanssa, mitä kaupungille on tähän mennessä puhuttu Porlan kohtalosta. Nimenomaan maa- ja metsätalousministeriö on itse halunnut pitkää vuokrasopimusta ja viimeksi, kun Porlasta ryhdyttiin pumppaamaan pohjavettä kaupunkilaishille, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos halusi nimenomaan turvata kalanviljelytoiminnan jatkuvuuden.

Rinteen mukaan kaupungille

on tähän asti vakuutettu, että Porla on tärkeä ja sen lakkauttaminen olisi erittäin tappiollista kalanviljelylle.

Hänen mielestään kaupunki on uudessa tilanteessa, mikäli Porla siirretään pois.

- Siirto vapauttaisi rannan kokonaissuunnittelun, sillä kaupunki on kaavoituksessaan varautunut kalanviljelylaitoksen säilyttämiseen.

Myös Porlan kalastusmestari Pekka Ilmarinen oli kuin "puulapään lyöty" saatuaan tiedon laitoksen siirtosuunnitelmista.

- Ei ole mitään järkeä siirtää uusmaalaista kalanviljelyä jonnekin Hämeen taakse. Herrojen paperilla siirto voi näyttää helpolta, mutta käytännössä se olisi älytön.

Hän ei halua kommentoida asiaa tarkemmin ennen kuin on nähty siirtoa suunnitelleen työryhmän raportin.

- Huultu se tuntuu, kun toinen työryhmä pohtii Porlan kehittämistä ja toinen samanaikaisesti suunnittelee sen siirtämistä. Meillä on vuokrasopimus kaupungin kanssa vuoteen 2034. Tältä istumalta en vielä usko, että Porla istutaan. Uskon ja toivon terveen maalaisjärjen voittavan tässä asiassa.

- Viljelysesonki alkaa Porlassa pian ja me teemme töitä niin kuin ennenkin, Ilmarinen vakuuttaa.

Länsi-Uusimaa 17.12.1988

ANSI-7
UUSIMAA

Lauantaina, joulukuun 17. pñä 19

Kaupunki ehdottaa valtiolle

Porlasta tutkimuskeskus tai alue kaupungin käyttöön

Lohjan kaupunki ja valtio ovat kaikessa hiljaisuudessa käyneet neuvotteluja Porlan kalanviljelylaitoksen tulevaisuudesta. — Emme voi loputtomiin odottaa valtion jatkamista, rapistuneelle Porlalle on tehtävä jotakin, kovistelee kaupunginjohtaja Juhani Rinne. — Joko Porlasta kehitetään kunnan tutkimuskeskus tai kaupunki ottaa arvokkaan alueen omaan käyttöönsä.

Lohjalta on jo lähtenyt valtiolle kirje, jossa muistutetaan kaupungin useaan otteeseen kirehtineen Porlan saneerausta ja osittain uudisrakentamista. Kaupunki epäilee, että valtion muiden kalanviljelyshankkeiden takia se ei pysty osoittamaan Lohjan laitokselle edes likimääräistä investointiaikataulua.

Kaupunginhallitus esittääkin, että nyt ryhdyttäisiin tutkimaan vaihtoehtoja, jossa kaupunki rakentaisi tarvittavat uudisrakennukset ja vuokraisi ne käyttäjille. Ehdotuksen mukaan selvitystyössä olisi tutkittava Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen, Helsingin yliopiston ja sen jatkokoulutuskeskuksen ja muidenkin virastojen tilatarpeita ja mahdollisuuksia niiden täyttämiseen Porlan alueella.

Porla on seitsemän hehtaarin alue keskellä kaupunkia järven rannalla. Sen hoidosta vastaava Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos ei ole vuosikautiin sijoittanut rahaa kala-aitaiden tai

rakennusten kunnostamiseen. Laitoksen johto oli jopa mukana sorvaamassa komiteamietintöä jonka mukaan Porlan toiminta pitäisi siirtää pois Lohjalta Porlaskosken kaavailtuun laitokseen. RKT:n omat tutkijat kuitenkin alähtivät moisesta suunnitelmasta ja muistuttivat Porlan ainutlaatuisesta sopivuudesta kevätsäätutusten kalojen viljelyyn.

Mietinnöstä ei ole sittemmin kuulunut mitään. Valtio ja kaupunki ovat kuitenkin neuvotelleet hankkeesta niin, että maa- ja metsätalousministeriön kansliapäällikkö Reino Uronenkin käväisi RKT:n johdon kanssa äskettäin Lohjalla. Tuolloin sovittiin, että kaupunki tekee oman ehdotuksensa valtiolle.

Porlan maat omistaa kaupunki. Laitoksella on tuore 50 vuoden vuokrasopimus kaupungin kanssa. — Ei kaupungilla ole kiinnostusta Porlan lakkauttamiseen, mutta jos valtio jatkuvasti epäilee investoinnit Lohjalle, jotain on tehtävä, sanoo kaupunki

punginjohtaja Rinne.

Mahdollisuuksia on useita. Rinteen mukaan kaupunki voi pyrkiä vuokrasopimuksen vapauttamiseen purkamiseen. — Tiukan paikan tullen voimme jopa irtisanoa sen yksipuolisesti. Onhan luonnollista, että kaupunki on kiinnostunut näin keskeisen ranta-alueensa kehittämistä, perustelee Rinne hankkeen kirehtimistä.

Hänellä itsellään on yksi vaihtoehto yllitse muiden: — Porla sopisi erinomaisesti useiden eri laitosten yhteiseksi tutkimuskeskukseksi. Lohjalainen vesien- ja kalatutkimuskeskus voisi löytää tällaisesta yhteisöstä itselleen oivat tilat.

Rinne on vakuuttunut, että kalanviljelytehtävät vähenevät tulevaisuudessa merkittävästi. — Ainakaan valtiolla ei tunnu olevan varaa lisätä niitä. Tutkimus- tai täydennyskoulutuskeskuksella sen sijaan varmasti riittää tehtäviä.

Porlan hautomo on todella pahoin ränsistynyt, mutta koko alue on ison saneerauksen tarpeessa.

2.11.1987

Kaupunginhallitus esittää muistutuksena valtakunnallisesta lehtojen suojeleohjelmasta seuraavaa:

Länsi-Suomen vesioikeus on myöntänyt luvan ottaa pohjavettä alueelta. Pohjavedenottoa tarvitsee ympärilleen luonnontilaisena säilytettävän suojavyöhykkeen. Lohjan kaupungin ja Lohjan kunnan yhteisessä yleiskaavassa 1970 on alueen poikki suunniteltu kulkevaksi yksi etelä-pohjoissuuntaisista pääväylistä. Parhaillaan on käynnissä Lohjan seudun tieverkko-suunnittelu TVH:n, kuntien, seutukaavaliiton ja VR:n yhteistyönä. Kyseisen väylän tarpeellisuutta tarkastellaan jälleen tässä yhteydessä. Samanaikaisesti on myös käynnissä Lohjan kaupungin yleiskaavan laatiminen.

10.11.1987

RKTL asetti työryhmän Porlan kalanviljelylaitoksen peruskorjauksen suunnitteluun.

26.11.1987

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle 8.5.1985 allekirjoitettuun Porlan vuokrasopimukseen täydennyksiä Länsi-Suomen vesioikeuden alueelle myöntämän pohjaveden ottoluvan vuoksi. Sopimusehdoissa RKTL hyväksyy pohjavedenottamon rakentamisen ja käyttöönoton edellyttäen että Porlan kalanviljely- ja tutkimuslaitos saa käyttöönsä 300 m³ vuorokaudessa korvauksetta. Mikäli Porlan vedenottamon käyttö kaupungista johtumattomista syistä estyy, kaupunki toimittaa Porlan laitoksen käyttöön muualta otettua vettä, jos sitä on muuta vedenkulutusta supistamatta toimitettavissa. Tästä vedestä laskutetaan vahvistetun taksan mukaisesti.

7.12.1988

Kaupunginhallitus toteaa, että RKTL:n vireillä olevien rakennushankkeiden vuoksi valtio ei ole voinut ilmoittaa likimääräistäkään aikataulua Porlan saneeraukselle. Kaupunginhallitus esittää RKTL:lle että ryhdyttäisiin tutkimaan vaihtoehtoa, jossa kaupunki rakentaisi alueelle tarvittavat uudisrakennukset ja vuokraisi käyttäjille. Samalla tutkittaisiin Helsingin yliopiston ja sen jatkokoulutuskeskuksen ja muidenkin virastojen ja laitosten tilantarpeita ja mahdollisuuksia niiden täyttämiseen Porlan alueella.

1989

Myllylammen ja Porlan pohjavesiesiintymien suoja-alue suunnitelmat

28.4.1989

RKTL:n ja Lohjan kaupungin neuvottelu.

Läsnä:

Juhani Rinne, kaupungin johtaja, Lohjan kaupunki
Erkki Pätiälä, apul. kaup. johtaja, Lohjan kaupunki
Erkki Eskola, kiinteistöinsinööri, Lohjan kaupunki
Mariikka Rimaaja, kaupunginarkkitehti, Lohjan kaupunki
Pekka Ilmarinen, vastaava kalastusmestari RKTL/ Porlan kvl
Markku Kaukoranta, tutkija RKTL/KTO
Kari Ruohonen, tutkija, kvl:n päällikkö RKTL/ Evon kvl

Neuvottelussa todettiin mm.:

- RKTL:n edustajat selvittivät kalanviljelylaitoksen peruskorjauksen suunnittelun ja osan RKTL:n toimintojen Lohjalle siirtämisen nykytilaa.
- Lohjan kaupunki tutkii Porlan alueen maisemallista kokonaissuunnittelua ja selvittää mahtuvatko oletetut toiminnot alueelle sen luonnetta ratkaisevasti muuttamatta. Peruskorjauksen tulee sisältyä kokonaissuunnitelmaan.
- Lohjan kaupunki esittää toivomuksen, että uudisrakennukset ja säilytettävät rakennukset sijoitettaisiin mahdollisimman hyvin maisemoiden alueen luonne säilyttäen, mikäli mahdollista nykyisten rakennusten paikalle.
- Lohjan kaupungilla on valmius ottaa vastaan aiemmin suunniteltua laajempi RKTL:n toimintojen siirtäminen Lohjalle. Mikäli aiotut toiminnot eivät sovi alueelle Lohjan kaupunki on valmis selvittämään muita aluevaihtoehtoja.
- Peruskorjaus tulisi toteuttaa kokonaissuunnittelusta erillisenä hankkeena kiireellisyystensä vuoksi.
- Lohjan kaupunki on valmis rakentamaan peruskorjaukseen sisältyvät uudisrakennukset mukaan lukien laitoksen hautomon ja huolehtimaan myös säilytettävien rakennusten peruskorjauksesta
- RKTL:n tulisi huolehtia ulkoallasalueen peruskorjauksesta. Suunnittelussa on otettava huomioon lohjalaisten vapaa kulkuoikeus kalanviljelylaitoksen ja Lohjanjärven välisellä ranta-alueella.
- peruskorjauksen toteutuminen em. tavalla johtaa alueen vuokrasopimuksen tarkistamiseen.

Länsi-Uusimaa 1.5.1989

Lisärakentamisesta ei vielä tietoa

Lohja korjaa Porlan?

Porlan kalanviljelylaitoksen lakkauttamisesta on väistynyt. Nyt laitos tarvitsee kiiireesti peruskorjausta. Jos valtio ei kykene osoittamaan hankkeeseen rahaa, Lohjan kaupunki voi vuokra-

raisintään ryhtyä kunnostamaan laitosta. Saneerauksen rinnalla kaupunki ajaa myös tutkimuslaitoksen rakentamista Porlaan.

Laitoksen tulevaisuudesta neuvoteltiin perjantaina Lohjalla. Valtion tempoilevan kalanviljelypolitiikan takia Porlan toiminta on ollut ohutusta. Viime syksynä julkistetussa komitea-

mietinnössä Porla ehdotettiin siirrettäväksi Porraskoskelle. Kalamviljelyn tutkijat kuitenkin säikähivät, sillä Lohjan kallaan toiminnan jatkaminen ei ole Porraskoskella mahdollista.

Perjantain neuvotteluissa Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen edustajat kertoivat lakkauttamisuhan väistyneen. Lohjan kaupunki on patistanut valtiota Porlan korjaukseen, mutta: — On mahdollista, että kaupunki ryhtyy kiiireesti tarvittaviin korjauksiin, sanoo apulaiskaupunginjohtaja Erkki Pätäliä. — Voimme kunnostaa laitoksen vuokraehtoja muuttamalla niin, että se myöhemmin siirtyisi kokonaan valtion omistukseen.

Apulaiskaupunginjohtaja Pätäliä korostaa, että Porlan korjaus ei vaaranna tutkimuslaitostuhtihanketta. — Ne voidaan hyvin kytkeä toisiinsa.

Kaupunki on halukas saamaan Porlan Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen, Helsingin yliopiston ja Länsi-Uudenmaan vesienhuolto-yhtiön yhteisen tutkimuslaitoksen. Tukea hankkeelle se on saanut RKT:ltä, jonka tutkimusjoista suuri osa on valmis siirtymään pääkaupunkiseudulta Lohjalle. Siirtotajusta vauhdittaneen valtiovarainministerin hankke hajauttaa virastoja pois Helsingistä.

Kalamviljelystä vastaava maaja metsätalousministeriö odottaa riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen suunnitelmaa tänään kuun loppuun mennessä.

— Porlan korjaussuunnitelmat ehtivät täyttää 10 vuotta, mutta nyt ne on tiputettu kaikista ohjelmista pois. Nyt täytyy uskoa kaivaavain joistain uudelleen esille, sanoo Porlan kalastusmestari Pekka Ilmarinen, toinen oikealta.

Sivu 5

Maanantaina, toukokuun 1. p:nä 1989

Korjauksiin ehkä jo ensi vuonna

Porlaa kehitettävä enemmän tutkimukseen

Lohjan Porlan kalanviljelylaitos on odottanut peruskorjausta jo vuosikansia. Valtio solmi Lohjan kaupungin kanssa 50 vuoden vuokrasopimuksen vuonna '85. Sen jälkeen kehittämissuunnitelmat pääsivät haudattumaan kuin mätä homehtuvaan tuohon. Vainasta ei ole tullut tutkijoiden sinikkästä yrittämisestä huolimatta. Lohjan kaupungin mahdollisuudet korjata Porla ja instituutit hankkeen onnistuminen toivottavasti Lohjalle ainutlaatuisen kala- ja vesistö-tutkimuslaitoksen.

Mikäli valtio edelleen jatkaa lohjalaisittain saamatonta kalanviljelypolitiikkaansa varamana on, että keskellä kaupunkia sijaitseva Porla löydetään ihan muuralaisiin rakennustarkoituksiin. Jos nykyisiä laumukoita ei pikaisesti kunnosteta, ne rämettyvät sijoilleen. Jos haudattoma ja muilta rakennuksilla ei hehmiten korjata, ne rypsiävät perustuksilleen. Työmuravallisuus rupeaa kohte olemassa uhattuna, kaati sitten kunnan tutkimuslaitos.

Kaupungilta ensiapua

Lohjan kaupunki omistaa Porlan maat ja rakennukset. — Jos kaupunki toimii nopeasti, se voi ryhtyä laitoksen kunnostamiseen jo ensi vuonna, arvioi

apulaiskaupunginjohtaja Erkki Pätäliä. — Käbi Porlan korjaukseen voidaan osoittaa kaupungin talousarvioon tai korjausurakka voidaan antaa kaupungin oman kiinteistöhallintoyhtiön tehtäväksi.

— Vuokrasopimusta pitäisi muuttaa niin, että koko laitos alkaen siirtyisi valtion omistukseen.

Porlasta instiituutti

Kalamviljelyn tutkijat pitivät ajatusta usean eri laitoksen yhteisestä tutkimuslaitoksesta erittäin hyvänä. — Karjaanjoen vesistö ja lähiseudun pienijärvet tarjoavat erinomaiset olosuhteet monen eri sektorin tutkimustoiminnalle.

Helsingin yliopiston luonnonlogian laitos ja Tvärninen tutkimuskeskus ovat kiinnostuneet saamaan tiloja Lohjalla. Myös yliopiston täydennyskoulutuskeskus tarvitsee paikan kalatalouden kursseihin veden ääreltä.

Lohjalla valtiokortit

Lohjalla on rikas vesialue. Valtiolle on pitkä vuokrasopimus Porlaan. Porlan lähteet pulputtavat puhdasta pohjavettä, mutta onnea valtion mullään muilla laitoksilla ei ole.

Ja Lohja on lähellä Helsingiä. Niinpä peritti kolmisenkymmentä RKT:n tutkijaa ilmoitti jo ennakkoyleisessä olevansa halukas siirtymään Lohjalle.

Valtio uudelleensarvii kalanviljelypolitiikkaansa. Lohjalaisien pitää päättää valtiokorttien käytöstä. Täyskäden tarjous valtiolle vaatii rahaa, mutta antaa olosuhteissaan kokkuramintolalaisin.

Koulukaupungista puuttuu ympäristöasoinen laitos.

Mervi Suhonen

Apulaiskaupunginjohtaja Erkki Pätäliä, oikealla, on vuokraintään huolissaan Porlan kunnosta. — Korjauksia tarvitaan kiiireesti, vakunnatvat kalastusmestari Pekka Ilmarinen, erikoistutkija Markku Kaukoranta ja Porlan esimies Kari Ruohonen.

2.6.1989

RKTL:n hallitus toteaa kokouksessaan että osa tutkimuslaitoksen Helsingissä sijaitsevista toiminnoista voitaisiin siirtää Lohjalle.

31.8.1989

RKTL lähettää Lohjan kaupungille alustavan tilaohjelmansa tutkimusyksikköään varten (yhteensä 1470-1690 m², sisältäen mm. 50 työhuonetta, 150 hlön auditorion, majoitustilat 15 henkilölle sekä viisi asuntoa), sekä pyytää saada käyttöönsä muiden hankkeessa mukana olevien virastojen ja laitosten vastaavat tilaohjelmat, sekä alustavan arvion hankkeen toteutusaikataulusta, kustannusarviosta ja tilojen tulevasta vuokrasta.

15.3.1990

Kaupunginhallitus ilmoittaa RKTL:lle, ”että kalaistutuksia ei hyväksytä osasuorituksina Porlan alueen vuokrasta niin kauan, kun kaupungilla ei ole selvästi ja sitovasti ilmoitettu alueella toteutettavien investointien laatua, ajankohtaa ja suuruutta.

Mikäli Porlan alueen todellinen kehittäminen on täysin hämärän peitossa tai epävarma, kaupunki tulee käynnistämään toimenpiteet vuokrasopimuksen purkamiseksi.”

1.6.1990

Porlan kalanviljelylaitoksen peruskorjauksen suunnittelutyöryhmä luovuttaa työryhmämuis-
tion RKTL:lle.

25.3.1991

Lohjan kaupungin tekninen virasto ja RKTL suorittavat 8.5.1985 allekirjoitetun Porlan aluet-
ta koskevan vuokrasopimuksen 12. kohdan mukaisen katselmuksen.

5.4.1991

Teknisen viraston suorittama katselmus alueella. Arvioidaan kiinteistön rakennusten kun-
non arviointi ja ylläpitokorjaustoimenpiteet.

11.4.1991

Kaupunginhallitus ilmoittaa RKTL:lle, ”että kalaistutuksia ei hyväksytä osasuorituksina
Porlan alueen vuokrasta vuonna 1991.”

6.5.1991

Kaupunginhallitus päätti kehottaa vuokrasopimuksen perusteella RKTL:sta teknisen viras-
ton talonrakennusosaston muistiossa 5.4.1991 esitetyt toimenpiteet siten, että korjaustyön
suunnitelmat on esitettävä 30.6.1992 mennessä ja työt on aloitettava 30.10.1992 mennen-
sä. Muistiossa oli määritelty pääarakennuksen ja saunarakennuksen korjaustoimenpiteet ja
edellytetty laboratoriorakennuksen, hautomarakennuksen, rantavajan ja pihavajan purka-
mista.

18.12.1991

Porlan aluetta koskeva neuvottelu.

Läsnä:

Ari Strandman, Vesi- ja ympäristöhallitus, vesistöosasto

Pekka Ilmarinen, RKTL, Porla

Paavo Hämäläinen Arkkitehtitoimisto Parviainen

Timo Laitinen, Oy Vesi-Hydro Ab

Harriet Herlin Kerosuo, Lohjan kaupunki

Seppo Lötjönen, Lohjan kaupunki

Erkki Eskola, Lohjan kaupunki

Neuvottelussa todettiin mm.:

- Strandman ilmoitti, että alueelle on tekeillä tekninen yleissuunnitelma ja maankäytön

suunnitelma, jotka valmistuvat maaliskuun 1992 loppuun mennessä. Pohja tutkimukset alueella ovat tekeillä. Vaihtoehtoiset suunnitelmat valmistuvat tammikuun loppuun mennessä.

- Kaupunki antoi tiedoksi voimassa olevan asemakaavan, todettiin että tonttiliittymä voi säilyä nykyisellä paikallaan ja luovutettiin ympäröivän alueen vesi- ja viemärijohtoverkosta koskevat tiedot
- Valtio ilmoitti, että uudet rakennukset tulevat suunnilleen nykyisten paikalle. Hautomon pinta-ala tulee olemaan 400 kerros-m² ja toimistojen n. 400 kerros-m². Lisäksi rakennetaan n. 180 kerros-m² varastotiloja. Asuinrakennus ympäristöineen säilytetään ja siihen toteutetaan laitoksen neuvottelu- ja kirjastotilat. Vanhainkodin puoleiseen lehtoalueeseen ei ole tarve puuttua. Rantaraitin sijainnin todettiin olevan suunnittelun kannalta sopiva. Altaat tulevat muuttumaan muodoltaan ja syvyyksiltään ja lisäksi isoimpia altaita jaetaan. Ylälammikko säilyy sellaisenaan.
- Pohjaveden tarkkailua koskevat tarkkailutulokset toimitetaan Oy Vesi-Hydro Ab:lle
- Sovittiin, että rakennettavalla alueella suoritetaan puustoa koskeva katselmus maankäyttöluonnoksen valmistuttua.
- Todettiin, että veden käytön lisääminen edellyttää sopimuksen tarkistamista.

8.5.1992

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos pyytää lausuntoa Lohjan kaupungilta toimittamistaan alueen maankäyttösuunnitelmasta ja maa- ja vesirakennustöiden alustavasta teknisestä yleissuunnitelmasta.

18.5.1992

Kaupunginhallitus päätti ilmoittaa lausuntonaan RKTL:n toimittamista alueen maankäyttösuunnitelmasta ja maa- ja vesirakennustöiden alustavasta teknisestä yleissuunnitelmasta: "Kaupunginhallitus hyväksyy suunnitelmat periaateratkaisujen osalta, mutta edellyttää, että suunnitelmien eräitä yksityiskohtia, mm. rakennusten sijoittelua vähäisessä määrin tarkistetaan ja edellyttävänsä edelleen, että muunkinlaisen tutkimustoiminnan rakentamistarpeiden toteuttaminen alueella tutkitaan jatkosuunnittelussa sekä tutkitaan kalanviljelytoiminnan ympäristövaikutukset Lohjanjärveen"

Lisäksi Kh myönsi RKTL:lle lisäämää Porlan saneerauksen ja uudisrakentamisen aloittamiseen enintään elokuun 1994 loppuun asti vesi- ja ympäristöhallituksen laatiman aikataulun mukaisesti.

21.5.1992

Helsingin yliopiston Länsi-Uudenmaan täydennyskoulutuslaitos kutsui koolle eri intressiryhmien edustajia keskustelemaan Porlan kalanviljelylaitoksen tulevaisuudesta ja käytöstä näiden ryhmien yhteistyössä.

Läsnä:

Prof. Aarne Pehkonen, HY/Maa- ja kotitalousteknologian laitos

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Launis, Lohja

Kiinteistöinsinööri Erkki Eskola, Lohja

Ylitarkastaja Timo Mäkinen RKTL

Kal.biol Markku Kaukoranta, RKTL

Tutkija Teuvo Järvenpää, RKTL

Tutkija Esa Ranta, HY/Eläintieteen laitos

Koul.pääll. Anneli Bauters, HY/Länsi-Uudenmaan täydennyskoulutuslaitos

Suunnittelija Aino-Maija Aarnio, HY/Länsi-Uudenmaan täydennyskoulutuslaitos, sihteeri

Neuvottelussa todettiin mm.:

- RKTL:n edustajat esittelivät laitoksen suunnitelmat Porlan saneeraamisesta.
- Porla on kaupungin kannalta taloudellisesti arvokas alueena. Siksi kaupungille ei riitä pieni peruskorjaus. Kaupunki toivoo HY:n mukaan tuloa Porlan kehittämiseen, jotta alueelle olisi mahdollista saada rinnakkaistoimintoja kuten kurssitoimintaa.

- HY:n eläintieteen laitos ja Tvärminnen eläintieteellinen asema ovat kiinnostuneita yhteistyöstä.
- Porlaan tehdyt suunnitelmat on tehty RKTL:n tarpeiden perusteella. Suunnitelman mukaiset tilat ovat kurssikäyttöön pienet. Mittavamman keskuksen rakentaminen vaatisi suunnitelmien muokkaamista. Porlan käytöstä kiinnostuneiden tulisi määritellä tarpeensa.
- Lohjan kaupungin ja kunnan yhteinen ympäristöyksikkö vaatii myös tilat.
- keskustelussa päätettiin perustaa työryhmä selvittämään kalatalouden tutkimuksen ja neuvonnan kehittämistä Uudellamaalla. Työryhmä selvittää yhteistyömahdollisuuksia ja -tarpeita, joissa Porlaa voisi hyödyntää.

30.5.1992

Kalanviljelylaitoksen peruskorjauksen yhdistetty perustamis- ja esisuunnitelma valmistui.

23.6.1992

Ympäristönsuojelusihteeri Risto Murto esittää työryhmän sihteerille yhteistyötä laboratorio-toimintojen suhteen.

5.8.1993

Museoviraston rakennushistorian osasto vastaa kirjelmällä Riista- ja kalataloudeen tutkimuslaitoksen tiedusteluun Porlan kalanviljelylaitoksen rakennusten kulttuurihistoriallisesta arvosta. Kirjelmässä todetaan mm.:

- Alue on käytön, säilyneisyytensä ja erityisten ympäristöarvojen vuoksi suojelun arvoinen.
- Asuinrakennusta kunnostettaessa on myös sen sisätilojen alkuperäisyys soveltuvien osin säilytettävä

1.10.1993

RKTL asettaa työryhmän laatimaan ehdotuksen Porlan kalanviljelylaitoksen peruskorjauksesta yhdistetyn perustamis- ja esisuunnitelman perusteella.

26.11.1993

Peruskorjaustyöryhmä luovuttaa työryhmämuistion RKTL:lle.

1994

Rakennusarkkitehti Joni Skogin alueelle laatima suunnitelma.

11.2.1994

"Valtiopäivät 1994

Lisätalousarvioaloite 24

Nikula ym.: Määrärahan osoittamisesta Porlan kalanviljelylaitoksen peruskorjaukseen

Eduskunnalle

Lohjan kaupungissa sijaitseva Porlan kalanviljelylaitos on perustettu vuonna 1916. Se on maamme toiseksi vanhin yhä toiminnassa oleva kalanviljelylaitos. Porla on eteläisin ja ainoa

Uudellamaalla sijaitseva kalanviljelylaitos. Porlan alue soveltuu hyvin kevätkutuisien kalalajien ja rapujen viljelyyn, koska se sijaitsee ilmastollisesti edullisella alueella etelärannikon tuntumassa. Lisäksi laitoksella on käytettävissä pohjavettä, mikä vähentää haitallisten kala- ja raputautien leviämiskä. Laitoksen ympäristössä on runsaasti eteläiselle Suomelle tyypillisiä reheviä vesiä, joiden kalasto koostuu kevätkutuisista lajeista. Laitos soveltuu sijaintinsa puolesta hyvin Helsingistä käsin toimivien tutkijoiden käyttöön.

Porlan kalanviljelylaitos on erittäin huonossa kunnossa ja sen nopea peruskorjaaminen on

välttämätöntä. Laitoksen hautomosta on puolet ollut käyttökiellossa vuodesta 1989, mikä on vähentänyt laitoksen tuotantoa, ja tuotanto on tältä osin vaarassa katketa kokonaan.

Lohjan kaupunginhallitus on 6.5.1991 Porlan aluetta koskevan vuokrasopimuksen perusteella kehottanut Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitosta suorittamaan Porlan alueella tarvittavat korjaustoimenpiteet. Sitten Lohjan kaupunginhallitus on 18.5.1992 myöntänyt tutkimuslaitokselle lisääaikaa Porlan saneerauksen ja uudisrakentamisen aloittamiseen enintään elokuun 1994 loppuun asti.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos on laatinut 26.11.1993 esityksen Porlan kalanviljelylaitoksen peruskorjauksesta. Selvityksessä todetaan, että laitoksen huono kunto kiirehtii ratkaisun tekemistä peruskorjauksesta mahdollisimman pian. Hankkeen kustannusarvio on 6,4 miljoonaa markkaa.

Tämä aloite on käsitelty ja hyväksytty Uudenmaan läänin kansanedustajien neuvottelukunnassa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme kunnioittavasti,

että Eduskunta ottaisi valtion vuoden 1994 lisätalousarvioon momentille 30.38.74 lisäyksenä 6 400 000 markan määrärahan Porlan kalanviljelylaitoksen peruskorjaukseen.

Helsingissä 11 päivänä helmikuuta 1994

Paavo Nikula Kaarina Dromberg Tuula Linnainmaa Margareta Pietikäinen Henrik Lax
Tuulikki Hämäläinen Hannele Luukkainen Tarja Kautto Outi Ojala Jaakko Laakso Arja
Alho Martti Tiuri Antti Kalliomäki Leena Luhtanen”

Päätökset

Päätös: Hylätty

Aloite jätetty: 11.02.1994

Kansanedustaja: Nikula /Vihr

Muita allekirjoittajia: 13

Momentti: 30.38.74

Lähetekeskustelu: 18.02.1994

Käsittely: Päättynyt

Istuntopöytäkirja: PTK 6/1994 vp

Valiokuntakäsittely: Valtiovarainvaliokunta /MaJ

25.8.1994

(§ 106) Kaupunginvaltuusto hyväksyi ranta-alueiden yleissuunnitelman käsittelyn yhteydessä seuraavat Porlan aluetta koskevat tavoitteet:

- Mikäli alueen vuokraaja Riista- ja Kalatalouden tutkimuslaitos ei osoita alueen peruskorjaukseen ja toiminnan kehittämiseen resursseja vuoden 1994 aikana, tulee kaupunginhallituksen ryhtyä toimenpiteisiin vuokrasopimuksen irtisanomiseksi.
- Mikäli Riista- ja Kalatalouden tutkimuslaitoksen toiminta alueella päättyy, alue suunnitellaan asunto-, matkailu- ja vapaa-ajan käyttöön.
- Mikäli alueen käyttö tutkimuskäyttöön jatkuu, rantavyöhykkeen virkistyskäyttöä pyritään tehostamaan ja monipuolistamaan. Vuokra-alueeseen kuulumaton osa Ojamonkadun varrella käytetään asuntorakentamiseen.

20.9.1994

Talousarvioaloite määrärahan osoittamisesta Porlan kalanviljelylaitoksen peruskorjaukseen valtion talousarvioon vuodelle 1995.

”Valtiopäivät 1994

Talousarvioaloite 416

Nikula ym.: Määrärahan osoittamisesta Porlan kalanviljelylaitoksen peruskorjaukseen

Eduskunnalle

Lohjan kaupungissa sijaitseva Porlan kalanviljelylaitos on perustettu vuonna 1916. Se on maamme toiseksi vanhin yhä toiminnassa oleva kalanviljelylaitos. Porla on eteläisin ja ainoa Uudellamaalla sijaitseva kalanviljelylaitos. Porlan alue soveltuu hyvin kevätkutuisien kalalajien ja rapujen viljelyyn, koska se sijaitsee ilmastollisesti edullisella alueella etelärannikon tuntumassa. Lisäksi laitoksella on käytettävissä pohjavettä, mikä vähentää haitallisten kala- ja raputautien leviämiskä. Laitoksen ympäristössä on runsaasti eteläiselle Suomelle tyypillisiä reheviä vesiä, joiden kalasto koostuu kevätkutuisista lajeista. Laitos soveltuu sijaintinsa puolesta hyvin Helsingistä käsin toimivien tutkijoiden käyttöön.

Porlan kalanviljelylaitos on erittäin huonossa kunnossa ja sen nopea peruskorjaaminen on välttämätöntä. Laitoksen hautomasta on puolet ollut käyttökiellossa vuodesta 1989, mikä on vähentänyt laitoksen tuotantoa, ja tuotanto on tältä osin vaarassa katketa kokonaan.

Lohjan kaupunginhallitus on 6.5.1991 Porlan aluetta koskevan vuokrasopimuksen perusteella kehottanut Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitosta suorittamaan Porlan alueella tarvittavat korjaustoimenpiteet. Sitten Lohjan kaupunginhallitus on 18.5.1992 myöntänyt tutkimuslaitokselle lisää aikaa Porlan saneerauksen ja uudisrakentamisen aloittamiseen enintään elokuun 1994 loppuun asti. Korjausta ei vielä ole käynnistetty määrärahojen puutteen vuoksi.

Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos on laatinut 26.11.1993 esityksen Porlan kalanviljelylaitoksen peruskorjauksesta. Selvityksessä todetaan, että laitoksen huono kunto kiirehtii ratkaisun tekemistä peruskorjauksesta mahdollisimman pian. Hankkeen kustannusarvio on 6,4 miljoonaa markkaa.

Tämä aloite on käsitelty ja hyväksytty Uudenmaan läänin kansanedustajien neuvottelukunnassa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme kunnioittaen,

että Eduskunta ottaisi valtion vuoden 1995 talousarvioon momentille 30.38.74 (Kalanviljelylaitosten rakennustyöt) lisäyksenä 6 400 000 markkaa Porlan kalanviljelylaitoksen peruskorjaukseen.

Helsingissä 20 päivänä syyskuuta 1994

Paavo Nikula Tuula Linnainmaa Ulla Anttila Outi Ojala Ritva Laurila Päivi Varpasuo Tarja Kautto Antti Kalliomäki Jaakko Laakso Lauri Metsämäki Eeva-Liisa Moilanen Hannele Luukkainen Leena Luhtanen Ulpu Iivari Margareta Pietikäinen Arja Alho Claes Andersson Marita Jurva Kaarina Dromberg Henrik Lax"

Päätökset

Päätös: Hylätty

Aloite jätetty: 20.09.1994

Kansanedustaja: Nikula /Vihr

Muita allekirjoittajia: 19

Momentti: 30.38.74

Lähetekeskustelu: 18.10.1994

Käsittely: Päätynyt

Istuntopöytäkirja: PTK 99/1994 vp

Valiokuntakäsittely: Valtiovarainvaliokunta

31.3.1995

Porlan alue todetaan kaupunginvaltuuston hyväksyen tiedoksi merkitsemässä Lohjan kunnan ja kaupungin yhdistymisen toimintasuunnitelmassa yhtenä asumisen kehittämisalueena.

29.5.1995

Maa- ja metsätalousministeriö ilmoittaa RKTL:lle, valtion kalanviljelyn tehtävät ja kapasiteetti sekä valtion tämänhetkinen rahatilanne huomioon ottaen, ettei se hyväksy Porlan kalanviljelylaitoksen peruskorjauksen yhdistettyä perustamis- ja esisuunnitelmaa. Ministeriö toteaa samalla, että tutkimuslaitoksen tulee ryhtyä välittömästi toimenpiteisiin Porlan laitoksen toiminnan lakkauttamiseksi.

4.9.1995

RKTL ilmoittaa Lohjan kaupungille lopettaneensa viljelytoiminnan Porlan kalanviljelylaitoksessa ja kiittää kaupunkia hyvästä yhteistyöstä.

6.9.1995

Katselmus alueella. Läsä Jorma Kaasinen, Erkki Eskola ja Pekka Ilmarinen. Tilanteen todetaan olevan lähes sama kuin katselmuksessa 5.4.1991. Huonokuntoista laboratori-orakennusta eikä hautomorakennusta ei ole purettu, kuten 6.5.1991 kaupunginhallitus päätöksessään edellytti. Ilmarisen sivutoimisen ilmatieteen laitoksen havaintoaseman hoitamisen todetaan voivan jatkua.

11.9.1995

Kaupunginhallitus hyväksyy vuokrasopimuksen irtisanomisen ja toteaa että vuokraajan tulee luovuttaa alue siistittynä 31.12.1995 mennessä Lohjan kaupungin vapaaseen hallintaan. Päätöksessä todetaan että vuokraaja on laiminlyönyt koko vuokrakauden vuokrasopimuksen mukaisen alueen kunnossapitovelvoitteen, jolloin sopimus olisi voitu irtisanoa sopimuksen vastaisen menettelyn vuoksi. Kaupunki on kuitenkin joutunut ja jäänyt odottamaan luvattuja saneeraus- ja rakentamishankkeita.

7.6.1995

Lohjan Seudun Ympäristöyhdistys r.y. ja Lohjan kotiseutututkimuksen ystävät r.y. esittivät Uudenmaan Ympäristökeskukselle seuraavan suojeluvetoimuksen:

"Lohjan kaupungissa sijaitseva Porlan kalanviljelylaitos on toiseksi vanhin Suomen kalanviljelylaitoksista; sen rakentaminen aloitettiin vuonna 1916. Rakenteiltaan Porlan kalanviljelylaitos on siinä mielessä vanhin, että sen viljely-, apu- ja asuinrakennuksia ei ole koko laitoksen olemassaoloaikana remontoitu eikä muutettu. Museoviraston antaman lausunnon mukaan "Porlan alue on käytön, säilyneisyytensä ja erityisten ympäristöarvojen vuoksi suojelun arvoinen".

Koska Maa- ja metsätalousministeriö on ilmoittanut luopuvansa Porlan kalanviljelylaitoksesta ja koska Lohjan kaupungilla on ollut esillä aluetta ja sen käyttöä voimakkaasti muuttavia käyttövaihtoehtoja (mm. asuin- ja hotellirakentaminen), joutuu Porlan ja sen ympäristön säilyminen uhatuksi.

Lohjan Seudun Ympäristöyhdistys r.y. ja Lohjan Kotiseutututkimuksen Ystävät r.y. esittävät, että Ympäristökeskus ryhtyy suojelullisiin toimenpiteisiin, joilla varmistetaan Porlan ainutlaatuisen kulttuuri- ja luonnonympäristön säilyminen. Yhdistysten mielestä tämä voisi tapahtua kunnostamalla Porlan kalanviljelylaitos nykyisiä lammikkoviljelyn perinteitä jatkavaksi toimivaksi "kalanviljelymuseoksi". Nykyiset rakennukset kunnostamalla ja alueen luonteeseen sopeutetulla lisärakentamisella Porlan kalanviljelylaitos voisi jatkaa arvokasta toimintaansa erittäin uhanalaisen toutaimen viljelyssä sekä vastata myös muuten eteläisimmän Suomen tarvitseman istukasmateriaalin (kuha, karppi, suutari, taimen ja täpläräpu) tuottamisesta. Laitoksesta voitaisiin kehittää myös merkittävä vesiympäristön suojeluun ja tutkimukseen liittyvän valistus- ja opetustoiminna keskus."

15.7.1995

Lentolehtinen "Rantakäräjät 1995". Ei tietoa tekijästä.

22.7.1995

Hiidensalmen asukasyhdistys ry, Moisio-Seura ry, Nummentaustan Asukasyhdistys ry, Ojamo seura ry, Rantakantin asukasyhdistys ry ja Vienola seura ry jättivät vetoomuksen Valtioneuvostolle ja Lohjan kaupungille Porlan kalanviljelylaitoksen toiminna jatkamiseksi ja alueen kehittämiseksi. Vetoomuksessa todettiin mm.:

- Porla on tarpeellinen Etelä-Suomen vesistöjen kalakannoille.
- Porla on ainoa Lohjan alueen yksikkö, jossa tehdään elinympäristöömme liittyvää jatkuvaa tieteellistä tutkimus- ja kehitystyötä.
- Lohjan Seudun Ympäristöyhdistys r.y. ja Lohjan kotiseutututkimuksen ystävät r.y. ovat vedonneet Uudenmaan ympäristökeskukseen.
- Aluetta tulisi kehittää "toimivana museona" ja nykyaikaisena ympäristökeskuksena.
- Koska MMM ja RKTL ovat jo tehneet päätöksen Porlan lakkauttamisesta, tulee luoda uudet hallinnolliset ja taloudelliset puitteet, esim. laajapohjainen osakeyhtiö.
- Kaupungin tulisi taata vuokraoikeus ja kaavamääräyksiin toimintaedellytykset.

1995

Lohjan maankäytön kehityskuva 1995 valmistuu. Porla sisältyi asumisen kehittämishankkeisiin. Kehityskuvan mukaan aluetta kehitetään poikkeavana rantapuistikkona, jonka muuttamiselle virkistyskäyttöön luodaan taloudellinen pohja hotelli- ja asuntorakentamisella.

16.8.1995

Museovirasto antoi lausunnon Porlan kulttuuri- ja luonnonympäristön säilyttämisestä. Lausunnossa todettiin mm.:

- Porla on kulttuuri- ja ympäristöarvoiltaan arvokas kalanviljelylaitos.
- Alueen rakenteet ja rakennukset edellyttävät perusteellista kunnostusta, mikäli toimintaedellytykset halutaan turvata.
- Mikäli laitosta ei kokonaisuudessaan voida edelleen käyttää kalanviljelytoimintaan, on sille tai vähintään sen osalle pyrittävä löytämään muunlaista, kalanviljelyyn rinnastettavaa toimintaa joka säilyttää alueen luonteen.
- Alueen suojelu on tarkoituksenmukaisimmin turvattavissa maankäytön suunnittelun yhteydessä täsmentämällä nykyistä asemakaavaa ja ottaen tällöin huomioon rakennuslain 135 §:n 1 mom:ssa mainitut arvot.
- Kalamestarin asuinrakennus laitoksen perustamisajalta rakennushistoriallisesti arvokas ja se on säilytettävä alueen käytöstä riippumatta.
- Muita rakennuksia ei ole erityisesti suojeltava, mutta pihapiirin luonnetta tulee vaalia.
- Suojelu on toteutettavissa kaavoituksen keinoin.
- Rakennukset eivät ole valtakunnallisesti merkittäviä, eikä Museovirasto puolla niiden suojelua rakennussuojelulailla.

28.6.1995

Kalastusmuseoyhdistys ry antoi kannanoton Porlan kalanviljelylaitoksen säilyttämisestä. Kannanotossa todettiin mm.:

- Porla on ollut jo kauan maamme ainoa vanhaan lammikkoviljelymenetelmään tuotantonsa perustava laitos.
- Laitoksen rakennukset ja ympäristö soveltuisivat maamme kalanviljelytoiminnan historiaa kuvaavan museotoiminnan kehittämiseen.
- Yhdistys esittää, että Opetusministeriö ja Lohjan kaupunki ryhtyisivät toimenpiteisiin Porlan kalanviljelylaitoksen ja sen arvokkaan kulttuuriympäristön säilyttämiseksi.

30.6.1995

RKTL antaa tiedotteen Porlan kalanviljelylaitoksen viljelytoimintojen siirrosta.

RANTAKÄRÄJÄT 1995

KÄRÄJÄYLEISÖN ESITTÄMÄ HAASTE

Maa ja metsätalousministeriölle, ympäristöministeriölle, opetusministeriölle ja Lohjan kaupungille ryhtyä yhteisesti toimenpiteisiin Karjaanjoen vesistön ja koko Etelä-Suomen kalatalouden kannalta tärkeän Porlan kalanviljelylaitoksen säilyttämiseksi ja kehittämiseksi:

- * *Porla on ainoa valtion kalanviljelylaitos, joka on erikoistunut eteläisen Suomen muuttuneiden, rehevien vesien kalalajien ja täpläravun viljelyyn.*
- * *Porla tarjoaa luonnonvesiä muistuttavien lammikoidensa ansiosta poikkeuksellisen hyvät olosuhteet myös uhanalaisten ja uusien kalalajien ja -kantojen hoitamiseksi. Porla on ollut ratkaisevassa asemassa mm. uhanalaisen toutaimen ja Ingarskila-joen taimenkannan pelastamisessa.*
- * *Porla on oleellinen osa niin kalanviljelyn kuin myös Lohjan historiaa. Porla on säilyneisyytensä, kulttuurihistoriallisen arvonsa ja luonnonympäristönsä vuoksi ainutlaatuinen. Porla voi siten samanaikaisesti toimia myös kalanviljelyn ja vesistötutkimuksen historiaa ja nykyisyyttä esittelevänä laitoksena.*
- * *Kunnostettuna Porlaa voidaan kehittää palvelemaan entistä paremmin sekä alueen kalastusta että Helsingin yliopistoa ja muita oppilaitoksia monipuolisena kenttäasemana.*

Porlan kunnostaminen on edelleen keskeinen toimenpide-ehdotus valmistumassa olevassa Karjaanjoen vesistön suojelun ja käytön yleissuunnitelmassa. Rantakäräjät pitää tärkeänä, että haasteessa mainitut tahot viipymättä ryhtyvät neuvotteluihin Porlan laitoksen pikaiseksi kunnostamiseksi ja kehittämiseksi.

Lohjalla 15.7.1995

28.8.1995

Uudenmaan ympäristökeskus pyysi kaupunginhallituksen lausunnon suojeluhakemukselta.

18.9.1995

Kaupunginhallitus päätti antaa Porlan aluetta koskevasta suojeluhakemuksesta seuraavan lausunnon:

"Lohjan kaupunki hankki Porlan alueen omistukseensa Kokemäenjoen uittoyhdistykseltä vuonna 1981. Hankintapäätökseen sisältyi periaatepäätös alueen vuokraamisesta Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitokselle.

Kaupunki on siten toimenpiteillään pyrkinyt turvaamaan valtakunnallisesen kalanviljely- ja tutkimustoiminna jatkumisen valtakunnallisen organisaation toimesta siinä määrin kuin sen voidaan yksittäiselle kunnalle katsoa kuuluvan.

Alue on Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen toiminnan päätyttyä vuokrattavissa erikseen päätettävien ehdoin samantapaiseen tarkoitukseen. Kaupungilla itsellään ei ole taloudellisia mahdollisuuksia hakemuksessa esitettyjen kunnostus-, museo- eikä kalanviljelyhankkeiden toteuttamiseen.

Mikäli alueen tai sen osan käyttäjäksi ei nykyisenkaltaista toimintaa harjoittavaa yhteisöä tai yritystä ilmaannu, alueen käyttöä muihin tarkoituksiin selvitetään kaavoituksen yhteydessä ottaen huomioon alueen suojelutarpeista esitetyt lausunnot ja näkemykset siinä määrin kuin se hyvän kokonaisratkaisun puitteissa on mahdollista. Suunnitteluprosessiin tulee alueen erikoisuuden johdosta kuulumaan mm. normaalia perusteellisempi lähtötietojen inventointi ja suunnittelukilpailun järjestäminen.

Suojeluhakemuksen maininta aluetta voimakkaasti muuttavista käyttövaihtoehtoista perustuu osittain vanhentuneisiin suunnitelmiin 1970-luvulta. Viimeisimmät esillä olleet joustavat ja väljätköt tavoitteet ja käyttöideat täsmentyvät jatkosuunnittelussa."

19.9.1995

Katselmus alueella. Läsnä Jarmo Louhimo ja Pekka Ilmarinen RKTL:stä sekä kiinteistöinsinööri Erkki Eskola Lohjan kaupungilta.

Todettiin:

- että alueen siistiminen RKTL:n toimesta on tekeillä. Laitos poistaa alueelta ja lammi-koista kaiken irrallisen tavarat ja purkaa huonokuntoiset tilapäiset rakennelmat ja laitteet.
- rakennukset asuinrakennusta lukuunottamatta tyhjennetään syyskuun 1995 loppuun mennessä.
- Loppukatselmus on pidettävissä lokakuun 1995 alkupuolella.

6.10.1995

Katselmus alueella. Läsnä Jyrki Horttanainen, apulaisjohtaja RKTL; Pekka Kummu, erikoissuunnittelija RKTL; Erkki Eskola, kiinteistöinsinööri ja Ilkka Nyman, II rakennustarkastaja.

Todettiin:

- että alue on siistitty Kh:n päätöksen 11.9.1995 mukaisesti, kun RKTL vielä polttaa risuja lautakasan ja jalankulkutien varrella olevan irrallisen puutavaran ja poistaa järvestä pumppupukin.
- Alue voi siirtyä kaupungin hallintaan vartiointin ja seurannan osalta 1.11.1995 lukien, mikäli kaupunginhallitus 23.10.1995 hyväksyy suoritettut toimenpiteet.
- RKTL on poistanut myrkyt ja ongelmajätteet laboratorion. RKTL poistaa kompostorin ennen talven tuloa

14.1.1996

SAK -Vihdin ja Lohjan paikallisjärjestöt tekevät yksimielisen päätöksen kokouksessaan Porlan esittämisestä Uudenmaan Liiton Maaseutuohjelman edunvalvontahankkeeksi. Omistuspohjaksi esiteään ympäristökuntia ja hallintoa Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry:n tehtäväksi. Tällä todetaan olevan huomattava paikallista väestöä työllistävä vaikutus, rakennusvaiheessa n. 10 henkilöä, jatkossa itse laitoksessa 4 henkilöä. Myös välilliset työllisyysvaikutukset olisivat ympäristökunnille merkittäviä.

28.2.1996

Suomen ammattiliittojen keskusjärjestö SAK ry:n Uudenmaan läänin neuvottelukunta antoi kannanoton Porlan kalanviljelylaitoksen kunnostamiseksi käyttöönottoa varten. Kannanotossa todetaan mm.:

- neuvottelukunta on huolestunut siitä, että laitoksen rakennuskanta on päästetty rapistumaan.
- laitos on korjattava ja rakennettava käyttöönottoon.
- Vahvistaa koko Etelä-Suomen asemaa kalanviljelyksen alalla.
- Laitoksen omistuspohjana voisivat olla alueen kunnat.

29.4.1996

Lohjan Kotiseutututkimuksen ystävät ry:n järjestämä avoin Porlaa käsittelevä kokous nimeää toimikunnan selvittämään ja viemään eteenpäin Porlan uudelleen käynnistämistä. Toimikunnan muodostavat:

Pentti Järvinen, pj
Eero Ahtela
Kalevi Erolahti
Pekka Ilmarinen
Ossi Jokinen
Markku Kaukoranta
Antti Uusitalo

27.5.1996

Suomen Metsästäjä- ja Kalastajaliitto ry. antaa lausunnon Lohjan kotiseutututkimuksen ystävät ry:lle, jossa todetaan että:

- Porlan ainutlaatuisia luonnonedellytyksiä ei löydy muualta
- Porla on ainoa särkikalojen viljelyyn erikoistunut laitos - edellytykset toimintaan muualla kyseenalaisia.
- Suomenlahden oman meritaimenkannan säilyttäminen edellyttää Porlan toimintaa.
- Porlan menestyksellinen kalanviljelymenetelmien kehittäminen ja tutkimus on turvattava myös jatkossa.

Suomen Kalamiesten Keskusliitto - Finlands Fritidsfiskares Centralförbund r.y. antaa lausunnon Lohjan kotiseutututkimuksen ystävät ry:lle, jossa todetaan että:

- Porlan kalanviljelylaitoksen tuotannon korvaaminen muissa paikoissa on vaikeaa ja osin mahdotontakin.
- Etelä-Suomessa on tarvetta kevätkutuisten kalalajien viljelyyn.

7.6.1996

Lohjan Kotiseutututkimuksen Ystävät ry antaa lausunnon Lohjan kaupungille:

”Porlan alueella olevan varsin huomattava ja monipuolinen seudullinen merkitys. Sen sekä kulttuurihistorialliset että ympäristölliset arvot on huomattavia, eikä senkaltaista omaperäisistä miltei keskellä Lohjan kaupunkia sijaitsevaa keidasta sovi jättää rappeutumaan. Porlaa voidaan edelleen käyttää kaanviljelyyn ja myös siinä ohessa tutkimus-, opetus- ja virkistystarkoituksiin. Ainutlaatuinen yhtenäinen rantareitti Aurlahdesta Vivamoon on elämyksellinen ja kehittämisen arvoinen. Tämän reitin varrella sijaitseva Porlan alue on yksi Lohjan luonnon kirkkaimmista helmistä.”

5.6.1996

Lohjan Kotiseutututkimuksen Ystävät ry:n kokouksen nimeämä toimikunta esittää Lohjan

(kuntaliitoksen) järjestelytoimikunnalle, että se varaa selvitysten ja suunnitelmien toteuttamiseksi ensi vuodelle tarvittavan määrärahan Lohjan budjettiin ja ryhtyy toimenpiteisiin Porlan kunnostukseen ja kehittämiseen tarvittavan rahoituksen saamiseen valtion työllisyysrahoista ja mahdollisista EU:n rahoituslähteistä. Samalla toimikunta esittää, että Lohjan 70-vuotisjuhlan yhteyteen liitetään Porla-seminaari, jossa on tarkoitus käsitellä Porlan historiaa ja eri tahojen näkemyksiä ja uusia ajatuksia Porlan kehittämisestä.

18.6.1996

(Lohjan kuntaliitoksen) järjestelytoimikunta päättää merkitä Lohjan Kotiseutututkimuksen Ystävät ry:n toimittaman Porla-toimikunnan esityksen tiedoksi sekä toimittaa sen edelleen ympäristöjaostolle huomioonotettavaksi yhtenä mahdollisuutena talousarvion ja taloussuunnitelman sekä niihin sisältyvän kaavoitusohjelman laatimisen yhteydessä.

1996

Kasvillisuusselvitys

SYYSKUU 1996

Porlan kalanviljelyaltaiden vesikasvillisuuskartoitus-seuranta-tutkimus.

18.9.1996

"Porla-työryhmän" kokous. Läsnä: Pentti Järvinen, Kalevi Erolahti, Eero Ahtela, Pekka Ilmarinen, Risto Murto, Risto Salomaa, Antti Uusitalo ja Ossi Jokinen.

Kokouksessa todetaan mm.:

- Porlan ylösajo on käynnissä kahta reittiä, joita Porla-työryhmä synkromoi toisiinsa: 1.) Porla-työryhmän valmisteleva 7.6.1996 päivätty esitys on luovutettu Lohjan järjestelytoimikunnalle. Päävastaava: Pentti Järvinen. 2.) SAK:n Uudenmaan neuvottelukunnan aloite Uudenmaan läänin kansanedustajien neuvottelukunnalle, MMM:lle ja Uudenmaan liitolle. Käsittelyä on tarpeen pyrkiä kiirehtimään työryhmän toimesta. Päävastaava: Antti Uusitalo, SAK-Vihdin paikallisjärjestö ry:n varapuheenjohtaja.
- Käytiin keskustelu työryhmän hahmottelemasta Porla-kokonaisuudesta. Todettiin, että linjaukset ovat oikeaan osuneita. Kesätauko on edelleen vahvistanut tätä käsitystä. Asiaa viedään eteenpäin linjausten pohjalta: Porlaa tarvitaan paikallisen, Länsi-Uusimaan ja eteläisen Suomen kalatalouden ja vesien hoidon tarpeisiin.
- Porla-asiaa ajetaan eteenpäin tavoitteena toteuttaa mahdollisuuksien mukaan ns. laaja vaihtoehto.
- Seurataan ja edistetään asiaa molempia kohdan 1. kanavia käyttäen.
- Porla-työryhmää täydennetään Vihdin ja Karkkilan edustajilla.
- Pyritään jo nyt saamaan kunnostaminen liikkeelle esim. korjausta kaipaavien rakennusten osalta (työllisyysshanke)

1.1.1997

Lohjan kaupunki ja Lohjan kunta yhdistyivät.

13.3.1997

Ympäristölautakunta.

"Porlan alueen asemakaavan laatiminen on maankäytön suunnittelun kaavoitusohjelmassa v.1997-98.

Lohjan kaupunki on saanut Uudenmaan ympäristökeskukselta Lohjanjärven rantojen suunnittelua varten avustusta 10.000 mk. Ympäristökeskus on hyväksynyt avustuksen käyttämisen Porlan alueen suunnittelua varten. Kaavoitustoimi on neuvotellut Arkkitehtuuritoimisto Jalo Läspän kanssa seuraavanlaisen vaihtoehtotarkastelun suorittamisesta:

1. Perusmateriaali
2. Alueanalyysi
3. Vaihtoehtotarkastelut

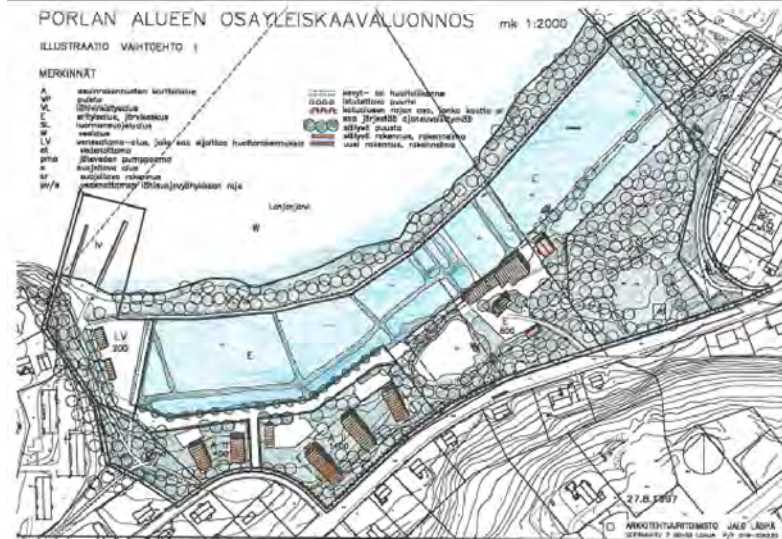
Tarkoituksena on vaihtoehtojen käsittelyn jälkeen ryhtyä laatimaan alueelle asemakaavaa. Ympäristölautakunta merkitsee Porlan alueen suunnittelutilanteen tiedoksi."

ALUEEN SUUNNITTELUN VAIHEITA

27.8.1997 Osayleiskaavaaluonnos ja havainnekuva, 0-vaihtoehto

27.8.1997 Osayleiskaavaaluonnos ja havainnekuva, 1-vaihtoehto

27.8.1997 Osayleiskaavaaluonnos ja havainnekuva, 2-vaihtoehto

16.10.1997

Ympäristölautakunta.

"Porlan alueelle on laadittu kolme vaihtoehtoista kaavaluonnosta.

Kaikissa vaihtoehdossa on seuraavat asiat otettu huomioon:

- ns. Porlan lehto on merkitty suojelualueeksi
- vanhainkodin viereinen puistovaraus on kaikissa samanlainen
- ranta-alue on varattu virkistysalueeksi
- pohjavedenottamon lähisuojavyöhyke on otettu huomioon
- pääosa vesialtaista säilytetään
- kalastusmestarin talo säilytetään

Vaihtoehdot ovat seuraavat:

- 0-vaihtoehto Alue säilyy lähes nykyisenkaltaisena. Alueen kalanviljelystoiminta jatkuu ja alueelle voidaan rakentaa rakennuksia kalanviljelylaitosta tai esim. eräissä suunnitelmissa esille tuotua ns. järvikeskuskusta (tutkimuslaitos) varten.
- 1-vaihtoehto Tässä vaihtoehdossa alueelle on esitetty 0-vaihtoehdossa esitetyn lisäksi asuinrakentamista (rivitalo/pienkerrostalo) alueen lounaisosaan.
- 2- vaihtoehto Tässä vaihtoehdossa alueelle on esitetty 0-vaihtoehdossa esitetyn lisäksi asuinrakentamisen tilalle julkisen rakentamisen korttelialue esim. hotellia tai
- jotain muuta julkista rakentamista varten. Lisäksi on tutkittu Lohjan pmjehtijoiden toiminnan sijoittamista Aurlahden venekeskuksen yhteyteen tai alueen länsiosaan osittain täytettävän altaan päälle.

Ympäristölautakunta esittää kaupunginhallitukselle Porlan alueen suunnittelun jatkamista 2-vaihtoehdon perusteella siten, että alueelle laaditaan uusi asemakaava. Lohjan purjehtijoiden toiminnan sijoittaminen tapahtuu yhteistyössä purjehtijoiden ja muiden veneilyseurojen kanssa kaavoituksen yhteydessä.

Ympäristölautakunta päätti siirtää asian käsittelyyn."

13.11.1997

Ympäristölautakunta.

"Ympäristölautakunta esittää kaupunginhallitukselle Porlan alueen suunnittelun jatkamista 2-vaihtoehdon mukaisesti. 2-vaihtoehtoa kehitetään kuitenkin siten, että eteläosan rakentamistehokkuutta pienennetään. Alueelle laaditaan uusi asemakaava. Lohjan purjehtijoiden toiminnan sijoittaminen tapahtuu yhteistyössä purjehtijoiden ja muiden veneilyseurojen kanssa kaavoituksen yhteydessä.

Ympäristölautakunta kiinnittää kaupunginhallituksen huomiota siihen, että kaupunginhallitus ryhtyisi toimenpiteisiin kala-altaiden käyttöönottamiseksi ja kalastusmestarin asuinrakennuksen peruskorjaamiseksi."

15.12.1997

"Kaupunginhallitus päättää, että Porlan alueen suunnittelua jatketaan 2-vaihtoehdon mukaisesti. Alueelle laaditaan uusi asemakaava. Lohjan purjehtijoiden toiminnan sijoittaminen tapahtuu yhteistyössä purjehtijoiden ja muiden veneilyseurojen kanssa kaavoituksen yhteydessä.

Lisäksi kaupunginhallitus lähettää kala-altaiden käyttöönoton ja kalastusmestarin asuinrakennuksen peruskorjaamisen teknisen keskuksen selvitettäväksi. Kaupunginhallituksen jäsen Teuvo Sarin esitti kaupunginhallituksen jäsen Heikki Karkkusen kannattamana, että 2-vaihtoehtoa kehitetään siten, että eteläosan rakentamistehokkuutta pienennetään.

Avoimena kättennostoäänestyksenä suoritettussa äänestyksessä kaupunginhallituksen esitystä kannattivat jäsenet Eino Alhola, Pirkko Auvinen, Toivo Huhtala, Antero Härmä, Inkeri Kangas, Markku Karppinen, Ritva Peltomaa, Pekka Räsänen, Eira Weckström ja puheenjohtaja Irene Äyräväinen. Jäsen Teuvo Sarinin esitystä kannattivat jäsenet Heikki Karkkunen, Teuvo Sarin ja Pirjo Silvennoinen.

Esittelijän päätösesitys sai kymmenen (10) ja Sarinin esitys sai kolme (3) ääntä. Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän päätösesityksen."

4.6.1998

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta pyysi Lohjan kaupungilta lausuntoa Porlan laitoksen lakkauttamisen vaikutuksista Etelä-Suomen rehevöityneiden vesien kalataloudelliseen tutkimustoimintaan. Erikoistutkija Markku Kaukoranta oli jättänyt valiokunnalle luonteeltaan ”ei-julkinen” -lausunnon, johon sisältyvästä kehittämis ehdotuksista -osasta pyydettiin erityisesti lausumaan.

17.2.1999

Kaupunginvaltuuston seminaarissa kannatettiin laajasti Porlan kehittämistä osayleiskaava-suunnitelman 1-vaihtoehdon mukaisesti. Tämä tarkoitti sekä pienkerrostalojen että hotellin sijoittamista alueelle.

1999-2000

Luonnos asemakaavan muuttamiseksi laadittiin osayleiskaavaluonnoksen pohjalta. Rakennusoikeutta oli aluksi yhteensä 12 800 kerros-m², joka väheni käsittelyn edetessä yht. 9500 kerros-m²:iin. Tästä asuinrakentamisen osuus oli 4300 kerros-m², julkisen rakentamisen (hotelli) 4200 kerros-m², kalanviljelylaitoksen 800 kerros-m² ja yleiseen virkistystoimintaan liittyvän rakentamisen 200 kerros-m².

- Alueen lounaisosassa muurimainen porrastettu asuinkerrostalo (III 1/2 krs). Tämän koillispuolella oli yleisten rakennusten tontti (1/2 II 1/2 krs).
- Kalastusmestarin asuinrakennuksessa oli suojelumerkintä ja sen lähiympäristö lampi-neen olivat vesialuetta ja erityisaluetta tutkimuslaitosta varten.
- Alueen koillisin osa oli luonnonsuojelualuetta.
- Lampialueella oli eriasteisia virkistysaluemerkintöjä.

Asemakaavaluonnosta käsiteltiin ympäristölautakunnassa neljä kertaa syksyn 1999 ja talven 2000 välisenä aikana, ja 6.3.2000 (§84) kaupunginhallitus päätti jättää asian pöydälle ja palata siihen paikan päällä tehtävän katselmuksen jälkeen.

19.08.1999

Ympäristölautakunta.

”Yleistä

Porlan alueella on tällä hetkellä voimassa arkkitehti Birger Brunilan v. 1947 laatima asemakaavajoka vahvistettiin v. 1948. Porla oli vain pieni osa silloisesta asemakaavasta, joka käsitti suurimmat osat Anttilan, Ahtsalmen, Myllylammen sekä Neitsytliiman kaupunginosia. Porlan alue on kaavoitettu kalanviljelytarkoitukseen ja sellaisena se on myös toiminut n. viisikymmentä vuotta.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 25.8.1994 § 106 ranta-alueiden yleissuunnitelman käsittelyn yhteydessä seuraavat Porlan aluetta koskevat tavoitteet:

- Mikäli alueen vuokraaja Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos ei osoita alueen peruskorjaukseen ja toimirman kehittämiseen resursseja vuoden 1994 aikana, tulee kaupunginhallituksen ryhtyä toimenpiteisiin vuokrasopimuksen irtisanomiseksi.
- Mikäli Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen toiminta alueella päättyy, alue suurmitetaan asunto-, matkailu-, ja vapaa-ajan käyttöön.
- Mikäli alueen käyttö tutkimuskäyttöön jatkuu, rantavyöhykkeen virkistyskäyttöä pyritään tehostamaan ja monipuolistamaan. Vuokra-alueeseen kuulumaton osa Ojamonkadun varrella käytetään asuntorakentamiseen.

Vuoden 1995 alussa valmistuneessa Lohjan kaupungin ja kunnan yhteisesti teettämässä Lohjan maankäytön kehityskuvassa Porla sisältyy asumisen kehittämishankkeisiin. Kehityskuvan mukaan Porlaa kehitetään poikkeavana rantapuistikkona, jonka muuttamiselle virkistyskäyttöön luodaan taloudellinen pohja hotelli- ja asuntorakentamisella. Viimeisimmän suunnitelman alueelle, Porlan alueen osayleiskaavaluonnoksen v. 1997, on laatinut arkkitehti Jalo Läspä.

Porlan osayleiskaavaluonnos

Kaupunginvaltuuston seminaarissa 17.2.1999 kannatettiin laajasti Porlan kehittämistä osayleiskaavasuunnitelman 1-vaihtoehtoon mukaisesti. Tämä tarkoittaa sekä pienkerrostalojen että hotellin sijoittumista alueelle. Osayleiskaavaluomoksen pohjalta on laadittu luormos Porlan asemakaavan muuttamiseksi.

Mitoitus

Kaava-alue on n. 8 ha:n kokoinen. Tästä alueestajää kalanviljelytoiminnan käyttöön n.2ha (E-3). Kaavoitettu kerrostalotontti (AK-41) on noin 1,58 ha:n suuruinen. Yleisten rakennusten tontti (Y -9) on ehdotuksessa n. 1,17 ha:n kokoinen. Virkistys- ja suojelualueeksi (VLja SL) yhteenlaskettu pinta-ala on noin 2,5 ha. Asuinrakentamiseen on varattu 4 300 k-m² (e= n. 0,27) ja julkisten rakennusten rakentamiseen 4 200 k-m² (e=n. 0,36). Kerrosalammäärä on vähennetty verrattuna osayleiskaavaan, jossa asuinrakentamiselle ehdotettiin 7 000 k-m² ja hotellille 5 000 k-m².

Ympäristö

Suurin haaste alueen suunnittelulle on ollut suojeluarvojen sovittaminen rakentamisen suhteen:

- Porlan alue on tärkeä maamme kalatalouden ja Lohjan kulttuurihistorian kannalta. Alue tulisi säilyä kalanviljelylaitoksena tms. toiminnassa - vähimmillään altaiden alue on muokattava kaupunkilaisia palvelevaksi luontoalueeksi, kalastusaltaiksi tms. kuitenkin niin ettei suojeluarvoja unohdeta. Kalamestarin asuinrakennus tulee suojella.
- Alueella sijaitsee ainutkertainen valtakunnalliseen lehtojensuojeluohjelmaan sisältyvä kohde. Alueen vesitaloutta ei saa muuttaa.
- Alueella on myös vedenottaman suoja-alue. Pohjaveden suojeluun tulee kiinnittää erityistä huomiota koko kaava-alueella.
- Alueen luonne säilytetään, mm. rantapuusto on tärkeä ympäristön luonteen kannalta.

Tekninen huolto

Porlan uuden kaava-alueen liittäminen Neitsytlinnanjätevesipumppaamoon (kaava-alueen lounaislaidassa) tällä hetkellä ilman pumppaamassa suoritettavia muutostöitä edellyttää rakennusten alinta lattian korkeustasoa +35. Neitsytlinnan jätevesipumppaamo on rakennettu jo v .1974 ja se joudutaan saneeraamaan, todennäköisesti jo v.2001. Saneerauksen yhteydessä voidaan huomioida uusi kaava-alue pumppaamon paikkaa ja korkeusasemaa suunniteltaessa.

Rakentaminen

- Kaavamääräyksiin on pyritty varmistamaan kerrostaloasuntojen suotuisaa suuntausta. Rakennukset tulisi porrastaa ja jokaisella asunnolla tulee olla asuntokohtainen piha tai terassi. Ennen talojen rakentamista tulee luonnollisesti täyttää kolme lammikkoa.
- Hotellirakentamiselle varattu rakennusala kiertyy pienen lammen ympärille. Rakennusala vastaa n. 250 asiakkaalle soveltuvaa hotellia. Maaston korkeuserot mahdollistavat rakennusmassan piilottamisen rinteeseen niin, että alueen vehreä yleisilme säilyy. Hotellin rakennusmassan tulee olla porrastettu niin, että kadunpuoleinen osa on enintään viisikerroksinen ja rannanpuoleinen osa yksikerroksinen. Kadunpuoleinen osa on kuitenkin korkeintaan kaksikerroksinen kadulle päin.
- Hotellilla ja asuinrakennuksilla tulisi olla yhtenäinen yleisilme.

Esittelijän muutettu päätösesitys:

Ympäristölautakunta merkitsee asemakaavan muutosluonnoksen tiedoksi.

Esittelijän muutettu päätösesitys hyväksyttiin”

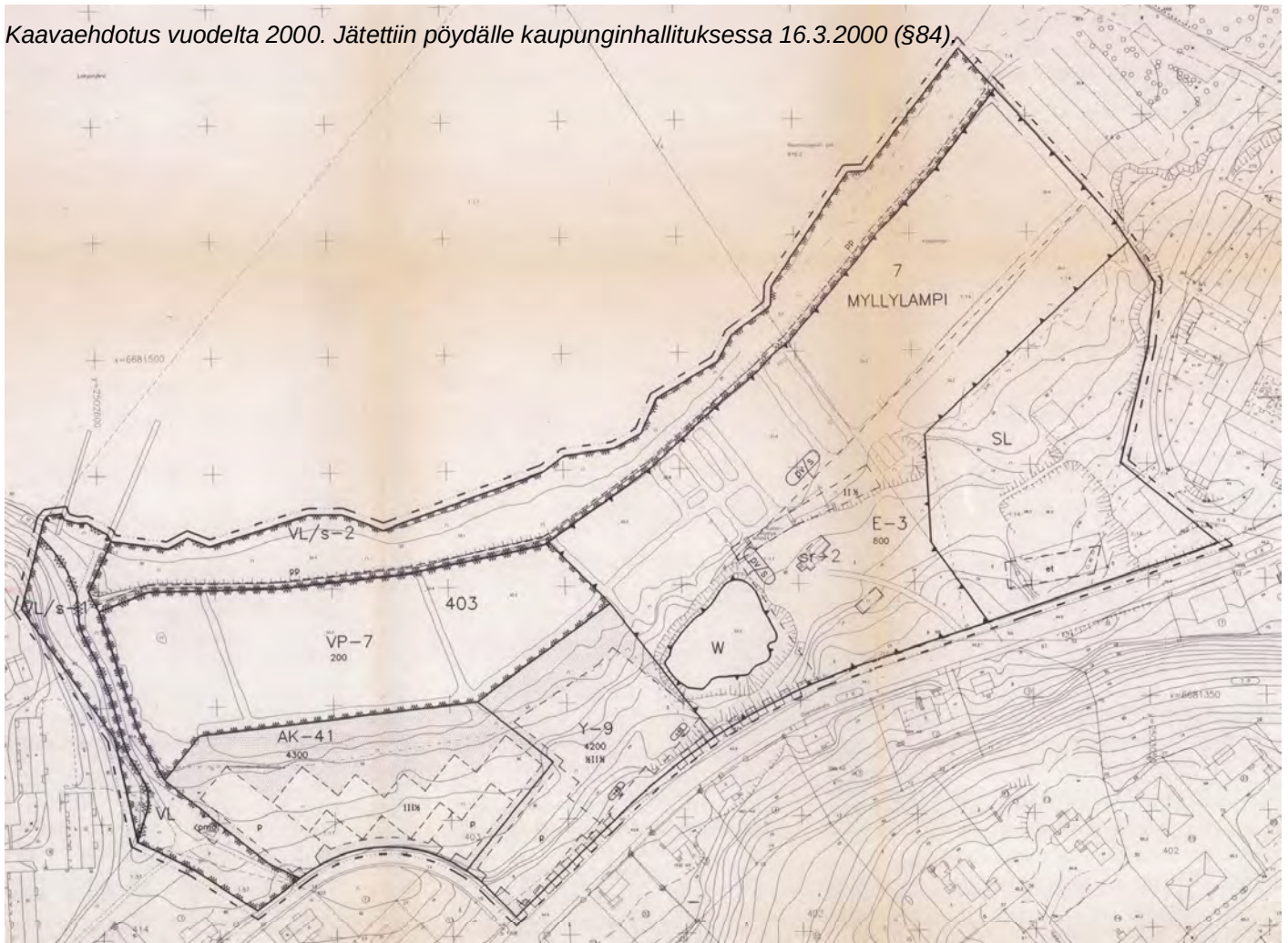
16.9.1999

”Ympäristölautakunnassa käydyn keskustelun aikana todettiin asemakaavaluonnoksen mukaisen hotellirakennuksen rakennusalan liian sitovaksi. Lisäksi ei ole takeita siitä että hotelli toteutuisi juuri kyseiselle paikalle.

Ympäristökeskuksessa on 8.9.1999 muutettu hotellirakennusten korttelialuetta yleisten rakennusten korttelialueeksi, kuitenkin siten, että hotellin rakentaminen on myös mahdollinen. Kyseinen rakennusala on muutettu yksinkertaisemmaksi ja joustavammaksi. Rakennusala tukeutuu Ojamonkatuun ja rajaa täten katutilaa. Yhteys rantaan on myös osoitettu. E-alue

ALUEEN SUUNNITTELUN VAIHEITA

Kaavaehdotus vuodelta 2000. Jätettiin pöydälle kaupunginhallituksessa 16.3.2000 (§84).

ASEMAKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET

AK-41

Kerrostalojen korttelialue

Rakennukset saa kytkeä toisiinsa. Jokaisella asunnolla tulee olla asuintoimiva piha tai terassi/parveke. Rakennuksen julkisivumateriaalin tulee olla vaalea. Rakennuksen seinä on lasia. Maanalaista tiloja ei saa rakentaa. 1 autopaikka on rakennettava 75 kerrosneliötä kohti. Enintään 8 autopaikkaa saa rakentaa riviin. Enintään 8 paikan rivit on erotettava toisistaan pensasetuilla. Rakennettaessa on olemassaoleva puusto pyrittävä säilyttämään.

Y-9

Yleisten rakennusten korttelialue

Alueelle saa myös rakentaa hotellin. Rakennuksen julkisivumateriaalin tulee olla vaalea. 1 ap/100 kerrosneliötä on rakennettava tontille. Enintään 8 autopaikkaa saa rakentaa riviin. Enintään 8 paikan rivit on erotettava toisistaan pensasetuilla.

VP-7

Puisto

Alueelle saa rakentaa yleiseen virkistystoimintaan liittyviä rakennuksia. Alueen hoidon tulee perustua laadittavaan puistosuunnitelmaan.

VL

Lähi-virkistysalue

VL/s=1

Lähi-virkistysalue, jossa alueen luontotyypin ominaispiirteet tulee säilyttää.

VL/s=2

Lähi-virkistysalue, jossa ranta-alueen ominaispiirteet tulee säilyttää.

E-3

Erityisalue, joka varataan tutkimuslaitosta varten.

SL

Luononsuojelualue.

W

Vesialue.

--- 3 m sen kaava-alueen ulkopuolella oleva viiva, jota vahvistaminen koskee.

---+--- Kaupunginosan raja.

--- Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

--- Ohjeellinen tontin raja.

sr-2

Katualueen rajan osa, jonka kohdalla ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.

et

Kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennus, jota ei saa purkea ilman pakottavaa syytä. Purkamisesta on hankittava museon lausunto. Rakennuksessa tehtävien korjaus- ja muutosten tulee olla sellaisia, että rakennuksen kulttuurihistoriallisesti arvokas luonne säilyy.

et Yhdyskuntateknistä huoltaa palveleva alueen osa.

Koko kaava-alue on tärkeällä pohjavesialueella. Alueella ei saa rakentaa laitosta, joka vaarantaa pohjaveden laadun.

Korttelialueilla, jotka sijaitsevat tärkeällä pohjavesialueella, tulee kiinnittää erityistä huomiota pohjavesien suojeluun.

Pysäköinti- ja varastotilat on sijoitettava vettä läpäisemättömällä materiaaleilla. Sade- ja sulamisvedet on alueella johdettava ojjerotuskaivojen kautta viemärisä pinta- ja pohjaveden kannalta turvallisessa paikkaan.

Viemärit on rakennettava tiiviiksi siten, että mitään jätevettä ei pääse maaperään.

Kaikki säiliöt, jotka on tarkoitettu pohjavesien laadulle vaarallisia aineita, on sijoitettava tiiviiseen kateitua suoja-alueeseen. Suoja-allas on sijoitettava joko rakennuksen sisätiloihin tai maan päälle. Alueen tilavuuden tulee olla suurempi kuin varastoitavan nesteen suurin määrä.

Alueella ei saa irrallaan säilyttää tai varastoida nestemäisiä polttoaineita eikä muita pohjavettä likaavia aineita.

Kadut ja tiealueet on päällystettävä vettä läpäisemättömällä materiaaleilla. Niiden sivot ja seikat tarvittavat leikkaukset ja penkereet tulee tiivistää siten, että voidaan estää mahdollisesti maahan pääsevien pohjaveden laadulle vaarallisten aineiden kulumisen pohjaveteen.

Rakentaminen on tehtävä siten, ettei aiheuteta haitallista pohjaveden purkautumista tai haitallisia muutoksia pohjaveden pinnankorkeuteen.

Korttelin on laadittava erillinen sitova tonttijako.

LOHJA 11.8.1999, 8.9.1999, 3.11.1999, 9.2.2000
LOHJAN YMPÄRISTÖKESKUS

Harriet Herim-Kerosuo
kaupunginarkkitehti

Heikki Rouvinen
kaavoitusjohtaja

Pohjakeria on kaavoitusmittaustieteen mukainen.

Erkki Eskola
kiinteistöinsinööri

Kaupunginvaltuusto hyväksynyt

8

tulee n. 0,5 hehtaaria suuremmaksi kuin 19.8.1999 esillä olleessa kaavaluonnoksessa esitettiin. Y -alue (ent. KLR- alue) pienenee vastaavasti n.1400 m² ja AK-41-alue n.1200 m². Muita muutoksia ei ole tehty.

Päätösesitys:

Ympäristölautakunta hyväksyy asemakaavan muutosluonnoksen ja asettaa sen alustavasti nähtäville RakA 154 §:n mukaisesti ja pyytää siitä tarvittavat lausunnot.

Esittelijän muutettu päätösesitys:

Asia jätetään pöydälle.

Päätös:

Esittelijän muutettu päätösesitys hyväksyttiin.

18.11.1999

Lautakunnassa kiinnitettiin 16.9.1999 huomiota rakentamisen määrään ja autopaikkatarpeeseen. Ympäristökeskusta pyydettiin tutkimaan rakentamistehokkuuksia uudelleen. Asemakaavanmuutosluonnosta on muutettu poiketen v. 1997 laaditusta alustavasta osayleiskaavaluonnoksesta.

- Asuinrakennusten kortteli on pienennetty n. 0,4 ha:lla ja suunniteltu siten, että se voidaan jakaa kahdeksi tontiksi. Kortteli on muutettu esityksessä n. 1,58 ha:n suuruiseksi, johon saa rakentaa 4- tai 5-kerroksisia kerrostaloja, yhteensä enintään 4 300 k-m² (2700 k-m² vähemmän kuin 16.9.1999 ehdotettiin).
- Perustamisolosuhteet on otettu paremmin huomioon sijoittamalla rakentaminen ylärinteeseen.
- Pysäköinti on sijoitettu korttelin rajoille. Autopaikkoja on varattu 1/75 k-m² kohti.
- Yleisten rakennusten korttelia on vastaavasti suurennettu ja asemakaavamerkinnot ja -määräykset on väljennetty niin, että sille sopisi mikä tahansa yleisten palvelujen rakennus. Korttelin koko on 1,17 ha ja rakennusoikeus 4200 k-m² (800 k-m² vähemmän kuin 16.9.1999 ehdotettiin). Kortteliin mahtuu noin 44 autopaikkaa mikä vastaa normia 1/100 k-m².
- Koko kaavan rakennusoikeus pienenee aikaisempaan esitettyihin lukuihin nähden 3 500 k-m²:llä. Autopaikkojen määrää on lisätty.

Päätösesitys:

Ympäristölautakunta asettaa kaavanmuutosluonnoksen alustavasti nähtäville RakA 154 §:n mukaisesti ja pyytää siitä tarvittavat lausunnot.

Keskustelu:

Keskustelun kuluessa ympäristölautakunnan varajäsen Raimo Liitsola teki seuraavan muutosehdotuksen asemakaavamääräyksiin:

"Kaavamääräyksissä edellytetään autopaikkojen osalta, että niitä on rakennettava seuraavasti: yksiöt ja kaksiot 1 autopaikka/asunto, 3 huonetta + keittiö 1,5 autopaikkaa/asunto, isommat asunnot 2 autopaikkaa/asunto."

Raimo Liitsolan esitys ei saanut kannatusta.

Päätös:

Esittelijän päätösesitys hyväksyttiin."

7.2.2000

Rakennettavuusselvitys. Insinööritoimisto H. Linna Oy

17.02.2000

"Porlan asemakaavan muutosluonnos on ollut nähtävillä RakA 154§:n mukaisesti 7-20.12.1999. Lausunnot pyydettiin ympäristönsuojelupäälliköltä, museonjohtajalta, terveystalvonnann johtajalta, Uudenmaan liitolta ja Uudenmaan ympäristökeskukselta. Huo-

mautuksen ovatjättäneet Lohjan seudun ympäristöyhdistys ry, Rantakantin asukasyhdistys ry, Tytti ja pekka Hägerström sekä Pekka Ilmarinen. Lyhennelmät lausunnoista ja huomautuksista sekä ehdotus ympäristölautakunnan vastineiksi jaetaan erikseen.

Insinööritoimisto Harri Linnan laatima alueen rakennettavuusselvitys valmistui 4.2.2000. Selvityksen mukaan rakennettavat rakennukset on varauduttava perustamaan paaluille. Korttelin sisäisiä putkilinjoja rakennettaessa tulee varautua paikoin putkikaivannon tuentaan pohjan vahvistukseen. Rakennettaessa lähellä nykyisiä altaita (tai kohdalla) ja alavirnmilla osilla korttelia tulee maarakentamisessa varautua esirakentamiseen. Paikoin pinnassa havaittu, maastollisesti ylemmällä tasolla sijaitseva, kuivakuorikerros tulisi ulkoalueiden suunnittelussa pyrkiä säilyttämään ehjänä. Toisaalta näillä alueilla tulisi välttää paksuja täyttöjä.

Mikäli kellareita suunnitellaan tulee varautua kalliisiin vesitiiviisiin maanalaisiin betonirakenteisiin ja rakentamisessa peruskai vannon tuentaan, koska savikerrokset ovat pehmeitä ja pohjaveden pinnan taso korkealla (+36,41 25.1.2000).

Kaavaan on edellisen takia lisätty määräys, ettei maanalaisia tiloja saa rakentaa. Asuinrakennuksia on siirretty mahdollisimman lähelle Kalkkivuorenkatua.

Kaavaluonnosasiakirjat on nyt muutenkin muutettu lausuntojen, huomautusten ja rakennettavuusselvityksen perusteella. Lisäksi on luotu perusta alueen ottamiselle paremmin virkistyskäyttöön rajaamalla rakennuskorttelit siten, että rantaan muodostuu puistoalue, VP-7. Puisto voisi rakentaa ns. teemapuistoksi (pelejä, leikkejä, kalastusta ..).

Ympäristönsuojelupäällikön lausunnon johdosta on alueen länsilaidan rinteeseen lisätty VUS-1-merkintä: lähivirkistysalue, jossa alueen luontotyyppin ominaispiirteet tulee säilyttää.

Museonjohtajan lausunnon johdosta on kalastusmestarin rakennuksen suojelumerkintä täydennetty.

Uudenmaan liiton, Uudenmaan ympäristökeskuksen sekä Lohjan seudun ympäristöyhdistyksen lausuntojen takia on pohjavesialueella sallittavat toimenpiteet tarkennettu.

Lisäksi on kaavaselostukseen lisätty luku "Asemakaavan vaikutusten arviointi".

Asuinrakennusten korkeus on madallettu 4½:sta 3½:een.

Lisäksi on pieniä teknisluontoisia tarkistuksia tehty.

Päätösesitys:

Ympäristölautakunta esittää Myllylammen kaupunginosan korttelin 403 ja siihen liittyvien erityis- suojelu- ja virkistysalueiden asemakaavan muutosehdotuksen kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi ja asetettavaksi MRA 27 §:n mukaisesti julkisesti nähtäville.

Päätös:

Hyväksyttiin."

6.3.2000

Kaupunginhallitus.

"Päätösesitys:

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä Myllylammen kaupunginosan korttelin 403 sekä siihen liittyviä erityis- suojelu- ja virkistysalueita koskevan asemakaavan muutosehdotuksen ja asettaa senjulkisesti nähtäville MRA 27 §:n mukaisesti.

Päätös:

Kaupunginhallitus päätti jättää asian pöydälle ja palata siihen paikan päällä tehtävän katselmuksen jälkeen."

KUULUTUKSET JA VIRAT

LOHJAN KAUPUNKI KUULUTUS

ANTTILAN ja MYLLYLAMMEN kaupunginosien asemakaavojen muutosluonnokset sekä HAAVASLAHDEN rantakaavan muutosluonnos ovat alustavasti RAKA 154 §:n mukaisesti nähtävillä 7.-20.12.1999 Lohjan kaupungin ympäristökeskuksessa (Monkola, 4. kerros, C-käytävä), os. Karstuntie 4, Lohja.

ANTTILAN muutos koskee osaa korttelia 108. Alue sijaitsee Nummentien ja Suurlohjankadun välisellä rinnealueella rajoittuen Nummentien varrella omakotitontteihin, Suomen Adventtikirkkoon ja Äsvällän alueeseen.

MYLLYLAMMEN muutos koskee korttelin 402 tontteja 14 ja 15. Alue sijaitsee Ojamonharjun tien, Selänteenkadun ja Laurinpuiston rajoittamalla alueella.

MYLLYLAMMEN muutos koskee korttelia 403. Alue sijaitsee entisen Porlan kalanviljelylaitoksen alueella rajoittuen Lohjanjärven rantaan ja Ojamonkaatuun.

HAAVASLAHDEN luonnos koskee tiloja Hirvikallio RN:o 1:308, Outamäki RN:o 1:278, Ristakia RN:o 4:5, Pähkinäkallio RN:o 1:307, Outanokka RN:o 1:238, Kärpälamäki RN:o 1:277 ja Palomäki RN:o 4:4. Alueet sijaitsevat Paloniemen kylässä, Outamonjärven rannalla, Karstuntien molemmin puolin.

Luonnoksia koskevat huomautukset on tehtävä kirjallisesti ympäristölautakunnalle osoitettuna nähtävilläoloajan kuluessa, os. PL 71, 08101 Lohja.

Lohjalla 2.12.1999

LOHJAN YMPÄRISTÖKESKUS

9.4.2002

Lohjanjärven suojeluyhdistys ja Lohjan virkistyskalastajat ry. esittävät kaupungille aloitteen Kansallisen kaupunkipuiston perustamisesta kaupungin alueelle. Aloitteessa ehdotetaan, että ”kansallinen kaupunkipuisto,”Lohjan järvipuisto” muodostetaan seuraavasti: puiston ytimenä olisi Porlan ja Aurlahden ranta- ja lehtoalue, mistä puisto jatkuisi Haikarin kautta Liessaaren kaupungin omistamiin osiin, kattaisi (kaupungin omistamat) Ollisaaren, Immoon, Hevossaaren, Kaurasaaren ja Sitoon. Puistoon liitettäisiin myös edellä mainittuun alueeseen rajoittuvat tai niitä ympäröivät Lohjanjärven osat.”

Kansallisen kaupunkipuiston perustamisedellytyksiä on käsitelty laajemminkin kaupungin kaavoituksessa vuosina 2002-2010. Selvitystyön tuloksena päädyttiin vuonna 2004 alustavaan suunnitelmaan Lohjan kansallisesta kaupunkipuistosta, joka käsittäisi Lohjanharjua, Lohjanjärven rantavyöhykettä sekä Lohjanjärven saaria – yhteensä noin 200 hehtaaria maapinta-alaa. Tästä alustavasta suunnitelmasta on aikanaan keskusteltu ympäristöministeriön edustajan kanssa ja todettu esitettyä 200 hehtaaria laajemminkin kokonaisuudessa olevan kansallisen kaupunkipuiston kriteereillä arvioituna haasteita, jotka liittyivät alueen hajanaisuuteen, epäjatkuvuuskohtiin ja erityisesti maanomistusoloihin. Varsinaista hake-musta kansallisen kaupunkipuiston perustamiseksi Lohjan kaupunki ei ministeriön käsitel-täväksi ole päättänyt jättämään.

11.12.2003

Ympäristölautakunnassa käsiteltiin Porlan kaavoitusratkaisun periaatteita. Lautakunnalle esiteltiin luonnosmateriaali, jossa rakentaminen sijoittui Ojamonkadun ja Kalkkivuorenkadun varteen ja painottui lounaisnurkkaan. Lounaisnurkkaa oli tutkittu tarkemmin asuin-kerrostalorakentamisen kohteena. Kantavana kaupunkikuvallisena teemana oli näkymien avaus Ojamonkadun suunnasta Aurlahdelle. Muu alue hahmoteltiin edellisen luonnoksen tavoin virkistys- ja suojelualueiksi. Tavoitteena oli säilyttää lammet osana virkistysalueita ja liittää ranta-alue omaleimaiseksi jatkeeksi Aurlahden kaupunkimaisemalle rantapuis-tolle. Samalla sekä varsinaista rantareittiä kohti Haikaria että poikittaisia kevyen liikenteen yhteyksiä voitaisiin kehittää vastaamaan paremmin tarpeita. Ympäristölautakunta hyväksyi uuden luonnoksen ratkaisuperiaatteet (S342) ja päätti jatkaa luonnoksen työstämistä.

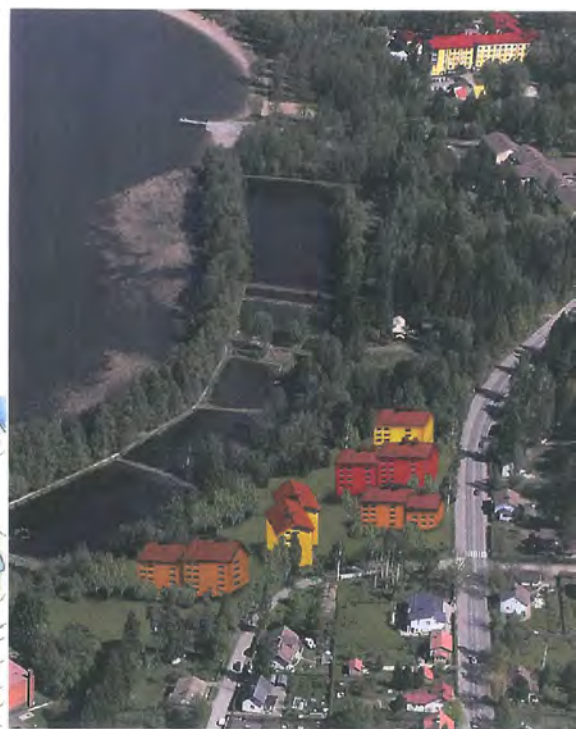
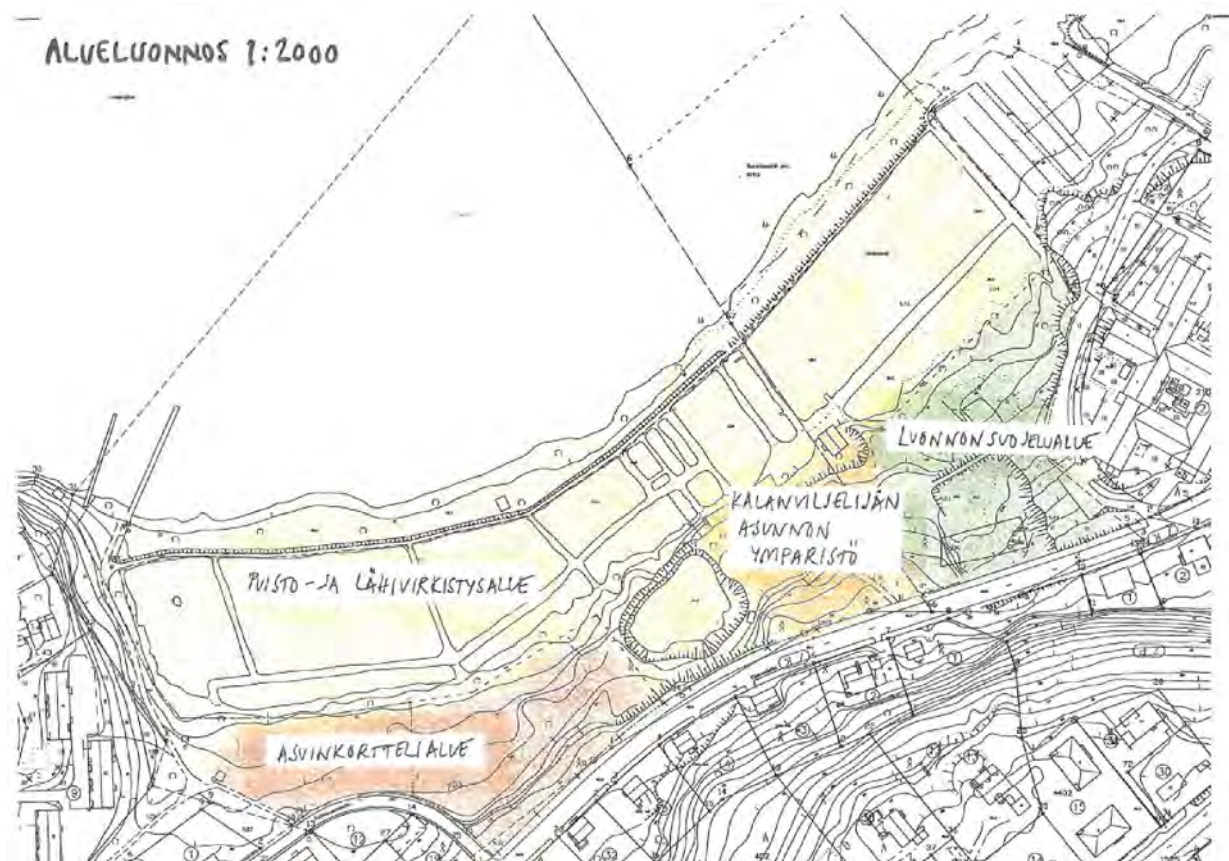
28.9.2004

Kaavoitusseminaari. Syyskuussa 2004 laadittiin Porlan osa-alueille vaihtoehtoja kaavoitus-seminaaria varten. Eri osa-alueiden vaihtoehtoisilla ratkaisukombinaatioilla pyritään hah-mottamaan Porlan asemakaavoituksen tulevan ratkaisumallin mahdollisuuksia. Vaihtoehto-jen kautta voidaan pohtia, minkälaisia mahdollisuuksia Porlan osa-alueiden kehittämisessä voisi olla ja miten eri vaihtoehtoja voidaan yhdistellä. Eri osa-alueiksi hahmoteltiin lam-mikkoalue, lehtojensuojelualue alueen pohjoisosassa, kalastusmestarin asunnon ympä-ristö sekä alueen lounaisnurkka Ojamonkadun ja Kalkkivuorenkadun tuntumassa. Näiden osa-alueiden vaihtoehtoisia ratkaisuja yhdistelemällä voidaan Porlan kaavoitusta pohtia eteenpäin.

- Lammikkoalue: Poriaan johtavaa reitistön kehittäminen lammikoiden tuntumassa. Pohjoisosassa voisi olla luonnonmukaisempi kuin lammikkoalueen eteläosa, koska sen ja Oja-monkadun väliin jää luonnonsuojelualue. Alue jää näin luontaisesti suojaisemmaksi. Lammikoiden eteläosa olisi myös mahdollista toteuttaa rakennetumpana puistona, jol-loin lammikoita voitaisiin muotoilla ja alueelle sijoittaa ilmeeltään keveitä paviljonkimaista puistorakentamista (esim. huvimaja, piknik-pöytäryhmiä, laituri Aurlahdelle tms). Näille voidaan myös halutessa antaa rakennusoikeutta (kuten kaavaluonnoksessa v. 2000). Rantareitin varrelle sijoitettaisiin istuskeluryhmiä. Ympäristörakentamisessa tulisi ottaa alueen arvokas luonto sekä toiminnan ja ympäristörakentamisen historia erityisellä ta-valla huomioon. Läntisimmässä laidassa on asemakaavalla suojeltava pähkinälehto.
- Lehtojensuojelualue koillisosassa: vaihtoehdot eivät mahdollisia. Toimenpiteet teh-dään vireillä olevan hoitosuunnitelman puitteissa.
- Kalamestarin asunnon ympäristö: pihapiirin kehittäminen uudisrakentamisella mah-dollista. Rakennus tulisi pyrkiä säilyttämään. Säilyttämisen edellytys on rakennuksen

ALUEEN SUUNNITTELUN VAIHEITA

Alueluonnos 2004, Ympäristölautakunta 11.12.2003

VIISTOKUVA LUONNOKSESTA

ALUEEN SUUNNITTELUN VAIHEITA

Vuonna 2004 kaavaehdotuksesta annettuja mielipiteitä.

PM
Lohja, 17.3.2004
Markku Kurki & Pekka Ilmarinen

Visioita Porlan alueen kehittämiseksi

Lähtökohdat: Lohjan keskustan kupeessa kohta 90 vuotta sijainnut ja alkuperäisenä säilynyt Porlan kalanviljelylaitoksen alue on nähtävä ainutlaatuisena voimavara ja mahdollisuutena, josta voidaan kehittää alueellinen nähtävyys ja erityistoimintojen keskus.

Porla on koko maattammekin ajatellen aivan poikkeuksellinen kokonaisuus, missä ihmisen muokkaama upea vesiluontoympäristö yhdistyy erikoislaatuiseen kulttuurihistoriaan. Alueen kehittämisessä on lähdettävä näiden erikoispiirteiden säilyttämisestä ja hyödyntämisestä. Tällaisen Porlan arvo tulee vastaisuudessa entisestäänkin kasvamaan.

Riippumatta siitä, toteutuuko ehdotettu kaupunkipuisto tai ei – kysymyksen on kansallisen statuksen saamisesta alueelle – toimii Porlan alue mitä luontevimpana kaupungin keskustassa olevana yhdistäväksi järvi- ja harjualueen välillä. Porla on nykyiselläänkin kaupunkilaisten rakentama elyynä säilynyt ulkoilualue, jossa ihmiset voivat käydä katsellessaan lintuja ja kaloja. Asukkaat ovat useasti tuoneet esiin huolensa Porlan säilymisestä; ainakaan hotelli- ja muut alueelle ehdotetut tehokkaat rakentamiset edellyttävät hankkeet eivät ole saaneet laajempaa kannatusta. Kunnostettuna Porla voi kehittyä kaikkien lohjalaisten todelliseksi luontekohdeksi – olohuoneeksi, jota kolpas esitellä vierailijain.

Kaupunkipuistoesityksessä ideoitua mallia tulee kaupungin joka tapauksessa lähtää kehittämään ja kytkeä siihen myös uusia kohteita: esimerkiksi Villa Haikari, Ojamon rautakaivos jne. Kun katsoo Lohjan matkailusivustoja esiteltyjä nähtävyyksiä, puoltaisi Porla luonnollisesti paikkaansa jo nykyisessään muodossaan, täytyy muistaa, että matkailun alueella ihmiset lisääntyvässä määrin etsivät erityiskohteita, joita ei muualta löydy. Voimakkain kehittyvä, koko pääkaupunkiseutua palveleva järvinätkä tuli saisi Porlasta merkittävän vetovoimapaikan.

Porlan erityispiirteisiin nojautuva **kehittämiskonseptio on järvinuotokeskus**, jossa toimisivat erityisesti Karjaanjoen vesistön kalatalouden tarpeita palveleva kalanviljelylaitos, vesistöjen kunnostukseen erikoistunut osaamiskeskus sekä yleisölle tarkoitettu opastuskeskus akvaario- ja näyttelytoiminnoin. Porlan opastuskeskuksessa esitteläisiin Etelä-Suomen rehevään vesiluontoon ja sen suojeluun liittyviä pysyviä ja vaihtuvia näyttelyjä. Järviskeskus palvelisi myös alueen kouluja ja muita oppilaitoksia sekä tutustumiskohteena että tuottamalla materiaalia näiden tarpeisiin. Professori Heikki Järvelin Porlassa aloittama ja vuosikymmeniä siellä jatkunut Helsingin yliopiston limnologian perustutkimus ja -tutkimus voisi myös liittyä järviskeskuksen toimintoihin. Osaa Lohjan ympäristötoimen palveluista voitaisiin luontevasti keskittää Porlan alueelle rakennettaviin ja kunnostettaviin tiloihin.

Porlan perimästä kalanviljelylaitosta voidaan kehittää erityisesti Karjaanjoen vesistöalueen taimenkantojen emokalaston perustamis- ja säilytyspaikkana ja jatkaa välillä keskeytynyttä kehitystyötä luonnon vesissä hyvin menestyvän taimenen "huomiotuokkaan" tuottamiseksi. Porlan luonnonolosuhteista muistuttavat lammikot mahdollistavat tämän. Tälläkin asialla on nyt kova kiire, koska Suomenlahden meritaimenkantojen nykyisillä laitoskannoilla ovat viime vuosina tuottaneet lähes nollatuloksia. Kyseessä ovat laajat velvoitustukset, jotka eivät siis kompensoi näin jättesuorituskykyä aiheuttavia kalatalousvahinkoja. Erityisen ajankohtaisista on juuri nyt Etelä-Suomen paikoitellen säilyneiden heikkojen taimenkantojen elvyttäminen viljelytoimenpiteillä.

Suomenlahden meritaimenkantojenhan on RKTL:n aivan tuoreessa tutkimuksessa todennut olevan jo häviämässä alla!

Porlaa voidaan kehittää vesistöjen tilan parantamiseen ja kunnostukseen keskittyvänä **osaamiskeskusena ja yritysautona**. Keskus suunnittelisi ja toteuttaisi toimeksiantoina sekä virtavesien että järvien kunnostuksiin liittyviä hankkeita. Tuolloin kyseeseen tulisi myös vesistöjen valuma-alueilla tapahtuva suunnittelu ja kunnostaminen (erosion vähentäminen ym.) sekä ilman muuta myös vesistöjen hoidossa tärkeiden ja uhanaisten kalakantojen viljely. Keskukseen voitaisiin keskittää tälläkin hetkellä esimerkiksi Hiidenvedessä meneillään olevan hoitokalastuksen ja muun vesistökuunnoksen menetelmien kehitys- ja tutkimustoimintaa yhteistyössä Helsingin yliopiston, SYKE:n ja RKTL:n kanssa. Hiidenvedellä on juuri valmistunut kunnostussuunnitelma, jonka rahoittamisen yhtenä osapuolena on juuri Lohja. Keskuksesta voitaisiin myös tilata ostopalveluna esimerkiksi järvien hoitokalastusnuottauksia.

Vesistöjen kokonaisvaltaiseen seurantaan, suunnitteluun ja kunnostamiseen Suomea valvottaa erityisesti EU:n vesipolitiikan puiteohjelma. Asia on myös juuri nyt hyvin ajankohtainen, koska MMM:ssä on valmistumassa maaliskuun lopussa kalataloudellisten kunnostusten kehittämistyöryhmän muistio. SYKE on puolestaan juuri saamassa valmiiksi hankkeen, jossa uusitaan ja modernisoidaan pahasti vanhentunut järvien kunnostusopas.

Toimenpide-ehdotuksemme: Porlan alueen kaavoituksessa lähdetään edellä esitetystä konseptista, eli hylätään muut, kuin juuri tätä tukevat hankkeet. Alueelle kaavoitetaan vain Porlan järviskeskuksen kehittämiseen liittyviä rakentamisia ja toimintoja. Rakentamisen tarvitsema rahoituspohja voisi perustua Lohjan kaupungin, mahdollisesti ympäristö kuntien ja yksityisten tahojen muodostamaan konsortioon. EU:n rahoitusta (KOR) on saatavissa Porlan kalanviljelylaitoksen kalan- ja ravunviljelytoiminnassa tarvittaviin investointeihin. Tukea voivat tällöin saada yritykset, yhteisöt, viranomaiset ja elinkeinonharjoittajat. Laitoksen on kuitenkin tätä ennen oltava TE-keskuksen vesiviljelyrekisterissä. Tuen määrä voi olla maksimissaan 40 % kokonaiskustannuksista.

Hyvänä esimerkkinä kunnan tekemästä panostus- ja kehitystyöstä toimii Kotkan rakennettu Märetario. Kotkan kaupunki ei ainoastaan rakentanut kyseistä kohdetta vaan myös rahoittaa Helsingin yliopistoon perustetun Märetarion tiloissa työskentelevän professorin viran. Märetariona on kehittynyt nopeasti Kotkan tärkein turistikohte. Esittämämme konseptin avulla Porla voi kehittyä Lohjan merkittävimmäksi nähtävyydeksi.

PORLAN KEHITTÄMINEN

"Raskaampi" vaihtoehto

Kaiken perustana sama, kuin kevyemmässä vaihtoehdossa, eli Porlan kalanviljelylaitoksen alueen hyödyntäminen säilyttämällä sen omaleimainen ympäristö mahdollisimman hyvin. Alueen arvo on sen lähes satavuotiaiden kalanviljelylammikoiden ja hienon ranta- ja luontoympäristön ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja rakenteiden muodostamassa kokonaisuudessa, joka on säilynyt kaupungin keskustan läheisyydessä ihmeteltävän hyvin. Ojamonkadun kaakkoispuolella oleva vanha, tiheä metsäpuisto muodostaa ikään kuin esiripan, joka eristää alueen hyvin ympäröivästä maailmasta, kohtalaisesti jopa liikenteen melulta.

Tehokkaamman järviskeskusvaihtoehdon erot kevyempään ovat siinä, että nykyisen vanhan hautamon (joka tässäkin vaihtoehdossa kunnostetaan toimivaksi kalanviljelymuseolaitokseksi) yhteyteen rakennetaan jatko-osa järviskeskuksen tarvitsemia toimintoja varten (A, ks. kartta). Hautamon louhaispuolelle, ns. Pihalammin ja alapuolisen lammikkoalueen väliin rakennetaan Lohjanjärven ja muun eteläisen Suomen järvelästä esittelevä akvaariorakennus siten, että rakennuksen Pihalammin puoleinen seinä on osittain lasista, jonka läpi aukeaa vedenalainen näkymä pihalamminkoon (B) (Ks. Lohjan ja RKTL:n suunnitelmat). Hautamon uusi osa ja akvaariorakennus suunnitellaan ja rakennetaan vanhan hautamon korkuisina, siten että niiden katto muodostaa Porlan pihan tasolla olevan nurmipaallisteen pistorin. Näin ei muuteta alueen yleisilmettä mitään suunnalta.

Alueen kaavoituksessa luovutaan kokonaan suunnitellusta kerrustorakentamisesta Ojamonkadun ja Porlan väliselle alueelle. Mieluiten alue jätetään luonnontilaiseksi puistometsäksi; tällaisena sen arvo tulee vuosien myötä entisestään kasvamaan. Mutta jos kehittyvä järviskeskus (tai esimerkiksi alueelle mahdollisesti järviskeskuksen yhteyteen sijoittuvat toiminnot (esim. Lohjan ympäristötoimi) vaativat suurempaa lisärakentamista, on se mahdollista aivan Ojamonkadun ja Kalkkivuorenkadun risteyskohdalla (C) siten, että Porlaa suojaava metsä säilyy mahdollisimman ehjänä. Porlan nykyinen rakennuskanta kunnostettuna ja osin laajennettuna ja tarvittaessa korvaamalla Porlan pihapiirissä sijaitseva liiterirakennus (D) tyylillä sopivalla uudisrakennuksella antanee ainakin alkuvaiheessa riittävät puitteet järviskeskustoiminnan kehittämiselle.

On tärkeää, että kaikki mahdollinen rakentaminen ja alueelle sijoitettavat toiminnot liittyvät ja tukevat Porlan alueen kehittämistä järvinuotokeskuksena.

Lohjanjärven suojeluyhdistys ry.

Lohjan kaupunki
Kaupunginhallitus

Porlan alueen kaavoitus

Lohjanjärven suojeluyhdistys ry:n ja Lohjan Virkistyskalastajat ry:n 9.4.2002 päivätyssä yhteisessä aloitteessa kaupunkipuiston perustamiseksi kattamaan Aurlahden ranta-alueita ja kaupungin edustan saaret todetaan mm.:

"Puiston lähinnä kaupungin keskustaa oleva osa, Porlan kalanviljelylaitoksen alue, toimisi puiston opastus- ja informaatiokeskuksena. Alue sinänsä on todellinen helmi, luonnon ja ihmistoiminnan muovaama ainutlaatuinen maisemallinen kokonaisuus. Opastuskeskus voitaisiin luontevasti sijoittaa vanhan kalanviljelylaitoksen musealliseksi arvokkaisiin rakennuksiin, joissa voitaisiin esitellä yleisölle eteläisen Suomen järvinuottoa ja sen suojelun ja rehevöityneiden vesien kunnostus-, tutkimus- ja uhanaisten kalakantojen viljelytoimintaa. Porlaan olisi sijoitettavissa myös eteläisen Suomen kalastoa esittelevä akvaario, joka lisäisi alueen matkailullista arvoa. Porlaa kehittämällä siitä voidaan muodostaa koko Etelä-Suomen palveleva monipuolinen ja -toiminen vesistöjen kunnostuksen osaamiskeskus.

Porla muodostaa myös yhteyden Lohjanharjun suuntaan, mikäli puistoon halutaan liittää osia siitä.

Puistosuunnitelmaa tehtäessä voidaan kaavaan tehdä varaus esimerkiksi katualueeseen rajoittuvalle osalle osaamiskeskukseen mahdollisesti tarvittavaa lisärakentamista varten".

Lohjan kaupungin toimesta on nyt kuitenkin käynnistetty suunnittelu, joka tähtää alueen eteläosan rakentamiseen.

Mielistämme alueen osittainkin rakentaminen heikentää Porlan alueen käyttöä virkistysalueena ja puistona ja on myös ristiriidassa kaupunkipuistoa koskevan esityksemme tavoitteiden kanssa.

Esitämme, että kaupunki lopettaa alueen asutusrakentamisen tähtäyksen suunnittelun..

Lohjalla 24.6.2004

Lohjanjärven suojeluyhdistys ry.

Markku Kurki
puheenjohtaja

Lohjan keskuhallinto
Saap. 28.6.2004
Tunnuslaski-paikka:
283/72-102
- Kaupunki S. Kaupunki
- A
- A

käyttö. Toiminnaltaan uudisrakentaminen voisi liittyä esim. hahmoteltuun kansalliseen kaupunkipuistoon (esim. järvi-informaatiokeskus) tai vanhusten palveluasumiin (vieressä vanhainkoti olemassa olevine palveluineen). Vaatii toteuttajatahon.

- Alueen lounaisnurkka: Asuinrakentaminen olisi mahdollista tällä osa-alueella. Asunnoista saisi avattua järvinäkymiä, samoin vastapäisistä olemassa olevista Ojamonkadun itäpuolen ok-taloista. Vaihtoehtona osa-alueen kunnostaminen puistoksi. Kävely-yhteys Ojamonkadulta lammikkoalueelle avaisi samalla pienen näkymän kadulta järvelle.

Kaavoitettavan rakennusoikeuden määrään vaikuttavat maaperän perustettavuus ja pohjaveden korkeustaso, joista ei ole varmuutta nykyisillä tiedoilla. Tiedossa on kuitenkin, että perustukset täytyy varautua paaluttamaan. Pohjaveden pinnan tasot vaihtelevat eri kohdissa maastossa, ja lisätietoa pohjavesiolosuhteista tarvitaankin jatkosuunnittelua varten. Korkeuserot edesauttavat ehdotetun rakennusoikeuden sijoittelussa olemassa olevan rakennuskannan rinnalla, mutta vaikeuttavat autopaikoituksen sijoittelua.

Mahdolliset osa-alueiden rakennusoikeudet: Kalamestarin asunnon ympäristö 3500 m², lounaisnurkan asuinkortteli 10 000 m² ja lammikkopuisto esim. 200 m².

8.9.2008

Lohjan rantaraitti. Ideointia keskustaajaman rantojen kehittämiseksi. Anna Levonmaa, Kaupunkisuunnittelukeskus Lohjan kaupunki.

1.1.2009

Lohjan kaupunkiin liitettiin Sammatin kunta.

ALUEEN SUUNNITTELUN VAIHEITA

Ote suunnitelmasta Lohjan rantaraitti, Ideointia keskustaajaman rantojen kehittämiseksi. Anna Levonmaa 2008

7. Sininen keskustapuisto

7.1 Porlan vesipuisto

Porlan kalanviljelyslaitoksen alueesta voidaan kehittää omaleimaisen maisemansa säilyttävä, tunnettu ja toiminnallinen vesipuisto. Alueen julkista käyttöä voidaan lisätä nykyisestä.

Alueen laajat altaat voidaan suureksi osaksi säilyttää ja kunnostaa. Luonnoksessa altaat on otettu osittain uuteen käyttöön. Alueella on mahdollista kehittää erilaista puistotoimintaa teema-alueen ja oleskelupaikkoineen harventaen umpeenkasvavaa, runsasta kasvillisuutta. Näkymiä voidaan avata järvelle päin välttämällä nykyistä pusikoitunutta ilmettä. Rannalla on intensiivisemmän käytön mahdollisuuksia. Oleskelu- ja istuskelupaikkoja on ehdotettu altaiden oheen ja rantaviivan tuntumaan.

Alueen liikennejärjestelyihin on kiinnitetty erityistä huomiota luonnoksessa. Rannan kävelytietä on tärkeää levittää. Kävely- ja pyöräilytie voidaan sijoittaa alueen eteläosaan sekä paikoitusalue laajentaa tulevaisuuden intensiivisempään käyttöön varautuen. Altaat pengerryksineen vaatii paikoin runsastakin kasvillisuuden raivausta. Osaan pengerryksistä voidaan tehdä kapeita kevyiteitä ja osa jättää harkiten kasv-

Yllä: Ilmakuva nykytilanteesta. Lähde: Lohjan kaupunki

Oik. Luonnos Porlan vesipuistosta 1:2000

LOHJAN RANTARAITTI

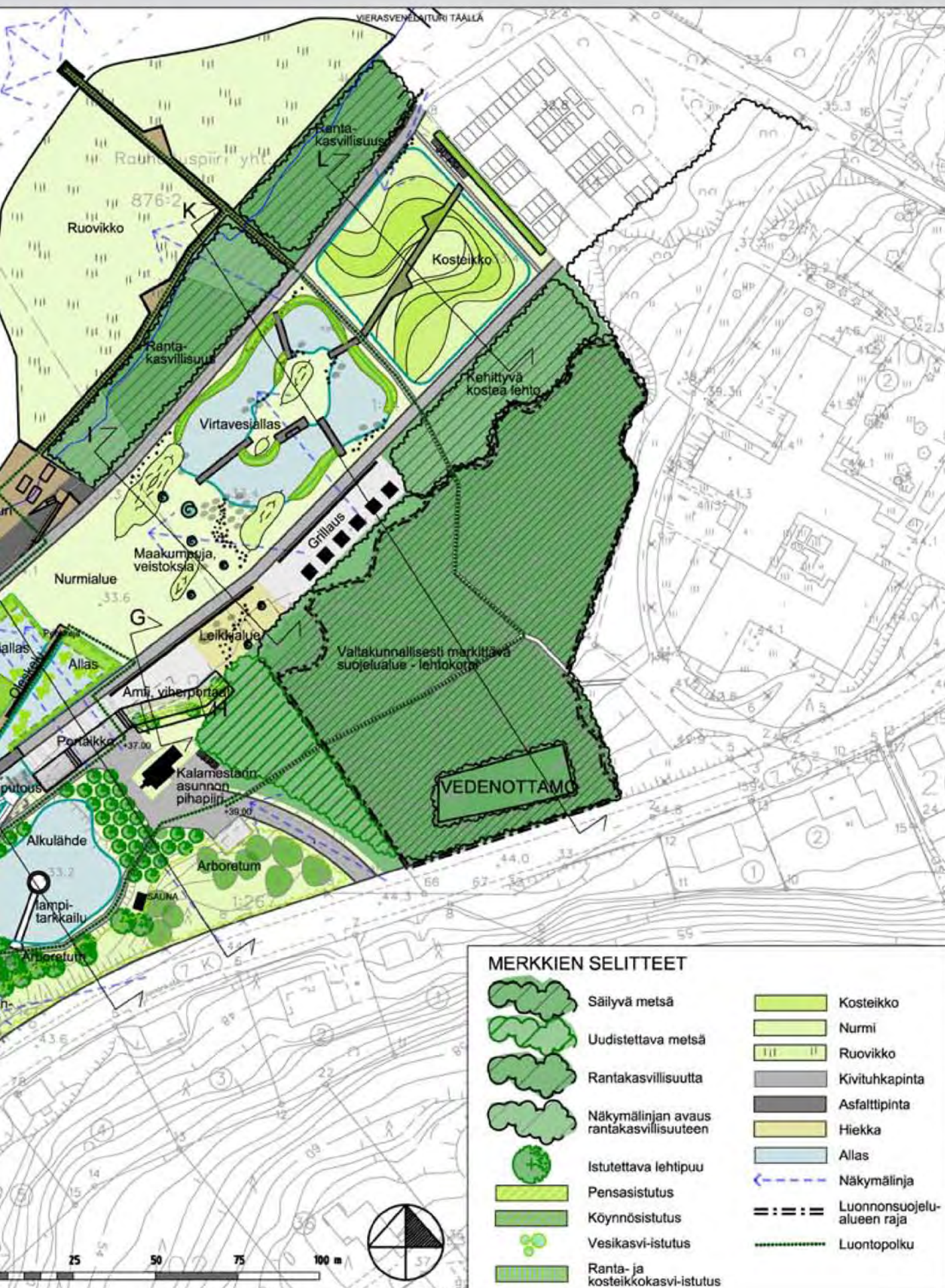
Porlan perhepuiston yleissuunnitelma. © Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö (Luvy) ry 28.1.2010

Suunnitelmapaketti. Porlan perhepuiston yleissuunnitelma 1:1500. Järvikeskus, ajoneuvoliikennenyhteydet sekä pysäköintijärjestelyt ovat rakennusarkkitehti, arkkitehti yo Jari Prittisen suunnittelemia.

ALUEEN SUUNNITTELUN VAIHEITA

PORLAN PERHEPUISTON YLEISSUUNNITELMA

28.1.2010

Porlan perhepuiston yleissuunnitelma. "Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö (Luvy) ry luot-
saa Uudenmaan järvikeskus-hanketta. Esiselvityshanke alkoi 1.11.2008 ja hanke päättyy
31.1.2010. Hankkeen tavoitteena on selvittää mahdollisuudet luoda alueelle vesi- ja ympä-
ristöosaamisen ja – palveluiden keskus, joka toimii lähialueen asukkaiden virkistytymisen
ja luontoelämysten keskuksena (perhepuisto), matkailijoita kiinnostavana tutustumis- ja vir-
kistymiskohteena sekä valtakunnallisena ympäristöosaamisen keskittymänä.

Osaamiskeskittymän toteuttaminen alueelle edellyttää merkittävää uutta rakentamista.
Alueelle on tehty suunnitelma kalanviljelystä ja luonnonravintolammikoiden käytöstä, joka
toimii tämän työn pohjana. Osaamiskeskittymään tarvittava uudisrakennuksen arkkitehtuu-
risuunnittelu on tekeillä diplomityönä. Sen rakennus- ja liikennesuunnitelmat on otettu osak-
si perhepuiston suunnitelmaa.

Järvikeskuksen rakennussuunnittelun yhteydessä on tutkittu myös asuntorakentamista
alueelle. Yleissuunnitelma perustuu kuitenkin siihen lähtökohtaan, että alue halutaan säilyt-
tää kokonaisuudessaan järvikeskusperhepuisto –toiminnassa.

Asuinrakentamisen mahdollisuus on huomioitu mm. jättämällä asuinrakentamiselle mah-
dollinen alue erityistoimintojen ulkopuolelle hoidetuksi lehtometsäksi."

" Rakentamisen myötä alueen maisema tulee muuttumaan merkittävästi. Jos myös asuinra-
kentaminen toteutuu, tulee rinteessä oleva lehtometsä kokonaisuudessaan poistumaan.
Ojamonkadun varressa oleva kasvillisuus joudutaan uudistamaan lähes kokonaan rakenta-
misen myötä. Tilalle kehitetään arboretum, joka esittelee alueen lehtolajistoa. Arboretumin
perustamisessa huomioidaan näkymät Lohjanjärvelle ja järvikeskuksen näkyminen katu-
ympäristössä."

Alueella on pysäköintipaikat järvikeskuksen työntekijöille, perhepuiston kävijöille ja alueella
on myös varauduttu mahdollisen kaakkoiskulman asuinrakentamisen asukaspysäköintiin.
Pysäköinti on sijoitettu allastasanteen länsipäähän. Mitoitus tarkistetaan jatkosuunnittelun
yhteydessä. Mikäli pysäköintitilan tarve on vähäisempi, otetaan loppualue osaksi perhe-
puistoa. Pysäköintialue on rajattu köynnösseinillä ja matalilla pensasaidanteilla, jottei pysä-
köinti näy puistoon"

Havainnekuva. Maakumpu-veistos -alue ja virtavesiallas nurmialueen suunnalta. Porlan perhepuiston
yleissuunnitelma 28.1.2010 © Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö (Luvy) ry 28.1.2010

ALUEEN SUUNNITTELUN VAIHEITA

Porlan perhepuiston yleissuunnitelma 28.1.2010 © Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö (Luvy) ry 28.1.2010

Havainnekuvat. Järvikeskuksen havainnekuvia, tekijä rakennusarkkitehti, arkkitehti yo Jari Prittinen.

Suunnitelmakartat. Hankkeen aikana on tutkittu, kuinka mahdollinen asuinrakentaminen olisi sijoitettavissa alueelle. Alueella pyritään kuitenkin säilyttämään oleva rinnelehtometsä, jonka läpi luontopolku ohjattaisiin. Asuinrakennukset Jari Prittisen suunnittelemia.

Alueelle on suunnitelmassa sijoitettu mm. useita istuskeluryhmiä, katettu grillausalue, useita ulkotulipaikkoja pöytineen ja penkkeineen, mattolaituri sekä nurmialue piknikkiä ja oleskelua varten. Grillausalueen viereen on suunniteltu pieni leikkialue, jonka välineistö on samaa kuin maakumpu- ja veistosalueella. Osan välineistä on ehdotettu olevan suuria puusoittimia.

” Perhepuiston rakentamisen kustannuksiksi, ilman alueelle sijoittuvien uusien rakennusten tai nykyisten rakennusten kunnostuskustannuksia, on arvioitu 3,4 miljoonaa euroa (Infra Ryl hankeosalaskentamenetelmä). Arvio pitää sisällään Kalavesi konsultit Oy:n laatimat kala-altaiden ja rakenteiden kustannusarviot sekä koko pysäköintialueen rakentamisen kustannusarvion. Puistoalueen toteutussuunnittelun ja rakennuttamisen kustannukset ovat arviolta yhteensä 500 000 e.

Kustannukset on lisäksi jaoteltu osa-alueittain:

- Järvikeskuksen ja kalamestarin asunnon pihapiirit 469 000 €
- Portaikko ja vesiputous 467 000 €
- Vesipuutarhat ja kala-altaat 511 000 €
- Virtavesiallas, maakummut ja kosteikko 453 000 €
- Lohjanjärven ranta-alue 362 000 €
- Pysäköinti 325 000 €
- Kalanviljely 183 000 €
- Käytävät 392 000 €
- Lehto 3 500 €
- Metsät 64 000 €”

Työn on laatinut konsulttityönä Studio Terra Oy projektijohtajana maisema-arkkitehti Sarianne Silfverberg. Suunnittelijoina ovat toimineet maisema-arkkitehti Mervi Hokkanen ja suunnitteluhortonomi AMK Anna Ryymin.

Työn on tilannut Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry, josta työtä ovat ohjanneet hankesuunnittelija Sanna Helttunen ja toiminnanjohtaja Jaana Lehtonen, rakennusarkkitehti, arkkitehti yo Jari Prittinen, Lohjan kaupunginarkkitehti Katariina Haigh sekä hankkeen hankeryhmä.

1.1.2013

Lohjan kaupunkiin liitettiin Nummi-Pusulan ja Karjalohjan kunnat.

27.8.2013

Kaupunkisuunnittelulautakunta päättää varata Porlan alueen Lemminkäinen Talo Oy:lle suunnittelua varten 31.12.2015 saakka seuraavin ehdoin:

Suunnitteluvaiheen sekä asemakaavan muutoksen laatimiskustannukset tulevat varauksen haltijan kustannettaviksi. Asemakaavoituksen edellyttämät riittävät selvitykset, lausuntojen hankkiminen ja vaihtoehtojen tutkimiset sekä muut kaavaprosessiin liittyvät toimenpiteet tehdään suunnitteluvarauksen haltijan kustannuksella. Lemminkäinen tekee suunnitteluvarauksen edellyttämän suunnittelun ja selvitystyön omalla kustannuksellaan ja riskillään. Kaupungille ei aiheudu niistä mitään korvausvelvoitetta.

Asemakaavan tultua lainvoimaiseksi Lemminkäinen ostaa kaupungilta asuinrakennusoikeuden sekä hotellin sisältävän Järvipalvelukeskuksen rakennusoikeuden ja edellä mainittuihin toimintoihin tarvittavat aluevaraukset vähintään ennalta arvioitettavalla markkinahinnalla. Allaspuisto jää kaupungin haltuun ja se ja mahdollisesti myös alueella sijaitsevat rakennukset voidaan kunnostaa esim. asuin- ja toimitila-rakennusoikeudesta saatavilla tuloilla myöhemmin tehtäviin päätöksiin pohjautuen.

Alueelle sijoittuvan, hotellin sisältävän Järvipalvelukeskuksen kehittämisessä toimivat Lohjan kaupunki ja Lemminkäinen kumppaneina, siten että toimitiloille löydetään operaattori(t) ja omistaja(t). Mikäli hotellin sisältävä Järvipalvelukeskus ei toteudu, eli sille ei Lemminkäiselle myönnettävän suunnitteluvarauksen aikana löydetä sijoittajaa ja operaattoria, ei Lemminkäiselle myöskään myydä Porlan alueelta asuinrakennusoikeutta.

Mikäli Lemminkäinen ei vuoden 2015 loppuun mennessä ole löytänyt yhdessä Lohjan kaupungin kanssa Porlan alueelle sopivaa kokonaisratkaisua, joka tyydyttää molempia osapuolia ja jonka pohjalta voidaan kaavoitus käynnistää, peruslähtökohdana on, että suunnitteluvarausta ei vuoden 2015 jälkeen edellä mainitulta pohjalta jatketa.

24.9.2013

Kaupunkisuunnittelulautakunta päättää asettaa keskuudestaan ohjausryhmään jäsenet, joiden tehtävänä on ohjata Lemminkäinen Talo Oy:lle myönnetyllä suunnitteluvarausalueella tapahtuvaa Porlan alueen suunnittelua: Lassi Huhtala, Ilkka Lähteenmäki, Leena Levonperä, Jari Åström, Piritta Poikonen ja Rolf Oinonen; sekä nimetä ohjausryhmän viranhaltijajäseniksi ympäristöjohtaja Pekka Puistosalon ja kaavoituspäällikkö Leena Iso-Markun; sekä valtuuttaa ohjausryhmän kutsumaan jäsenekseen Lemminkäinen Talo Oy:n taholta johtaja Sami Someron ja valtuuttaa ohjausryhmän tarvittaessa kutsumaan kokouksiinsa tarpeellisen määrän asiantuntijoita läsnäolo- ja puheoikeudella Ohjausryhmän sihteeriksi valitaan hallintopäällikkö Päivi Ahvenainen.

Porlan alueen suunnittelun ohjausryhmä kokoontuu: 22.10.2013, 4.12.2013, 14.2.2014, 28.3.2014, 25.9.2014, 4.11.2014, 4.3.2015 ja 1.4.2015

25.02.2014

Kaupunkisuunnittelulautakunta keskustelee Porlan alueen suunnittelun lähtökohdista.

9.1.2014

Apulaisoikeuskansleri Mikko Puumalainen pyytää kaupunginhallitusta hankkimaan kantelun tutkimiseksi tarpeellisen selvityksen ja antamaan lausuntonsa Markku Kaukorannan kantelun johdosta. Kaukoranta arvostelee kaupungin menettelyä Porlan alueen kaavoituksessa ja alueelle myönnettyä suunnitteluvarausta. Lisäksi kantelija katsoo, että päätöksentekoon on osallistunut esteellinen henkilö.

17.3.2014

Kaupunginhallitus esittää lausuntonaan kantelusta oikeuskanslerille seuraavaa:

"Jesper Lindgrenin osallistuminen päätöksentekoon

Lemminkäinen Talo Oy:n edustaja Jesper Lindgren esitteli työnantajansa ajatusta Porlan alueen kehittämisestä kaavoituspäällikkö Leena Iso-Markulle ja ympäristöjohtaja Pekka Puistosalolle. 13.5.2013. Lemminkäinen Talo Oy:n ajatuksena oli rakentaa Porlan alueen Aurlahden puoleiseen laitaan hotelli, alueen toiseen laitaan asuntoja ja alueen keskiosaa jäisi kaupungin haltuun ns. allaspuistoksi, jonka kaupunki voisi kunnostaa haluamallaan tavalla. Lemminkäinen halusi hakea suunnitteluvarausta Porlan alueelle.

Kaupungin kannalta ajatus vaikutti alustavasti kiinnostavalta, ja tapaamisessa sovittiin, että asia otetaan esille seuraavassa viranhaltijoiden elinkeinoryhmässä. Elinkeinoryhmässä asiasta keskusteltiin viranhaltijoiden kesken 17.5.2013 ja sovittiin, että pyydetään Lemminkäisen edustaja esittelemään ajatusta seuraavaan elinkeinoryhmään, 14.6.2013.

14.6.2013 Jesper Lindgren esitteli Lemminkäisen alustavaa suunnitelmaa elinkeinoryhmässä. Viranhaltijoiden palaute oli myönteinen, ja sovittiin, että ympäristötoimi vie asiaa eteenpäin normaalin päätöksentekoprosessinsa puitteissa kaupunkisuunnittelulautakunnan suuntaan.

24.6.2013 järjestettiin keskustelutilaisuus, jossa Lemminkäisen edustajat, johtaja Sami Somero ja kiinteistökehitysjohtaja Jesper Lindgren esittelivät Lemminkäisen suunnitelmia Porlan osalta kaupungin edustajille, kaupunkisuunnittelulautakunnan puheenjohtajalle Ilkka Lähteenmäelle, lautakunnan varapuheenjohtajalle Piritta Poikoselle, kaavoituspäällikkö Leena Iso-Markulle ja ympäristöjohtaja Pekka Puistosalolle ja tapaamiseen myös mukaan kutsutulle kalastusmestari Pekka Ilmariselle. Tapaamisen yhteydessä Pekka Ilmarinen toi esille Porlan alueelle suunniteltuja muita vaihtoehtoisia suunnitelmia.

Lemminkäisen suunnitelmista tullut palaute oli sen verran myönteinen, että sovittiin että tuodaan asia kesälomien jälkeen kaupunkisuunnittelulautakunnalle tiedoksi lautakunnan

järjestämän Maankäytön kehityskuva ja ranta-alueiden kehittäminen -seminaarin yhteydessä 20.8.2013.

Kyseisen seminaarin yhteydessä Lemminkäisen edustaja Jesper Lindgren kävi paikalla esittelemässä Lemminkäisen ajatusta Porlan alueen kehittämisestä, vastasi kysymyksiin ja poistui paikalta ennen lautakunnan asiasta keskenään käynnistämää varsinaista keskustelua. Keskustelun yhteydessä todettiin, että Lemminkäisen suunnitteluvaraus-hakemus tuodaan kaupunkisuunnittelulautakunnan elokuun kokoukseen käsittelemään 27.8.2013.

Lemminkäisen kiinteistökehitysjohtaja Jesper Lindgren oli alun perin Lohjan kaupunkisuunnittelulautakunnan varajäsen, kunnes syyskuussa 2013 pyysi eroa tästä tehtävästään, ja jonka valtuusto hänelle myönsi. Jesper Lindgren ei ole ollut paikalla yhdessäkään Lohjan kaupunkisuunnittelulautakunnan kokouksessa, eikä ole osallistunut Porlan alueen suunnitelmien eikä minkään muidenkaan asioiden viralliseen käsittelyyn lautakunnan jäsenen tai varajäsenen ominaisuudessa.

Toisin kuin kantelija väittää kaupunginvaltuusto ei, myöntäessään eron Jesper Lindgrenille, ottanut kantaa vaalikelpoisuutta tai -kelvottomuutta koskevaan kysymykseen. Vaalikelvottomuutta on tulkittava suppeasta ja se voisi tulla kysymykseen vain merkittävän korkean johtoaseman kohdalla ja silloin, kun liikeyrityksen suhde kuntaan on erityisen kiinteä. Näin ei Lindgrenin kohdalla ole. Kantelijan väite siitä, että suunnittelulupa olisi tämän vuoksi myönnetty lainvastaisesti, ei myöskään pidä paikkaansa.

Porlan alueen poistaminen osayleiskaavasta

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 27.8.2013 kokouksessaan myöntää Lemminkäiselle suunnitteluvarauksen Porlan alueelle. Tämän johdosta ympäristöjohtaja Puistosalo lautakunnan esittelijän roolissa päätti esittää, että Porlan alue on syytä poistaa keskustan osayleiskaavasta ennen sen menemistä lopulliseen luottamushenkilökäsittelyyn. Porlan suunnitteluvarauksen luonne olisi ristiriidassa keskustan osayleiskaavan senhetkisen tilanteen kanssa.

Porlan alue olisi toisena vaihtoehtona voitu säilyttää osayleiskaavassa ns. selvitysalueena, mutta tämä olisi kaavassa ollut niin iso sisällöllinen muutos, että kaava olisi pitänyt asettaa uudelleen nähtäville, mikä olisi hidastuttanut kaavaprosessia ja keskustan muiden alueiden jatkosuunnittelua.

Keskustan osayleiskaavan nopeamman käsittelyn varmistamiseksi päätettiin poistaa Porlan alue lopullisesta, poliittiseen käsittelyyn menneestä kaavaversiosta. Tämän jälkeen keskustan osayleiskaava vietiin ympäristötoimen toimesta kaupungin normaaliin päätöksentekoprosessiin, jossa kaupunkisuunnittelulautakunta päätti asian osalta 22.10.2013 esittää kaupunginhallitukselle, että se edelleen esittäisi keskustan osayleiskaavaa kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi. Kaupunginhallitus ja -valtuusto hyväksyivät osayleiskaavan samalla vahvistaen kaava-alueesta tehdyn Porlan alueen poistamisen. Lautakunnan, kaupunginhallituksen ja valtuuston päätöksenteon yhteydessä on noudatettu normaalia kuntalain mukaista menettelyä esityslistojen julkaisemisesta, kuuluttamisesta ja päätöksistä tiedottamisesta.

Porlan alueen irrottamisesta yleiskaavan vaikutusalueesta ei ole tiedotettu erikseen, vaan muun päätöksenteon yhteydessä. Päätös oli luonteeltaan valmistelua, eikä siihen ollut valitusoikeutta, kuten kantelijakin toteaa.

Ympäristöjohtaja Pekka Puistosalo kutsui kevään 2013 aikana kokoon kokouksen, jossa oli mukana myös teknisen lautakunnan puheenjohtajiston edustus ja teknisen toimen viranhaltijoita, koska teknisellä toimella on vastuu kaupungin puistoalueiden teknisestä toteuttamisesta ja kunnossapidosta.

Ympäristöjohtaja Puistosalo ei olisi voinut eikä hänellä olisi ollut toimivaltakaan Kaukorannan valituksessa esitetyin tavoin koota teknisen toimen viranhaltijoista ryhmää ja antaa heille toimeksi Porlan alueen teknisen kunnostamisen jaksottamista järjestöjen suunnitelman mukaisesti, koska hänellä ei ole siihen toimivaltaa. Teknisen toimen viranhaltijoiden

esimiehenä toimii tekninen johtaja, ei ympäristöjohtaja.

Kantelija mainitsee myös siitä, että Lemminkäinen Talot Oy:n edustaja on mukana seurantaryhmässä, joka valvoo alueen suunnittelua. Seurantaryhmän tarkoituksena on toimia foorumina, jossa välitetään osapuolten toiveita suunnittelijoille. Seurantaryhmä on katsottu tarkoituksenmukaiseksi tiedon ja toiveiden välitystavaksi, ryhmällä ei ole muodollista päätösvaltaa.

Asukkaiden vaikuttamismahdollisuus Porlan alueen kehittämiseen

Lohjan kaupungin asukkailla on hyvät mahdollisuudet vaikuttaa Porlan alueen suunnitteluun parhaillaan käynnissä olevan suunnitteluprosessin yhteydessä. Kaupungissa on ympäristötoimen toimesta käynnistetty sähköinen HARAVA-kysely, jossa kaupunkilaisilta kysytään toiveita Aurlahden ja Porlan ranta-alueiden kehittämiseen liittyen.

Lohjan koululaisille on käynnistetty ideointiprosessi, jossa heiltä pyydetään ideoita nimenomaan Porlan alueen kehittämiseen. Ideoita saa esittää joko Lemminkäisen suunnitteluvarauksen elementteihin pohjautuen tai vapaamuotoisesti omia ehdotuksiaan koko alueen kehittämiseksi. Koululaisten ideat toimitetaan aluetta suunnittelevalle arkkitehtitoimistolle heidän suunnitteluprosessinsa vahvistamiseksi.

Huhtikuussa 2014 Porlan alueen suunnitelmien eri vaihtoehdot on tarkoitus asettaa julkisesti nähtäville kuntalaisten ja sidosryhmien kannanottoja varten. Nähtävillä olon aikana järjestetään myös erillinen yleisötilaisuus. Porlan alueen suunnittelua on tarkoitus jatkaa saatujen palautteiden pohjalta. Esiselvityksen jälkeen on myös tarkoitus käynnistää maankäyttö- ja rakennuslain mukainen asemakaavaprosessi valmistelu- ja kuulemisvaiheineen.

Koska keskeisen osan Porlan alueesta on joka tapauksessa suunniteltu jäävän Lohjan kaupungin omistukseen ja käyttöön, on sille, yhä laajaksi jäävälle alueelle tarkoitus käynnistää erillinen suunnitteluprosessinsa, jossa tuon allaspuiston aluetta voidaan suunnitella kaupunkilaisten toiveiden mukaiseksi.

Jo tässä vaiheessa arkkitehtitoimiston laatimista alustavista Porlan alueen luonnoksista voi päätellä, että vanhoja kala-altaita on alueelle haluttaessa mahdollisuus jättää useampiakin, samoin kuin niiden yhteyteen aluetta kaupunkilaisten virkistystarkoituksiin. Tästä voidaan myöhemmässä vaiheessa laatia tarkempia kunnostussuunnitelmia, joissa voidaan hyödyntää vaikka esimerkiksi myös lohjalaisten järjestöjen taannoin alueesta esittämiä ideasuunnitelmia.

Porlan alueelle voidaan jättää ja kunnostaa sillä olevaa vanhaa rakennuskantaa, tai jos kaupunki joskus siihen päätyy, rakentaa kaupungin omistukseen jäävälle alueelle puistomaisen alueen lisäksi erillinen järvikeskus. Nämä ovat erillisten, mahdollisten tulevien suunnitteluprosessien aikaansaannoksia, ja edellyttävät omat päätöksentekoprosessinsa.

On myös todettava, että Lohjan kaupunki ei - kuten kaupunkisuunnittelulautakunnan suunnitteluvараusta koskevassa päätöksessään todetaan - ole millään tavalla vielä tässä vaiheessa sitoutunut siihen, että se sallisi Lemminkäisen rakentaa Porlan alueelle asuntoja tai hotelleja. Tästä päätetään vasta alueen suunnitteluprosessin edetessä, kun on saatu riittävästi tietoa siitä, millä tavalla alueen asuin- ja hotellirakentamisen aluevarauksista ja toteutuksesta päästään kaupungin ja Lemminkäisen kesken yhteisymmärrykseen.

Porlan aluetta koskee Lohjan taajamaosayleiskaava, jossa alue on osa keskustatoimintojen aluetta (C1). Taajamaosayleiskaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 17.4.2013, mutta se ei ole valitusten vuoksi lainvoimainen. Keskustan osayleiskaava on Porlan kohdalta hyväksytty ehdotusvaiheeseen saakka, mutta sitä ei viety kaupunginvaltuustoon hyväksyttäväksi. Tarvittaessa osayleiskaavaprosessia on tältä osin mahdollista jatkaa ja sen sisältöä päivittää. MRL 35 §:n mukaan yleiskaava on mahdollista laatia vaiheittain tai osa-alueittain. MRL 36 §:n mukainen yleiskaavan laatimistarve ei ole ehdoton velvollisuus vaan yleiskaava laaditaan, mikäli se on tarpeellista alueiden käytön ohjauksesta riippuvista syistä. Laatimistarpeen arvioimiseen liittyy hyvin paljon kunnallisen itsehallinnon piiriin kuuluvaa harkin-

ALUEEN SUUNNITTELUN VAIHEITA

tavaltaa. Laatumistarpeen harkitseminen kuuluu lähtökohtaisesti kunnalle. (36 §:n tulkinta Ekroos ja Majamaa 2005)

Edellä mainittuun pohjautuen voidaan siis todeta, että Porlan alueen käsittelyssä ja päätöksenteossa ei Lohjan kaupungissa ole toimittu lain tai sen hengen vastaisesti, ja kuntalaisilla on edelleen hyvät mahdollisuudet osallistua Porlan alueen suunnitteluun ja vaikuttaa siihen liittyvään päätöksentekoon.”

6.2.-7.3.2014

Aurlahden ranta-alueen ja Porlan kehittämisestä järjestettiin nettikysely. Tulokseksi saatiin 591 vastausta. Kyselyn tuloksista laadittu kooste on ladattavissa Lohjan kaupungin nettisivuilta: www.lohja.fi/kaavoitus/selvitykset

7.5.2014

Yleisötilaisuus Lohjan lukiolla. Tilaisuudessa kerrottiin pääkohtia nettikyselyn tuloksista sekä suunnitteluvarauksen edistymisestä sekä esiteltiin Lemminkäinen talo Oy:n Serum architects Ltd:llä teettämät maisema-analyysi ja viisi vaihtoehtoista maankäyttöluonnosta.

Lohjan koululaiset olivat ideoineet kevään aikana alueen eri käyttömahdollisuuksia. Serum architects Ltd:n suunnittelijat esittelivät töistä poimittuja ajatuksia, joita voidaan hyödyntää projektissa. Piirustukset ja pienoismallit ovat nähtävillä, joista parhaimmat palkittiin tilaisuudessa.

12.5-23.5.2014

Koululaistöiden näyttely Lohjan vanhusten palvelukeskuksen tiloissa lähelle suunnittelu-alueutta (Ojamonkatu 34, 08100 Lohja). Näyttely on avoinna joka päivä klo 9-18.

12.5-31.5.2014.

Arkkitehtitoimisto Serumin laatimat alustavat maankäyttöluonnokset ("Linja", "Ranta ja metsä", "Rantaleijona", "Nauhat", "Avaus" ja "Kylä") olivat nähtävillä.

ALUEEN SUUNNITTELUN VAIHEITA

LINJA

Säilytettävät altaat sijoittuvat rakennettujen korttelien muodostamaan linjaan, jolloin rantareitin yhteyteen syntyy pitkä ja yhtenäinen nitty/nurmi-alue. Rantavyöhyke aktivoituu sijoittamalla sinne oleskelutaloja ja kunnostamalla ranta uimakelpoiseksi.

Altaiden kaakkoisreunassa sijaitsevaa, vanhaa rantaviivaa seurallera korttelirakennetta jatkui luontaiskylmässä aln suunnittelukalteen koillisosaan asti. Korttelirakenne on muunnellu versioista "Nauhat" koillisosan asuinkorttelien pysäköinti on pihakannen alla.

Hotelli on muiden versioiden tapaan uimarannan läheisyydessä. Kahden siiven välin jäävä sisäpiha, jossa voisi olla esimerkiksi ravintolan ulkoterasi, avautuu länteen kohti ilta-auringkoa ja järvinäkymiä.

RANTA JA METSÄ

Lehtorinne säilyy tässä vaihtoehdossa laajimpana. Metsän siimeksessä on pieni leikkipaikka. Kunnostettavat altaat sijoittuvat alueen keskiosaan. Altaiden reunat huolitellaan ja niiden yhteyteen rakennetaan pieni puutarha paviljonkeineen. Rantaa avataan oleskelulle ja uimiselle. Hotellin edustalla on toimintanurmi- ja nittyalueita.

Asuminen painottuu rantaan. Suunnittelukalteen eteläreunan metsä Ojamonkadun varressa säilyy suurelta osin virkistysalueena. Asuinkorttelien muoto seuraa alueen altaiden rajoja. 3-5-kerroksisten talojen taitteinen katto muoto tekee korttelijulkisivusta vaihtelevaa. Muurin rajaamat pihat ovat hieman rantareitiltä ylempänä. Näin julkisen rantareitin ja asuintalojen yksityisempien pihojen raja on selkeä.

ALUEEN SUUNNITTELUN VAIHEITA

RANTALEIJONA

Puiston perusideana on ottaa aikaiden viemä tila uuteen käyttöön ja avata puisto voimakkaammin Lohjanjärven suuntaan. Aikaiden paikalla on Kalamestarin asunto- / luontokeskukseen tukeutuva opetuspuutarha, viljelypaikka-alue, kukkaniitty sekä pikniikki- / nauttima-alue. Puiston läheisyydessä sijaitsevan puiston puolesta huolimatta avoimena. Länsiosaan rakennetaan järveen liittyvä satama-allas. Rantapuistoa harvennetaan ja rantaan kunnostetaan pieni uimapaikka.

Asuinrakennukset muodostavat tiivistä, järkevää avautuvaa korttelia. Rakennusten korkeus vaihtelee kolmesta viiteen. Rannan suuntaan näkyvät kärjet ovat kolmikerroksisia. Läntisen korttelin sijoittuu pienvenesatama. Veneistaman eteläpäädyssä sijaitsevan pienen aukion läpi kulkee viikitystyyliset. Pysäköinti sijoitetaan kortteleissa pihakannan alle.

Hotelli muodostuu kahdesta silvestä. Niiden välin jää suojaisa piha, jonne voidaan avata ravintolan terassi.

NAUHAT

Puiston lähtökohdaksi on tilanne, jossa nykyisten aikaiden annetaan suojatun ja puistoa kehitetään viikityksellisen korttelipuiston edustalla on kilamainen niittyalue ja leikkipaikka.

Korttelirakenteen perusajatus on luoda yksittäistä pistetaloista ehyt ja kaupunkuvuorollisesti yhtenäinen kokonaisuus sijoittamalla ne vuorotellen korttelin eri reunoille. Samalla rakenne kuitenkin hengittävä ja sen läpi avautuu näkymiä. Pihat rajautuvat julkisesta puistosta matalalla muurilla ja korkeusroilla. Pysäköinti on sijoitettu 2-kerroksiseen pysäköintialueeseen. Kaakkoispuolella korttelien välistä kulkee viikitystyyliset, joka liittyy rantareittiin.

Uimarannan vieressä sijaitseva hotelli koostuu päärakennuksesta ja erillisistä huoneistohotellirakennuksista. Rakennukset rajaavat hotellin piha-alueen, joka rajautuu selkeästi erillisen julkisen rantareitistä.

ALUEEN SUUNNITTELUN VAIHEITA

AVAUS

Puiston lähtökohdaksi on nykyisen tilanteen hyödyntäminen ja olemassa olevien altaiden kunnostaminen. Säilyvien altaiden laajuus ei mahdollista kovin isoja muutoksia, mutta esimerkiksi reitien parannus ja vallien korjaaminen on mahdollista. Altaat ja rehevä kasvillisuus antavat puistolle sen luonteen. Suuri osa altaista säilyi lukuun ottamatta asuntokorttelien edustaa, jossa altaiden tilalla on laaja puistotilaa. Leikkipaikka sijoittuu rakentamisen, niityn ja altaiden liitoskohtaan.

Asuinrakennukset on sijoitettu mahdollisimman tiivistä vanhan rantaviivan ja nykyisen metsän rajan tuntumaan. Pihajärvi ja pysäköintin vuorottelu korttelien sisällä avaa suuresta osasta asunnoista järvinäkymiä. Rakennusten taitteiden katto- ja seinämuoto tekee julkisista vaihtelevia.

Hotelli muodostaa sisäpihan, joka avautuu järvelle ja uuteen venesatamaan. Hotelliin viennä sijaistevien altaiden reunaan sijoittuu kaksi terassoitua huoneistohotelliä.

KYLÄ

Allaspuiston kunnostettavat altaat on kehitetty Kalamestarin aumoon ja alkutalteen lähyyteen. Vähentämällä altaiden määrää puiston rakentamiskustannukset saadaan kohtuullisiksi ja säilyvät altaat voidaan toteuttaa viimeistelyin. Samalla muille puistotoiminnoille jää enemmän tilaa. Puiston koillisosaan voisi sijoittaa esimerkiksi toimintanurmi frisbeegolf-ratona. Altaiden edustalle kunnostetaan pieni uimapaikka. Asuinrakennusten edessä on kapea niitty- tai numialue sekä leikkipaikka.

Asuinrakennusten vapaa sijoittelu avaa näkymiä korttelien läpi, jolloin rakenne hengittää olemassa olevien pientalojen suuntaan. Rakennusten korkeus vaihtelee kolmesta viiteen. Rakennuksia sitoo yhteen matala muuri, joka rajaa pihajärviä julkisesta puistosta. Käyttöön vino harja liittää rakennukset osaksi alueen muihin rakennuksiin, jotka ovat pääasiassa harjakattoisia. Pysäköinti on sijoitettu maantien ja autotallien.

Hotelli muodostuu neljästä yksikerroksisesta rakennuksesta, jotka rajaavat suojaisen sisäpihan. Oheen sijoittuu hotellin yhteydessä toimivia, kolmikerroksisin rakennuksin sijoittuvia chat-huoneistoja.

2.6.2014

Lohjanjärven suojeluyhdistys ja Lohjan virkistyskalastajat ry. esittävät kaupungille uudelleen 9.4.2002 päivätyn aloitteen Kansallisen kaupunkipuiston perustamisesta kaupungin alueelle.

Yleiskaavoittaja Iiris Koivula 8.10.2014: "Lohjanjärven suojeluyhdistys ry:n ja Lohjan virkistyskalastajat ry:n aloitteessaan kansalliseksi kaupunkipuistoksi esittämä alue: Aurlahti, Porla, Haikari, Liessaari sekä saaret Ollisaari, Immoo, Hevossaari, Kaurasaari ja Sitoo on maapinta-alaltaan noin 110 hehtaaria. Valtaosalla alueesta kaupunki on maanomistajana. Aurlahti ja Haikari ovat nykytilassaan vehreitä melko kaupunkimaisia ympäristöjä ja Porla omalaatuinen kalanviljelyn tuottama ympäristö, jolla on rakennushistoriallista, historiallista ja maisemallista arvoa. Aloitteessa mainitut saaret ovat pääosin metsäisiä ja jossain määrin rantojen yksityisen vapaa-ajanasetuksen leimaamia. Liessaarella sijaitsee lisäksi toimintansa lopettaneita graniittilouhoksia - muistomerkkejä Lohjan teollisuushistoriasta.

Kansallinen kaupunkipuisto perustetaan kaupungin hakemuksesta ympäristöministeriön päätöksellä. Kaupunkipuistoon voi kuulua kunnan, valtion, muiden julkisyhteisöjen sekä yksityisten maa- tai rakennuskiinteistöjä. Kansallisen kaupunkipuiston luonnon- ja kulttuuriperinnön säilyttäminen perustuu kaavoihin tai erilaisiin suojelupäätöksiin. Kansalliseen kaupunkipuistoon voidaan osoittaa alueita, jotka maankäyttö- ja rakennuslain mukaisessa kaavassa on osoitettu puistoksi, virkistys- tai suojelualueeksi, arvokkaaksi maisema-alueeksi tai muuhun kansallisen kaupunkipuiston kannalta sopivaan käyttöön. Kansallista kaupunkipuistoa hoidetaan ja kehitetään sen luonnon- ja kulttuuriperinnöllisiä arvoja vaalien ja vahvistaen.

Kansallisille kaupunkipuistolle on asetettu valtakunnan tasolla yhtenäisiä kriteerejä kaupunkipuistoiksi haettavien alueiden sisällön, kaupunkikeskeisyyden, laajuuden ja eheyden sekä ekologisuuden ja jatkuvuuden osalta. Sisällön osalta valtakunnallisessa kriteeristössä todetaan, että kansallisen kaupunkipuiston täytyy sisältää kaupunkiluonnon monimuotoisuuden säilyttämisen kannalta tärkeitä luonnonalueita, kansallisen historian tai kaupungin omien kehitysvaiheiden kannalta merkittäviä kulttuuriympäristöjä rakennuksineen sekä puistoarkkitehtonisesti tai esteettisesti merkittäviä puistoja ja viheralueita. Kaupunkikeskeisyyden kriteerin mukaan kansallisen kaupunkipuiston tulee olla osa kaupunkirakennetta eli alkaa ydinkeskustasta tai heti sen läheisyydestä. Laajuuden ja eheyden kriteerin mukaan kansallisen kaupunkipuiston täytyy olla puisto- ja viherympäristönä riittävän laaja ja häiriötön sekä viher- ja sinirakenteeltaan niin yhtenäinen, että kaupunkipuistoa pitkin on mahdollisuus siirtyä kaupunginosasta toiseen. Ekologisuuden ja jatkuvuuden kriteerissä todetaan tärkeäksi, että alueelle muodostuu lajiston siirtymisen ja vuorovaikutuksen mahdollistavia ekologisia käytäviä ja että alue on jatkuva eli liittyy välittömästi ilman selvää rajaa kaupungin ulkopuolisiin luonnonalueisiin tai sitä ympäröivään maaseutuun.

Aloitteessa esitetty kokonaisuus on kansallisen kaupunkipuiston kriteeristön kautta tarkasteltuna alueena suppea ja sijoittuu merkittävältä osaltaan varsinaisen kaupunkialueen ulkopuolelle saariin, joihin ei ole siltayhteyttä. Kansallisia kaupunkipuistoja koskevan valtakunnallisen sisältökriteerin edellyttämää puistoarkkitehtonisesti tai esteettisesti merkittäviä puistoja ja viheralueita aloitteessa esitettyyn kokonaisuuteen ei mahdollisesti sisälly. Kaupunkisuunnittelun näkökulmasta Lohjalla on lyhyt ja osin sattumanvarainen historia; kaupunkikeskustan alueelle ei juurikaan ole muodostunut kokonaisuuksia, jossa puistoarkkitehtuuri nivoutuisi laajemmin osaksi kaupunkirakenteen akseleita ja olisi osa kaupunkisuunnittelun muovaamaa kulttuuriympäristöä.

Vastaava aloite kansallisen kaupunkipuiston perustamiseksi Lohjan kaupungin alueelle on jätetty vuonna 2002, minkä jälkeen kansallisen kaupunkipuiston perustamisedellytyksiä on käsitelty laajemminkin kaupungin kaavoituksessa vuosina 2002-2010. Selvitystyön tuloksena päädyttiin vuonna 2004 alustavaan suunnitelmaan Lohjan kansallisesta kaupunkipuistosta, joka käsittäisi Lohjanharjua, Lohjanjärven rantavyöhykettä sekä Lohjanjärven saaria – yhteensä noin 200 hehtaaria maapinta-alaa. Tästä alustavasta suunnitelmasta on aikanaan keskusteltu ympäristöministeriön edustajan kanssa ja todettu esitettyä 200 hehtaaria laajemminkin kokonaisuudessa olevan kansallisen kaupunkipuiston kriteereillä arvioituna haasteita, jotka liittyivät alueen hajanaisuuteen, epäjatkuvuuskohtiin ja erityisesti maan-

omistusoloihin. Varsinaista hakemusta kansallisen kaupunkipuiston perustamiseksi Lohjan kaupunki ei ministeriön käsiteltäväksi ole päättänyt jättämään.

Porlan alueeseen kohdistuu 31.12.2015 saakka suunnitteluvaraus, jonka voimassa ollessa kaupunki ei voi käynnistää muita kyseistä aluetta koskevia hankkeita.

Kansallisia kaupunkipuistoja koskevan monimuotoisen kriteeristön tavoitteena on tunnistaa hakijoiden joukosta sellaiset sekä luonnon- että kulttuuriympäristön arvoja käsittävät laajat kokonaisuudet, joilla voidaan katsoa olevan valtakunnallista merkitystä. Lohjalla nauhataajamaa kehystävät, harjun ja Lohjanjärven luonnonolojen muovaamat viher- ja vapaa-alueet luovat toisaalta hyvät lähtökohdat kaupunkilaisten virkistystä palvelevalle ja toimivalle viheraluejärjestelmälle.

Yhteenvedona todettakoon, että kansallisen kaupunkipuiston perustamisedellytyksiä on Lohjalla selvitetty laajemminkin 2000-luvulla, ja selvitystyön tuloksena kaupunki ei ole päättänyt jättämään ministeriölle hakemusta kansallisen kaupunkipuiston perustamiseksi Lohjalle.”

27.10.2014 Kaupunginhallitus päättää merkitä tiedoksi kaupunkisuunnittelulautakunnan selvityksen aloitteen johdosta ja esittää kaupunginvaltuustolle, että se toteaa aloitteen kansallisen kaupunkipuiston perustamisesta loppuun käsitellyksi.

23.10.2014

Birgit aittakumpu: Vetoomus Porlan vanhan kalanviljelylaitoksen alueen säilyttämiseksi Lohjalla. Adressi löytyy osoitteesta: http://www.adressit.com/vetoomus_porlan_vanhan_kalanviljelylaitoksen_alueen_sailyttamisen

” Kohta vuosisadan lähes alkuperäisessä muodossaan säilynyt Porlan vanhan kalanviljelylaitoksen alue on ainutlaatuinen ihmisen ja luonnon muokkaama kokonaisuus. Aivan Lohjan keskustan kyljessä sijaitseva Porla on maisemallisesti vertaansa vailla: sen päärakennus ja sauna sijaitsevat Lohjanharjun alaosalla suurten ikikuusien katveessa. Entiseen rantapenkereeseen rakennetun hautomon katolta aukeava näkymä harjun ja rannan väliselle vesijättömaalle pengerretyn kalanviljelyallasalueen yli järvelle on häkellyttävän eksoottinen ja kaunis. Porlan kalanviljelylaitoksella on poikkeuksellisen rikas kulttuurihistoriallinen menneisyys. Laitos on maamme ainoa keskieurooppalaistyyppinen lampiviljelylaitos ja sen merkitys maamme kalanviljelyn kehittämisessä on ylittämätön. Porla on myös suomalaisen järvitutkimuksen alkukoti ja uranuurtaja.

Porlan alue on nähtävä ainutlaatuisena voimavarana ja mahdollisuutena! Lohjaa on vihdoin alettava kehittää todelliseksi järvikaupungiksi ja Porlasta muodostettava sen historiaa kunnioittaen ja luontoa säästäen vetovoimainen toiminnallinen luontokeskus ja -puisto. Tällaisena sen merkitys lohjalaisten lähivirkistysalueena entisestään kasvaa ja siitä saadaan Lohjalle myös merkittävä, maassamme aivan ainutlaatuinen matkailukohde.

Vaatimuksemme on, että Lohjan keskustan maankäytön suunnittelussa ei sallita alueen uhraamista kerrostaloille, eikä kerrostalorakentamiseen tähtäävää asemakaavaprosessia tule käynnistää! Sen sijaan aluetta on ryhdyttävä kehittämään kestäväällä tavalla alueelliseksi nähtävyydeksi ja virkistyskeitaaksi, jollaisena se parhaiten palvelee nykyisiä ja tulevia sukupolvia ja vesiluonnon suojelua!

Porlan uhraaminen ahneuden alttarille on estettävä!”

Kommentit Birgit Aittakummun adressiin, tilanne 26.5.2015. http://www.adressit.com/vetoomus_porlan_vanhan_kalanviljelylaitoksen_alueen_sailyttamisen

Vieras 23.10.2014 18:34

Ei mitään matkailukohteita, vaan toimiva laitos ja oppia kalanviljelyyn myös tuleville sukupolville.

Vieras 25.10.2014 00:05

Juu kannatan mut en penniäkään maksa!!!

Vieras 25.10.2014 08:28

Syntyperäisenä Lohjalaisena tiedostan miten tärkeätä on säilyttää meidän ”maamerkit” joista Porla on yksi tärkeimmistä! Toivon, että mahdollisemman moni olisi puolesta.

Vieras 27.10.2014 09:04

Historiallista luontokohdetta ei saa hävittää

Vieras 28.10.2014 10:27

Luonnon puolesta ihanampaa paikkaa jolla on myös omanlaisensa historia, saa hakea. Alueen rakentaminen tuhoaa Lohjan erityisyyden ja kauneuden rantakaupunkina lopullisesti, keskusta on jo pilalla, mitä enää jää tuleville sukupolville. Pienimuotoinen (puu) rakentaminen palveluja varten ok.

Vieras 30.10.2014 10:36

Erittäin hyvä ja tärkeä adressi (asia) Lohjan kanalta. On sulaa hulluutta rahan takia tuhota luontoa.

Säästäkää Porla 01.11.2014 20:48

Lohja on suunnittele mattoman rakentamisen ja kaava-arkkitehtuurin keulakuvia sen negatiivisessa mielessä ja Porlan tuhoaminen olisi piste 1:n päällä. Lapsuuden maamerkeistä ei ole juuri mitään jäljellä ja täytyy sanoa että moni uudisrakennus olisi saanut jäädä rakentamatta. Kaunis järvi vailla kaunista rantaa ja kaupunki ilman arvoistaan ilmettä.

Kommentit Birgit Aittakummun adressiin, tilanne 26.5.2015. http://www.adressit.com/vetoomus_porlan_vanhan_kalanviljelylaitoksen_alueen_sailyttamisen

Vieras 23.10.2014 18:34

Ei mitään matkailukohteita, vaan toimiva laitos ja oppia kalanviljelyyn myös tuleville sukupolville.

Vieras 25.10.2014 00:05

Juu kannatan mut en penniäkään maksa!!!

Vieras 25.10.2014 08:28

Syntyperäisenä Lohjalaisena tiedostan miten tärkeätä on säilyttää meidän ”maamerkit” joista Porla on yksi tärkeimmistä! Toivon, että mahdollisemman moni olisi puolesta.

Vieras 27.10.2014 09:04

Historiallista luontokohdetta ei saa hävittää

Vieras 28.10.2014 10:27

Luonnon puolesta ihanampaa paikkaa jolla on myös omanlaisensa historia, saa hakea. Alueen rakentaminen tuhoaa Lohjan erityisyyden ja kauneuden rantakaupunkina lopullisesti, keskusta on jo pilalla, mitä enää jää tuleville sukupolville. Pienimuotoinen (puu) rakentaminen palveluja varten ok.

Vieras 30.10.2014 10:36

Erittäin hyvä ja tärkeä adressi (asia) Lohjan kanalta. On sulaa hulluutta rahan takia tuhota luontoa.

Säästäkää Porla 01.11.2014 20:48

Lohja on suunnittele mattoman rakentamisen ja kaava-arkkitehtuurin keulakuvia sen negatiivisessa mielessä ja Porlan tuhoaminen olisi piste 1:n päällä. Lapsuuden maamerkeistä ei ole juuri mitään jäljellä ja täytyy sanoa että moni uudisrakennus olisi saanut jäädä rakentamatta. Kaunis järvi vailla kaunista rantaa ja kaupunki ilman arvoistaan ilmettä.

Vieras 02.11.2014 15:46

hyvä että Porlan tulevaisuus on nostettu puheeksi. Haluan sen säilyvän mahdollisemman luonnon mukaisena, ilman asuntorakentamista.

Vieras 07.11.2014 17:42

Adressi on hyvä asian saamiseksi tietoisuuteen. Eikö Porlaa voisi jo vihdoin edes vähän HOITAA, sillä olhahan Lohjalla MONIA ns. työttömiä, jotka voisivat edes yhden risun päivässä kerätä kasaan kahvikupposen edestä vai mitä?

Vieras 07.11.2014 19:44

hyvä, olen käynyt paikalla

Arvostakaa edellisten sukupolvien töitä 09.11.2014 17:46

Ei tuhota historiaa

Lohjalla on tuhottu lyhyessä ajassa paljon historiaa. Esimerkkejä: Kalkki-Petterin kotitalo, linja-autoaseman vanha miljö, ravirata, harjasta puhumattakaan. Nyt aiotaan purkaa historiallinen keksitehdas sekä eräs Suomen vanhimmista oppikoulutaloista. Samoin viimeinen keskustaan ulottuva harjun rinne terveyskeskuksen kohdalla aiotaan rakentaa! Jättäkää nyt edes Porla rakentamatta. Sivistystä toivotaan lisää kaupunkisuunnittelulautakuntaan ja valtuustoon.

Vieras 11.11.2014 19:49

Erittäin tärkeä virkistys ja luontokohde aivan kaupungin ytimessä jossa voi kaikki liikkua ja viettää rentoa vapaa-aikaa hyvillä mielin.

Fabu 13 11.11.2014 22:21

Säilytettävä ehdottomasti

Ihmisen kädenjälki ei ole ollut Lohjan seudulla kovinkaan mairittelevaa viime vuosikymmeninä. Ollaan menty sieltä mistä aita on matalin. Halvalla tasapaksua ja harmaata toteutusta, joka on kaukana siitä mistä minä tunnistan vanhan kotikaupunkini. Mikä tekee siitä kauniin ja erityislaatuisen. Tuntuu että kaupunkisuunnittelua ei varsinaisesti edes ole. Tai ainakin tuntuu puuttuvan näkemys, kunnianhimo ja ymmärrys siitä, mikä tekee asuinympäristöstä viihtyisän ja terveen paikan ihmiselle.

Porla on ollut minulle tärkeä henkireikä. Ainutlaatuisen viipale aivan keskustan kainalossa, jonka takia ei ole tarvinut kauemmaksi lähteä rauhoittumaan ja ihastelemaan vesilintujen ja kasvuston ihmeitä. Siellä on viihtynyt monet ihmiset vauvasta vaariin, koska se on ollut paikka, mikä on yhdistänyt monia. Vaikka kasvava kaupunki tarvitsee lisää tilaa ihmisille ja yrityksille, on pidettävä huoli myös ympäristöstä ja yleisestä viihtyisyydestä. Kaupukia ei tule rakentaa umpeen. Myös isommissa kaupungeissa on paljon puistoja ja muita viheralueita, koska on ymmärretty sen tärkeys ihmisten hyvinvoinnissa. Kun nyt on tämänkaltaisen kulttuurihistoriallisesti merkittävä kohde kyseessä, olisi erityisen tärkeää pitää siitä kiinni. Tehdä siitä vaikka matkailuvaltti. Osa isompaa kokonaisuutta, joka olisi meille kaikille yhteistä tilaa.

Tuskin tämänkaltaisia alueita enää tehdään, joten uskon sen arvon vain kohoavan tulevaisuudessa. Ja ne tulevat sukupolvet varmasti arvostavat tämän alueen säilyttämistä.

Kiitos.

polun tallaaia 13.11.2014 10:57

Eikö enää kalanviljelyä harjoiteta vai eikö se kannata? Asiasta tietämättömänä toivon kuitenkin, että alue säilytetään ja lammikot saavat olla kaunistamassa ranta-alueita. Lammikot kyllä kaipaavat ehostusta, mutta ehdottomasti ne pitää säästää kuten muukin ranta-alue kaikille. Alueen kehittämisestähan voisi pitää pienen avoimen kilpailun, jolloin tulisi esille varmasti monia mielenkiintoisia ratkaisuja sen parantamiseksi. Minun mielestäni asuinrakennukset eivät kuulu ranta-alueelle, koska ne ovat kaikkien yhteistä virkistysaluetta.

Että näin!

14.11.2014 12:52

PORLA luonnossuunnitelma-LÄHTÖKOHTA 04.03.2013 tulee nostaa alueen suunnittelun perustaksi.

Ympäristöarvot ja kaupungin kestävä kehittäminen. Päätöksenteossa tulee kunnioittaa paikallista historiaa. Suunnitelma sisältää kaikki tarvittavat toimenpiteet alueen perinteisten historiallisten arvojen kunnostamiseksi ja säilyttämiseksi jälkipolville. Suunnitelmalla turvaamme ympäristöllisesti esteettisen ja monimuotoisen elinpiirin. Valttikortimme matkailulle säilyy ja Lohjasta muodostuu houkutteleva monimuotoinen elin/asuin ympäristö.

Vanhoja historiallisia alueita arvostetaan ja hoidetaan vanhoissa kauniissa rannikko-kaupungeissamme, jotka siksi ovat muodostuneet kiinnostaviksi matkailukohteiksi.

Luontoalueita tulee hoitaa ja vaalia, muodostavathan ne kaupunkilaisille ulkoilu- ja virkistysalueen. Alueella voi tarjota monimuotoisia liikuntapalveluja kaiken ikäisille ja liikuntaesteisille kaupunkilaisille. Kuten tiedämme, puustolla/luonnolla on ihmisille esteettinen hyvin vointiin ja terveyteen vaikuttava virkistävää ominaisuus.

Turvataan ainutkertainen pala perinnemaisemaa ja -ympäristöä.

Näiden teesien pohjalta haluan todeta, että

PORLA luonnossuunnitelma-LÄHTÖKOHTA 4.3.2013. on tällä hetkellä ainoa luonnon monimuotoisuuden arvostava ja toteuttamiskelpoinen.

Harjoittelija 15.11.2014 02:47

Näkökulma alueen käyttöön

Porlan alueella sijaitsee suojeltu rantalehto ja lampi (19. Myllylampi, Ojamo, Porla III RN:o 1:37, Suiva RN:o 1:79, K VII T6 RN:o 1:102, Lill-Ojamo RN:o 1:137, 18.10.1993, luo 271, 1,7 ha, Lohjan kaupunki, rantalehto + lampi). Lohjan kaupunginvaltuuston vuonna 2013 hyväksymässä taajamaosayleiskavassa alue on merkattu SL- luonnonsuojelumer-

kinnällä, mutta samalla suunnittelussa on mahdollisuuksien mukaan otettava huomioon virkistyskäytön tarpeet. Maankäyttö- ja rakennuslaissa merkinässä viitataan pykälään 128 "Maisematyölupa", jonka mukaan alueen muokkaaminen on luvan varaista. Porlan läheisyydessä Aurlahden rantaan on osoitettu VL-1 rantapuisto Lohjan keskustan osayleiskaavassa. Puiston tarkoitus on toimia kaupungin keskustan jatkeena ja keskustaa palvelevana lähi-virkistysalueena.

Oman näkemykseni mukaan rantaviivan tulisi säilyä julkisena tilana varsinkin keskustan läheisyydessä ja myös ekosysteemipalvelujen tulisi olla kaikille lähtökohtaisesti avoimia. Asuntorakentaminen yksityistäisi keskeisellä paikalla sijaitsevan julkisen viheralueen sekä maisemallisesti arvokkaan järvi-seudun. Alueelle kohdistuu painetta toteuttaa hektistä suunnittelua eli toisin sanoen tuoda kaupungille lisää hyvätulaisia veronmaksajia korjaamaan taloustilannetta. Kuntien arvot muuttuvat yhä tavoitteenalaisemmiksi ja tavoitteena on ensisijaisesti tehdä tulosta/ saavuttaa asetettuja tavoitteita, kuten esimerkiksi kasvattaa kunnan verotuloja.

Lohjan kaupungin maisemallisesti tärkeimmät elementit ovat Lohjan harju ja järvisyys, joiden historia ulottuu aina Veiksel-jäätiköitymiseen asti. Porlan kalaviljelylaitoksen historia ulottuu 1900-luvun alkupuolelle. Viljelylaitos ei kuitenkaan ole oikeastaan minkäänlaisessa virkistyskäytössä ja täten sen voisi liittää osaksi rantapuistokokonaisuutta, joka voisi ulottua Liessaareen asti. Virkistysalueiden yksi oleellisimmista laadun mittareista on nimittäin niiden käyttöaste. Alueen suunnittelussa tulisi kuitenkin ottaa huomioon ensisijaisesti luontoarvot, kuten lehtokasvillisuus ja sen arvokas lajisto.

Nykytilassa alue tuntuu hieman puolijulkiselta tilalta, eivätkä lammikossa uiskentelevat yksittäiset monnit houkuta alueelle paikallisia saatika turisteja. Alueesta saisi aikaan eräänlaisen kaupunkikeitaan, mikäli se olisi yhteydessä sekä rannan muuhun viheralueeseen että palveluihin, joiden määrää tulisi lisätä.

Lohja ansaitsee luontoarvoja kunnioittavan rantapuiston, jonka luonne vaihtelee kaupunkipuistosta hiljaiseen rauhoittumiseen sopivaan alueeseen. Puistoa yhdistää rantaraitti, jonka varrelta löytyy kaupungin sykkettä ravintoloiden yms. muodossa, harrastusmahdollisuuksia (vesi)urheilun, veneilyn ja uimarannan muodossa, sekä alkuperäistä kasvisuutta vaaliva puistokokonaisuus.

Vieras 15.11.2014 17:36

Lohjalla pitäisi olla jotain omaleimaista ja tämä järvi-neen olisi yksi mahdollisuus toteuttaa Lohjalle jotain millä se eroittuu muista samankaltaisista paikoista.

Vieras 27.11.2014 19:27

kaupunki puisto porlasta

Paljasjalkainen lohjalainen 06.12.2014 15:46

Lohjan kaupungin toimenkuvaan ei kuulu kalankasvatus tai -jalostus. Kaupungin omistama maa-alue keskellä keskustaa on liian arvokas kalanviljelyyn, mutta puistoksi kaikkien lohjalaisten käyttöön sopii. Jotta valmista saadaan ahtaassa taloustilanteessa, pieni osa (vaikkapa neljännes) alueesta pitää myydä sopivalla rakennusoikeudella ja sillä rahalla tulee loppualueesta kunnostaa Lohjan keskuspuisto - esimerkiksi sellainen kuin Kotkan Sapokka, jota Porlan "suojelijat" niin mielellään käyttävät esimerkkinä.

Näin saadaan jotakin aikaiseksi ja nopeasti, että me kuusikymppisetkin ehdimme vielä nähdä ja kokea. Tähän saakkahan aluetta on kaupungin omistuksessa kehitetty 30 vuotta eikä mitään ole tapahtunut. Alue on edelleen pelkkää rämettä ja häpeäksi Lohjalle.

Vieras 19.02.2015 01:05

Porla on säilytettävä!!!

Jussi - entinen lohjalainen 19.02.2015 01:07

-

Vieras 19.02.2015 01:11

riittää Lohjan keskusta-alueen riistopolitiikka!!! Matkailualue vietiin jo Haikarista!!!! Mitkä ovat Lohjan matkailu- ja majoitusvaltiot???? Lohjalla paljon nähtävää turisteille!!!!

Vieras 22.02.2015 14:51

Realismia tarvitaan, ei yltiöoptimismia

Alueelle on ehdottomasti rakennettava asuntoja ja mahdollisimman tehokkaasti. Saadaan alue johonkin järkevään ja tuottavaan käyttöön. Virkistysalueenakin se palvelisi vain pientä osaa kuntalaisista (lähinnä alueen naapurissa asuvia) eikä tuota kaupungille mitään. Päinvastoin aiheuttaa kuluja. Epärealistisilla suunnitelmilla saada turisteja "Virkistyspäivä Porlassa" -tyylisillä maailmoja syleilevillä hankkeilla ei todellakaan tämän kaupungin kassavajetta paikata.

Vieras 22.02.2015 17:02

Taloja vaan tilalle, ei mitään epätoiveikasta hihhuli-matkailukeskusta!!!

Vieras 24.02.2015 14:53

Ei mitään virkistysaluetta keskelle kaupunkia, vaikka itse asiassa harjullahan on jo hyvät maastot virkistymiseen ja järvin osoittain keskustassa. Kaikkien pitäisi varmaan päästä kävelen ja keskustaan virkistäytymään. Tuntuu ettei mikään riitä näille puistofanaatikoille.

Asuintaloja tai raskasta teollisuutta tilalle, onhan yksikin Mondin melkein keskustassa.

Lohjalainen 2015-03-13 08:13:15

Tuntuu ettei mikään riitä näille talofanaatikoille, kohta varmaan museon maat raivataan ja tuodaan tilalle tuottavaa asutusta? Sääli, jos tällainen erikoisuus lohjalta katoaa. Ompahan taas vähemmän nähtävää sielläkin.

Muuten, harjun maastot ovat sopivia kyllä urheiluun, mutta miten on vesilintujen tarkkailun laita? Vaikka porlassa tosin näkyikin lähinnä sinisorsia ja nokikanoja, niin on siellä mielestäni vähäisten

elinvuosieni aikana ainakin mustakurkku-uikku pesinyt. Mielestäni mahtava paikka lintujen (ja kalojen) tarkkailuun vaikka lasten taikkapa lastenlasten kanssa.

Kyllä sitä maata lohjalla riittää, miksi siis tuhota tämä alue?

18.2.2015

Porlan kaavoitusta käsiteltiin työpalaverissa Uudenmaan Elinkeino-, Liikenne- ja Ympäristökeskuksen kanssa.

Työpalaverin asioita:

Kaavahankkeen lähtökohtien esittely

- Faunatican luontoselvitys rajoittaa rakentamisen alueita
- mitkä ovat vaikutusalueet pistemäisten kohteiden osalta?

Luontoselvityksen sisällön läpikäynti

- rakennusliikkeellä suunnitteluvaraus alueelle, laadittu kaavaa pohjustavaa esisuunnittelua, kaavaprosessi ei ole vielä käynnissä, tarkoitus käynnistää keväällä
- selvityksen sisällön avaus ja alueen kuvaus
- laadittujen idealuonnosten esittely (altaat ja puisto, asuminen, hotelli, pysäköinti)
- rannan nykytilanne; rannassa suosittu reitti, virkistysalue, hyvin saavutettavissa

Asioita joihin toivotaan Elyn tulkintaa etemistavasta

- muutos puistoksi, mitä alueille voi tehdä – mitä kunnostustoimenpiteitä?
- kaupunkilaisten mielipiteet pyritään huomioimaan; rannassa suosittu reitti, virkistysalue, hyvin saavutettavissa
- mikä "laukaisee" luonnonsuojelulain mukaisen heikentämiskiellon ?

Keskustelussa esiinnousseita asioita:

- luontoselvitys on perusteellinen ja kattava
- hyvä vuorovaikutus on tarpeen kaavaprosessin aikana vaikutusten arvioinnissa
- lajisuojelukysymyksistä osa on tiukan suojelun piirissä, ei saa edes heikentää elinympäristöä (mm. täplälampikorento, viitasammakko, liito-orava)
- kyseessä eristyneet lammet, joissa ei ilmeisesti ole kaloja (ei predaatiota)
- altaat em. täplälampikorenon ja viitasammakon elinympäristöjä
- em. lajit eivät elä ns teknisissä altaissa, jolloin altaiden kunnostus voi olla ristiriidassa
- kunnostus ehkä vaiheistettuna, jolloin riittävä määrä (elinymp. ja lajeja) säilyy koko ajan
- tulee pohtia altaiden tavoiteltua tasoa, osa voisi olla sellaisenaan, osa enemmän oleskeluun soveltuviksi
- hyvä laatia hoitosuunnitelma altaiden kunnostamiseksi
- poikkeamismenettely on tarkoin säädelty, ei hyvä tapa tässä tapauksessa. Yleisten edellysten tulee täyttyä; mm. ei muita vaihtoehtoja, yleinen etu, ei heikennä huomattavasti lajien elinympäristöä
- umpeenkasvu voi jatkossa olla lajeille haitaksi (nyt ne altaat joissa ei ole kaloja, ovat viitasammakon ja korenon elinympäristöjä)
- mitkä osat jäävät rakennusten alueiksi ?
- on huomioitava, että viitasammakoiden lisääntymisaika on huhtikuun lopulla, muulloin viitasammakko liikkuu maaympäristössä
- pohjoisimman altaan rooli ? – viereistä aluetta ei saisi näivettää
- lepakot ovat osin rakennuksissa, ja saavat ravintoa osin altaista
- alueella on nytkin vähän kalanviljelyä
- aiempi aktiivinen toiminta edellytti altaiden tyhjentämistä ajoittain
- tarpeen laatia kokonaisuunnitelma, suunnittelulle on vaihtoehtoja
- tulee pohtia, millä kunnostamisen tasolla alkaa tulla haittaa
- yksi allas tulisi jäämään rakennusten alle – ko. osalla ei viitasammakoita
- vuorovaikutukseen selvityksen laatijan kanssa panostetaan
- viherysteys on osayleiskaavassa samassa kohdassa kuin lepakkojen reitti

Yhteenvetona:

- Vaikutusten arvioinnilla on merkittävä rooli kaavahankkeessa.
- Kaavamuutoksesta tullaan järjestämään viranomaisneuvottelu.

14.4.2015

Lohjan ympäristötoimen kaavoitus järjesti osallisille Porla-työpajan. Työpajassa pohdittiin mm. alueella liikkumista, sen valaistusta ja hoitoa, sekä alueen kulttuuri-historian vaalimista, virkistyskäyttöä ja kalankasvatuksen jatkamista. Tilaisuudessa esiteltiin myös Faunatica Oy:n laatima luontoselvitys sekä sen perusteella laadittuja uusia alustavia luonnoksia.

Materiaalin varaamiseksi työpajaan pyydettiin ilmoittautumaan ennakolta. Työpaja toteutettiin ryhmätyöskentelynä. Työpajaan osallistui 35 henkilöä, jotka jaettiin kuudeksi ryhmäksi. Keskustelujen tuloksena ryhmien näkemykset koottiin A1-ryhmätyöpapereille. Tuloksiin voitutustua osoitteessa <http://www.lohja.fi/default.asp?kieli=246&sivu=780&alasivu=780>.

Työpajan tuloksista tullaan laatimaan yhteenveto, ja niitä tullaan hyödyntämään kaava-alueen suunnittelussa.

28.1.2015

Rantakantin asukasyhdistys ry. laatii esityksen Porlan kaavoituksesta:

”Porlaa tulee kehittää kaupungin keskustan lähivirkitysalueena.

Lohjan kaupunki, hyväksyttyään Hiidensalmen asemakaavan ja kaavoittaessaan Haikarin ranta-alueet asuntorakentamiseen, vähentää tulevaisuudessa Lohjan keskustassa ja sen välittömässä läheisyydessä olevien rakentamattomien ranta-alueiden määrää. Kaikkien kaupunkilaisten käytössä olevia Lohjanjärven rantaan kytkeytyviä viher-, puisto- tms. alueita on vain Hiidensalmessa ja Aurlahden alueella Porla, uimaranta, venesataman ranta, Nuottatien uimaranta ja Haikarin kahvilan ranta.

Samalla kun keskustan alueen asuntorakentamista on lisätty, tulee myös huolehtia täällä asuvien ja tänne muuttavien asukkaiden ja erityisesti vanhemman väestönosan mahdollisuuksista käyttää lähivirkitysalueita. Kaupungin päätös antaa Porlan alue rakennusliikkeen suunniteltavaksi asuntorakentamista varten on askel väärään suuntaan. Rakentamissuunnitelmat loisivat toteutuessaan myös entistä enemmän käyttöpainetta olemassaoleville ranta-alueille.

Rantakantin asukasyhdistys katsoo, että Porlan aluetta tulee kehittää asuntorakentamisen sijaan puistomaisena lähivirkitysalueena.

Suurin osa Porlasta tulee säilyttää pääpiirteissään nykyisenkaltaisena, myös osittain luonnontilaisena alueena, jossa voidaan yhdistää kaupunkilaisten virkistäytymismahdollisuudet ja esimerkiksi koulujen luonto-opetus ja vaikkapa kalanviljelyksen tarpeet. Porlan alueelle sopii myös sellaisia palveluita, jotka liittyvät Lohjan ja Porlan alueen historiaan ja Lohjanjärveen. Puiston toimintojen kehittämisen kannalta toteutettavan välttämättömän lisärakentamisen tulee olla pienimuotoista ja ranta-alueen maisemallisia arvoja kunnioittavaa.

Hyvin suunnitelluilla ja harkituilla investoinneilla Porlasta on mahdollisuus kehittää myös vetovoimainen Lohjanjärveen liittyvä luontokohde, joka kiinnostaa myös muualla asuvia ihmisiä.”

12.3.2015

Kaupungin tiedote luontoselvityksestä. ” - - Faunatica Oy on tehnyt Porlan alueen luontoselvityksen vuoden 2014 aikana ja selvitys valmistui helmikuussa 2015.

Porlan luontoselvitys käsittää luontotyyppi- ja kasvillisuus selvityksen, liito-oravaselvityksen, linnustonselvityksen, lepakkonselvityksen, sudenkorentonselvityksen, viitasammakkonselvityksen ja perhosselvityksen.

Selvityksen mukaan osa alueen lammikoista on kohtalaisen suurella todennäköisyydellä EU:n luontodirektiivilajin täplälampikorenon lisääntymis- ja levähdysaluetta, joka on luonnonsuojelulain mukaisesti suojeltu. Näitä altaita suositellaan säilyttämään mahdollisimman pitkälti nykyisen kaltaisina. Lisäksi yksi altaista voisi olla lajille sopivaa lisääntymisaluetta, mutta talvella 2013–14 se oli ollut tyhjänä.

Selvityksen tulokinnan mukaan kolmen altaan alueella on EU:n luontodirektiivilajin viitasammakon lisääntymispaikka, jonka hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain mukaisesti kiellettyä. Altaat olisi suositeltavaa säilyttää maankäytössä nykyisen kaltaisina ja antaa niiden kehittyä luontaisesti. Myös osa muista altaista voisi toimia lisääntymispaikkana mm. vesitilanteesta riippuen.

Porlan kaltaisessa ympäristössä, jossa altaat ovat osin ihmistoiminnan alaisia, ja altaiden

vesitilanne vaihtelee suuresti, on jokseenkin epäselvää, kuinka täplälampikorenon ja viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikat tulisi rajata. Lajeille olisi kuitenkin suositeltavaa jättää useampi sopiva allas lisääntymisympäristöiksi.

Viime kädessä tulkintaohjeita lajin riittävästä huomioinnista kaavoituksessa antaa alueellinen ympäristöviranomainen. Selvityksessä suositellaan, että raportissa rajattu linnustollisesti arvokas metsäalue säilytettäisiin mahdollisimman luonnontilaisena ja rakenteeltaan monipuolisena luonnon metsäalueena, jos suinkin mahdollista.

Suurin osa alueesta on luokan II lepakkoaluetta, joka tulisi huomioida maankäytössä.

Luontoselvityksen johtopäätökset ja suositukset otetaan suunnittelun lähtökohdiksi ja alueelle mahdollisesti sijoittuva hotelli sekä asuinrakennukset sijoitetaan siten, että luonnonarvoja ei vaaranneta. Arvokkaat luontokohteet ja lajisto otetaan huomioon myös yleisen asukkaiden käyttöön tarkoitetun puiston suunnittelussa.

Suunnittelu tehdään vuorovaikutuksessa luontoselvityksen laatijan kanssa.

Luontoselvitys on ladattavissa Lohjan kaupungin nettisivuilta: www.lohja.fi/kaavoitus

Katso luontoselvityksen referointi sivulla 13.

ALUEEN SUUNNITTELUN VAIHEITA

1.4.2015

Porlan alueen suunnittelun ohjausryhmä kokoontuu viimeisen kerran. Ohjausryhmä päätti lopettaa työnsä tähän kokoukseen.

20.4.2015

Lohjan Seudun Ympäristöyhdistys ry esittää Kaupunkisuunnittelulautakunnalle vaatimuksen Porlan asemakaavoituksen jättämisestä pöydälle odottamaan päätöksiä Eduskunnan oikeusasiamieheltä ja keskustan osayleiskaavasta tehdystä valituksesta KHO:een.

21.4.2015

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti

- 1) merkitä tiedoksi Porlan alueen kokonaisratkaisun suunnittelutilanteen ja alustavat maankäyttöluonnokset ("Ruoto", "Kenno" ja "Vetoketju");
- 2) käynnistää asemakaavan muuttamisen kaavoitusohjelman mukaisesti ja
- 3) todeta, että alueelle sijoitettavan hotellin, joka sisältää järvipalvelukeskuksen, on oltava täyden palvelun laadukas hotelli.

Kokouksessa esiteltiin myös pääpiirteisesti Porla-työpajan 14.4.2015 tuloksia lautakunnalle.

Alustavat maankäyttöluonnokset "Ruoto", "Kenno" ja "Vetoketju", Serum Architects Ltd

"Ruoto"

ALUEEN SUUNNITTELUN VAIHEITA

serum
SERUM ARKITEHDIT OY | NILSIANKATU 11-13 F6 | FIN-00510 HELSINKI FINLAND | WWW.SERUM.FI

PORLA

NÄKYMÄ LUOTEESTA
KENNO

ALUSTAVA LUONNOS

12.3.2015

serum
SERUM ARKITEHDIT OY | NILSIANKATU 11-13 F6 | FIN-00510 HELSINKI FINLAND | WWW.SERUM.FI
96

PORLA

NÄKYMÄ LUOTEESTA
VETOKETJU

ALUSTAVA LUONNOS

12.3.2015

22.4.2015

Kimmo Koivisto jättää Lohjan kaupunginhallitukselle kuntalaisaloitteen Porlan alueen lahjoittamisesta Uudenmaan Virkistysalueyhdistys ry:lle tai sopimuksen tekemisestä alueen siirtämisestä muutoin yhdistyksen haltuun:

”Taustaa

Porlan ainutlaatuiselle luontoalueelle ollaan suunnittelemassa asuntoja, jotka toteutessaan eristäisivät Porlan alueen Aurlahden rannan luontevalta yhteydestä. Samoin tuolla alueella olevat asunnot estäisivät alueen julkisen käytön. Kaupunkisuunnittelulautakunta näyttää jatkavan alueen kehittämistä vain yhdestä lähtökohdasta, alueen myynnistä saatavan rahan takia. Julkisen käytön arvottaminen on jäämässä täysin rahan armoille. KSL/Ympäristöjohtaja ei näytä lainkaan antavan painoa kansalaisten selkeälle tahdolle, että aluetta ei käytettäisi rakentamiseen. Tuo tahto on hyvin selvästi luettavissa esim. rantakyselystä sekä tuli varsin vahvasti esiin myös 14.4.2015 Porlan työpajassa. Myös Pro Porla ry on näkyvästi painottanut tuota näkemystä.

Aloite

Lohjan kaupunki lahjoittaa koko Porlan alueen Uudenmaan virkistysalueyhdistykselle tai tekee sopimuksen alueen siirtämisestä muuten yhdistyksen haltuun

Perusteet

1. Säästetään valtava määrä turhaa virkamiestyötä. Kansalaispalautteesta käy hyvin selväksi, että rakentaminen tuolle alueelle tulee olemaan vaikea ja pitkä prosessi kaikkine valitusteineen päättyen todennäköisesti lopulta kansanäänestykseen. Lohjan kaupunginhallitus voi pikaisella päätöksellään säästää vuosien turhan virkamiestyön. Voimassa olevassa kaavalla Porla on virkistysaluetta, joten uusi kaavoitus on täysin turha.
2. Porlan huoltovelvoite siirretään vastuulliselle toimijalle. Yhdistys pitää hyvää huolta omistamistaan alueista, esimerkkinä vaikkapa vuoden 2014 suurin investointi, Kopparnäsin kievearin remontti. Lisäksi Uudenmaan virkistysalueyhdistys on maininnut Lohjan painopistealueenaan. Samalla saadaan ”katetta” joka tapauksessa yhdistykselle maksettaville jäsenmaksuille, kun Lohjallekin tulee oma virkistysalue.
3. Vältetään Porlan pilkkomiselta. Ympäristöjohtaja on käyttänyt Porlan ”virkistysosan” kehittämistä perusteena toisen osan myyntitarpeelle. Tuo tarve alueen pilkkomiselle ja sen osan myynnille poistuu, kun Lohjan ei enää tarvitse huoltaa Porlaa. Vuosittain säästyy myös huollon verran rahaa.
4. Porla saadaan säilymään julkisessa käytössä. Virkistysalueyhdistyksen kautta Porla saa lisää julkisuutta ja lisää kävijöitä. Nykyisellään Porla on täysin vaiettu asia, esimerkiksi Lohjan matkailusivut eivät edes tunne sitä muuten kuin kauttakulkualueena.
5. Positiivinen mediajulkisuus. Aloitteen mukaisesti toimimalla Lohja saa huomattavasti myönteistä julkisuutta luontoystävällisenä kaupunkina.”

5.5.2015

Pro Porla ry:n Porlan luontopuisto luonnossuunnitelma 5.5.2015

”Porlan luontopuisto — luonnossuunnitelman 27.4.2015 on laatinut Pro Porla ry:n puistoryhmä, johon ovat kuuluneet: Timo Eränpää, Eija Hasu, Teuvo Järvenpää, Kristiina Keskitie, Anna-Maria Maapalo, Rolf Oinonen, Seija Salokari ja Torsti Salonen.”

”Luontopuisto rakennetaan ”kevyellä kädellä”. Huomattavaan osaan kuivanmaan aluetta ei puututa muutoin kuin vahingoittunutta puustoa ja juuriltaan nousseita kantoja raivaamalla. Joissakin osissa puustoa täydennetään istutuksin ja koko metsäalueen polkuverkostoa kunnostetaan ja täydennetään. Lammikkoalueella suurin yksittäinen rakennuskohde on ison lammikon (lammikko 1) ruoppaaminen, penkereiden vahvistaminen ja saaren rakentaminen nuotiopaikkoineen, siltoineen ja maapenkereineen.

Metsäalueen kunnostuksen hehtaarihinta vaihdellee 5 000 :sta 10 000:een euroon. Poistettavasta puustosta tuleva tulo kompensoi sitä pieneltä osalta. Reitistön rakentamiskustannukset vaihtelevat Reitille suunnitellun kuormituksen ja rakennuspohjan mukaan. Jo toteutuneen rantaraitin kustannus 550 m:n matkalta valaistuksineen ja rantalaitureineen v. 2013 oli 89 907 €. Yhtä vaativia kohteita ei tähän suunnitelmaan sisälly. Lujalle sora-alus-

ALUEEN SUUNNITTELUN VAIHEITA

talle (rinnemetsä) rakennettavien metsäpolkujen kunnostuskustannukset lienevät kymppien luokkaa polkumetriä kohti.

Puiston ylläpito kuuluu luonnollisesti kaupungille.

Kalan- ja raakunviljely toteutuessaan toimii omana projektinaan omalla rahoituksellaan. Hautomorakennus ja tietyt lammikot olisivat tietysti projektin käytössä ja viljelytoimet olisivat yleisön seurattavissa.”

Suunnitelma on nähtävissä osoitteessa <http://proporla.fi/>.

Karttakaavio 1: Porlan luontopuisto – metsäalueiden kunnostus

7

Pro Porla ry:n Porlan luontopuisto luonnossuunnitelma 5.5.2015 © Pro Porla ry

”Porlan luontopuisto — luonnossuunnitelman 27.4.2015 on laatinut Pro Porla ry:n puistoryhmä, johon ovat kuuluneet: Timo Eränkö, Eija Hasu, Teuvo Järvenpää, Kristiina Keskitie, Anna-Maria Maapalo, Rolf Oinonen, Seija Salokari ja Torsti Salonen.”

19.5.2015

Kaupunkisuunnittelulautakunta käsittelee Kimmo Koiviston aloitetta.

”Kaupungin johtoryhmä on lähettänyt Kimmo Koiviston tekemän kuntalaisaloitteen ympäristötoimen valmisteltavaksi. Aloite koskeen Porlan alueen lahjoittamista Uudenmaan Virkistysalueyhdistys ry:lle tai sopimuksen tekemistä alueen siirtämisestä muutoin yhdistyksen haltuun.

1) Taustaa

Voimassa olevassa asemakaavassa (1948) Porlan alue on asunto- tai liikerakennusten korttelialuetta tarkennusvarauksella kalanviljelylaitosta varten ja alueelle saa rakentaa ai-noastaan laitoksen vaatimia rakennuksia sekä hoitohenkilökunnan asuinrakennuksia. Ase-makaava siis antaa alueelle rakennusoikeutta, laskennallisesti yli 15 000 k-m². Alue ei ole

asemakaavassa virkistysaluetta, vaikka ulkoisesti se sellaisena mielletäänkin.

Osa Porlan alueesta eli altaiden alue, noin 4,4 ha, on maanvuokrattuna toistaiseksi Pekka Ilmariselle kaupunginhallituksen vuonna 2009 tekemän päätöksen mukaisesti. Maanvuokra on kiinteä 600 €/vuosi, mutta alueen kunnossapito on kokonaan maanvuokralaisen vastuulla.

2) Lahjoittaminen

Julkisyhteisön on hyvin vaikea perustella omaisuutensa lahjoittamista, varsinkaan yhdelle yksittäiselle toimijalle. Kiinteän omaisuuden luovuttaminen on mahdollista tarjouskilpailun ja ulkopuolisen riippumattoman arvion perusteella. Muunlaisten luovutusten voidaan katsoa sisältävän kiellettyä valtiontukea; nimestään huolimatta se koskee myös kuntia. Käytännössä myös kiinteän omaisuuden tarjoaminen tiettyyn kiinteään hintaan kaikille halukkaille on myös mahdollista, esim. tonttien myynti.

Myös hallinnan siirtäminen vaatisi kaupungille korvauksen maanvuokrana, jonka pitäisi perustua em. ulkopuoliseen arvioon tai kilpailutukseen.

3) Uudenmaan Virkistysalueyhdistys ry

Asiaa tiedusteltiin yhdistykseltä ja 8.5.2015 saadun vastauksen mukaan Uudenmaan Virkistysalueyhdistys ry ei ole kiinnostunut alueesta. Lähivirkistysalueet eivät kuulu sen toimialaan.

Edellä esitetyn perusteella Porlan alueen lahjoittaminen tai muutoin alueen siirtäminen Uudenmaan Virkistysalueyhdistys ry:lle ei ole mahdollista.

Vaikka alue on asemakaavassa korttelia, on mahdollinen kunnossapitoon liittyvä sopiminen ensin teknisen toimen asia.”

Päätösesitys: ”Kaupunkisuunnittelulautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle, että

1) kaupunginhallitus merkitsee ympäristötoimen valmisteleman selostustekstin mukaisen selvityksen tiedoksi, ja että

2) kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle Kimmo Koiviston tekemän kuntalaisaloitteen loppuunkäsittelyksi.”

Lautakunta päätti hyväksyä päätösesityksen.

25.5.2015

Oikeuskanslerinviraston vastaus 26.5.2015. Apulaisoikeuskanslerin johtopäätöksessä Markku Kaukorannan Porlan kalanviljelylaitoksen alueen kaavoitukseen liittyvässä kante-luasiassa ei ole tullut esiin sellaista lainvastaista tai muuten virheellistä viranomaismenettelyä tai laiminlyöntiä, joka antaisi aihetta oikeuskanslerin toimenpiteisiin.

- Porlan Kalanviljelylaitos 1916-1928. Hugo Lagus, 1930.
- Länsi-Uudenmaan seutukaava-alueen arvokkaat kasvillisuuskohteet ja uhanalaiset lajit. Juha Pykälä, Länsi-Uudenmaan seutukaavaliitto, 1987
- Lehtojensuojelutyöryhmän mietintö. Komiteamietintö 1988:16. Lehtojensuojelutyöryhmä Ympäristöministeriö, 1988
- Porla - Suomen kalanviljelyn ja limnologian kunniakasta historiaa. Markku Kaukoranta ja Teuvo Järvenpää, Kirkhakkinen 1/05.1995.
- Porlan kalanviljelyaltaiden vesikasvillisuuskartoitus – seuranta - tutkimus. Tuija Sohlberg, 1996.
- Rakennettavuusselvitys, Myllylampi K403, Lohja. Lohjan kaupunki. H. Linna Oy, 2000.
- Lohjan Porlan lehdon hoitosuunnitelma. Käsikirjoitus. Luonto ja ympäristötutkimus Envio Oy, 2004
- Lohjan vihreä selkäranka - Viher- ja virkistysaluejärjestelmä taajamaosayleiskaavaa varten. Diplomityö Elina Tirkkonen Teknillinen korkeakoulu, Arkkitehtiosasto, Maisema-arkkitehtuurin koulutusohjelma 2007.
- Lohjan rakennetun ympäristön inventointiluettelo. Katariina Ockenström, Lohjan kaupunkisuunnittelukeskus ja Lohjan Museo, 2007
- Keskustan osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Katariina Haigh, Lohjan kaupunkisuunnittelukeskus. 2008.
- Lohjanjärvi & Karjaanjoen vesistö – Mahdollisuuksien keidas pääkaupunkiseudun tuntumassa. Ulla-Maija Hyytiäinen, 2008
- Lohja – turvallinen järvenrantakaupunki. Taajamaosayleiskaavan tavoitteet. Lohjan kaupunkisuunnittelukeskus. 2008.
- Lohjan keskustan kaupunkikuvaselvitys 2008. Asta Björklund Risto Iivonen Arkkitehdit Oy
- Lohjan rantaraitti – Ideointia keskustaaajaman rantojen kehittämiseksi. Anna Levonmaa, Lohjan kaupunki, kaupunkisuunnittelukeskus. 2008.
- Kala-allassuunnitelma. Kalavesi Konsultit Oy, 2009.
- Kalanviljelytoiminnan tulevaisuus Porlassa. Pekka Ilmarinen 2009.
- Porlan kalanviljelylaitoksen lammikkoalueen kuntotarkastus ja vesitys. Pekka Ilmarinen 2009.
- Porlan kalanviljelylaitoksen rakennuskanta. Pekka Ilmarinen 2009.
- Porlan maankäytön suunnittelun vaiheita. Katariina Haigh, Lohjan kaupunkisuunnittelukeskus. 2009.
- Porlan puita ja pensaita. Teuvo Järvenpää 2009.
- Porlan rakentamisen reunaehdot. Katariina Haigh, Lohjan kaupunkisuunnittelukeskus. 2009.
- Maaperä- ja pohjavesiolosuhteet Porlan-Myllylammen alueella ja niiden huomioonottaminen kaavoitus- ja rakennushankkeissa. Anna-Liisa Kivimäki. revisio 1.12.2009.
- Uudenmaan järvikeskus / Uusimaa Lake Centre. Diplomityö Prittinen Jari, Aalto-yliopiston teknillinen korkeakoulu, Insinööritieteiden ja arkkitehtuurin tiedekunta 2009.
- Porlan alueen rakennusten ja allasalueen kuntoarvio sekä näkemys korjaustarpeista. Raimo Liitsola, 2009.
- Porlan alueen rakennusten suojele. Eero Ahtela, Lohjan Museo. 2009.
- Järvikeskus Porla. Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry julkaisu 204/2010
- Uudenmaan Järvikeskus vetovoimaisena ryhmämatkailukohteena? Pauliina Jurvanen, Opinnäytetyö Matkailun koulutusohjelma, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu 2010
- Porlan perhepuiston yleissuunnitelma. Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry, 2010
- Lohjan kaupunki taajamaosayleiskaavan pintavesiselvitys. Kaisa Långström ja Riikka Rossi, 2011
- Harjun ja rannan välisten reittien kehittäminen. Backman, K; Juurinen, I. 2012
- Järvihotelli Aurlahteen. Diplomityö Juha Anttila Oulun yliopisto, Arkkitehtiosasto, Arkkitehtuurin koulutusohjelma 2012
- Lohjan keskustan rantakyselyn tuloksia, Terhikki Vaarala, maisema-arkkitehti oy. Lohjan kaupunki 2014
- Porlan alueen maisematarkastelu. Serum architects Ltd, 2014
- Lohjan Porlan asemakaava-alueen luontoselvitys vuonna 2014. Faunatica Oy, 2015
- Porlan luontopuisto -luonnossuunnitelma. Pro Porla ry:n puistoryhmä, 2015

- Lagus, Hugo.1930. Porlan kalanviljelylaitois 1916-1928. Otava.
- Porlan kalanviljelylaitos 70 1916-1986. Juhlaseminaari 28.11.1986. Lyhennelmät esitelmistä. RCTL.
- Juvonen Onni. Onni potkaisee: Porlan kalanviljelylaitos 1995. Sisältyy julkaisuun: Metsästys ja kalastus 1995.
- Koskinen Esa. Hugo Lagus ja Porlan kalanviljelylaitos: pala Porin historiaa Lohjan keskustassa. Sisältyy julkaisuun: Viikkari 2008: 16, s. 26-28. Itätullin kaupunginosayhdistys ry.